

ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ КЪМ 30.06.2020 г.

НА

МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

I. Отчет на основните параметри на бюджета

1. Отчет на приходите по бюджета на Министерството на образованието и науката към 30.06.2020 г.

ПРИХОДИ ПО БЮДЖЕТА НА ПРБ (в лева)	Закон 2020 г.	Уточнен план	Отчет
Общо приходи:	14 855 000	14 855 000	3 492 586
<i>Данъчни приходи</i>			
<i>Неданъчни приходи</i>	14 855 000	14 855 000	3 084 728
Приходи и доходи от собственост	13 703 700	13 703 700	3 359 356
Приходи от държавни такси	875 000	875 000	296 109
Глоби, санкции и наказателни лихви	40 000	40 000	745 802
<i>Други</i>	236 300	236 300	-1 316 539
<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми</i>			407 858

Приходите на разпоредителите с бюджет, финансирани от Министерството на образованието и науката са разпределени и се отчитат съгласно действащата бюджетна класификация. Общият размер на реализираните приходи за полугодieto е 3 492,6 хил. лв.

Отчетените „Приходи и доходи от собственост“ възлизат на 3 359,4 хил. лв. Най-голям относителен дял от общия размер на реализираните приходи и доходи от собственост – 74,6 % заемат приходите от продажба на услуги, стоки и продукция в размер на 2 506, 4 хил.лв. Същите са свързани с предмета на дейност на съответния разпоредител и се набират от:

- реализация на продукцията, стоки и услуги от учебно производство;
- реализация на продукция и услуги от учебна практика;
- провеждане на квалификационни курсове и педагогически услуги;
- приходи от извънучилищни дейности;
- приходи от отдих и възстановяване;
- приходи от издателска дейност и разпространение.

Реализираните приходи от наеми на имущество и на земя са в размер на 852, 9 хил. лв. и представляват 25,3 % от общия размер на реализираните приходи и доходи от собственост.

Приходите от такси са в размер на 296,1 хил. лв. Същите включват: отчетените от МОН и регионалните управления на образованието (РУО) такси по ПМС № 195 от 09.09.2017 г. за одобряване на Тарифа за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование от МОН; таксите събирани от Националния център за информация и документация по реда на по Закона за признаване на професионални квалификации, както и таксите събирани от Националната агенция за професионално образование и обучение по Закона за професионалното образование и обучение въз основа на ПМС № 241/21.11.2000 г. за одобряване на Тарифа за таксите за

лицензиране на центрове за професионално обучение и на центрове за информация и професионално ориентиране.

През отчетния период са реализирани Други приходи (§ 36-00 от ЕБК) в размер на 921, 4 хил. лв., като същите представляват 26,36 % от общия размер на отчетените приходи за полугодията. Тук се включват събраните приходи от разпоредителите с бюджет от вторични суровини, от изпълнявани дейности по акредитация, от продажба на тръжна документация и др. По отчет внесените ДДС и други данъци върху продажбите (§ 37-00 от ЕБК) са в размер на (-) 2 249, 2 хил. лв.

Реализираните приходи от помощи и дарения са в размер на 407,9 хил. лв. От тях 173,8 хил. лв. са приходи от помощи и дарения от страната и включват получени суми на второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката, които се разходват за целите на договорите и волята на дарителите. Приходите от помощи и дарения от чужбина са в размер на 234,1 хил. лв.

2. Отчет на разходите по бюджета на Министерството на образованието и науката по политики и програми към 30.06.2020 г.

Класификационен код*	РАЗХОДИ (в лева)	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	650 177 900	611 272 558	192 044 263
1700.01.01	Бюджетна програма "Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование"	124 407 800	139 253 363	20 541 891
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“	121 505 400	66 797 517	22 983 384
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование“	375 730 600	376 973 627	142 477 965
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“	9 376 000	9 483 939	3 354 538
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“	16 501 300	16 107 312	1 893 828
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот“	2 656 800	2 656 800	792 657
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	93 408 600	105 433 454	36 229 527
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“	16 142 900	20 277 557	1 843 288
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане“	10 070 100	13 272 766	5 200 967
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен“	3 540 100	3 486 183	1 009 354
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“	40 679 300	45 420 748	10 225 841
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“	22 976 200	22 976 200	17 950 077
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация“	6 690 900	6 691 166	3 026 254
	Общо разходи:	750 277 400	723 397 178	231 300 044

3. Отчет на консолидираните разходи по бюджетни програми в рамките на съответните области на политики/функционални области

ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ ОТЧЕТ КЪМ 30.06.2020 г. (в лева)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
	Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
Общо разходи	2 243 681 353	231 300 044	2 012 381 309	2 024 570 234	209 618 506	1 814 951 728	219 111 119	21 681 538	197 429 581
Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	1 678 800 534	192 044 263	1 486 756 271	1 551 011 491	186 152 296	1 364 859 195	127 789 043	5 891 967	121 897 076
Бюджетна програма "Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование"	116 818 144	20 541 891	96 276 253	20 167 759	20 167 759	0	96 650 385	374 132	96 276 253
Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“	47 869 906	22 983 384	24 886 522	31 422 502	17 862 666	13 559 836	16 447 404	5 120 718	11 326 686
Бюджетна програма „Училищно образование“	1 484 047 754	142 477 965	1 341 569 789	1 480 790 649	142 477 531	1 338 313 118	3 257 105	434	3 256 671
Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“	16 340 779	3 354 538	12 986 241	16 286 148	3 299 907	12 986 241	54 631	54 631	0
Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“	1 893 828	1 893 828	0	1 551 776	1 551 776	0	342 052	342 052	0
Бюджетна програма „Учене през целия живот“	11 830 123	792 657	11 037 466	792 657	792 657	0	11 037 466	0	11 037 466
Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	561 854 565	36 229 527	525 625 038	470 532 755	20 440 222	450 092 533	91 321 810	15 789 305	75 532 505
Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“	362 080 765	1 843 288	360 237 477	333 041 235	1 815 607	331 225 628	29 039 530	27 681	29 011 849
Бюджетна програма „Студентско подпомагане“	43 165 225	5 200 967	37 964 258	21 612 495	273 110	21 339 385	21 552 730	4 927 857	16 624 873
Бюджетна програма „Международен образователен обмен“	1 009 354	1 009 354	0	605 565	605 565	0	403 789	403 789	0
Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“	137 649 144	10 225 841	127 423 303	105 446 545	7 919 025	97 527 520	32 202 599	2 306 816	29 895 783
Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“	17 950 077	17 950 077	0	9 826 915	9 826 915	0	8 123 162	8 123 162	0
Бюджетна програма „Администрация“	3 026 254	3 026 254	0	3 025 988	3 025 988	0	266	266	0

Отчетът към полугодieto на 2020 г. на консолидираните разходи по бюджетни програми в рамките на съответните области на политики включва разходите по бюджета и по сметки за средства от Европейския съюз на Министерството на образованието и науката, разходите по отчетите за касовото изпълнение на бюджетите и на средствата по сметки за средства от ЕС към 30.06.2020 г. на държавните висши училища, Българската академия на науките, Селскостопанската академия, на училищата, финансирани чрез

бюджетите на Министерството на младежта и спорта, на Министерството на културата и на общините. В отчета не са намерили отражение разходите на разпоредителите с бюджет към други министерства, извън посочените, както и на Национален фонд.

4. Финансиране на консолидираните разходи

Източници на финансиране на консолидираните разходи (лева)	Закон 2020 г.	Уточнен план	Отчет
Общо разходи:	5 396 052 000	5 394 954 622	2 243 681 353
Общо разчетено финансиране:			
<i>По бюджета на ПРБ</i>	750 277 400	723 397 178	231 300 044
<i>По други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:</i>	4 645 774 600	4 671 557 444	2 012 381 309
• Централен бюджет, в т.ч.:	148 700 000	121 115 597	0
<i>Държавни инвестиционни заеми</i>			
• Сметки за средства от ЕС	195 540 100	195 540 100	142 886 115
• Други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз	113 822 200	113 822 200	11 037 466
• Други програми и средства от други донори			
• Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма	4 187 712 300	4 241 079 547	1 858 457 728
• Други			

5. Преглед на настъпилите през отчетния период промени в организационната структура

С ПМС № 18 / 6.02.2020 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет са направени промени в Устройствения правилник на Министерството на образованието и науката и в ПМС № 13 / 31.01.2018 г. за определяне на второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката. Промените в Устройствения правилник на Министерството на образованието и науката се изразяват в намаление на общата численост от 383 на 381 щатни бройки и в нова структура, включваща 19 дирекции, инспекторат, финансови контролори, звено за вътрешен одит, звено за мрежова и информационна сигурност и служител по сигурността на информацията.

Считано от 11.02.2020 г. е увеличена числеността на Националния център за информация и документация, гр. София от 45 на 49 щатни бройки. Изменен и допълнен е Правилника за устройството и дейността на Националния център за информация и документация, издаден от министъра на образованието и науката (обн., ДВ, бр. 21 от 13.03.2020 г.).

6. Преглед на настъпилите през отчетния период промени на показателите по бюджета на Министерство на образованието и науката

№ по ред	Наименование на акта	Нормативно основание	Мотиви	Наименование на бюджетните програми	Новосъздадени администрирани разходни параграфи		Ефект върху бюджета увеличение/ намаление за програмата	Влияние върху показателите за изпълнение
					Наименование	Сума		
1	ПМС №48/19.03.2020 г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	допълнителни разходи за 2020 г. за възстановяване на установеното към края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията по бюджетите на държавните училища, прилагащи делегиран бюджет	1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			4 523 234	неприложимо
2	ПМС №59/02.04.2020г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	допълнителни трансфери по бюджетите на общините за възстановяване на транспортни разходи и разходи за наем на педагогическия персонал	1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-3 136 747	неприложимо
3	ПМС №77/23.04.2020г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	допълнителни трансфери по бюджетите на общините за финансово осигуряване на работа с деца и ученици от уязвими групи в ДГ и училищата и за издръжка на защитени специалности	1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-27 913 411	неприложимо
				1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			-2 084 698	
4	ПМС №78/23.04.2020г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	допълнителни трансфери за закупуване на познавателни книжки, учебници, достъп до електронно четими учебници, учебни комплекти и учебни помагала за децата и за учениците от I до VII клас в общинските детски градини и училища за 2020г.	1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-36 262 054	неприложимо

5	ПМС №83/30.04.2020г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	допълнителни разходи по бюджета на МОН за 2020г. За изпълнението на Национална програма "Изграждане на училищна STEM среда" и във връзка с ПМС №280/30.04.2020г. За одобряване на национални програми за развитие на образованието	1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			20 000 000	неприложимо
6	ПМС №84/30.04.2020г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	допълнителни разходи/трансфери за 2020г. за изплащане на стипендии по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища през 2020г.	1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	Стипендии за деца с изявени дарби	96 255	96 255	неприложимо
7	ПМС №89/08.05.2020г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	допълнителни разходи по бюджета на МОН за 2020г. За изпълнение на Национална научна програма "Създаване на база данни на кръводарителите в Република България за маркери и трансмисивни инфекции"	1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			2 400 000	неприложимо
8	ПМС №95/21.05.2020г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	допълнителни разходи по бюджета на МОН за 2020г. За разработване на тематични конкурси, свързани с пандемията от COVID-20	1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			1 500 000	неприложимо

9	ПМС №103/21.0 5.2020г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	допълнителни разходи/трансфери за държавните висши училища и научни организации за 2020г.	1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	стипендии за докторанти	5 097	5 097	неприложимо
10	ПМС №381/30.1 2.2019г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	извършено плащане за погасяване на лихви и главница по обслужвания от МОН заем IBRD №45760 "Модернизация на образованието" на Международната банка за възстановяване и развитие за периода 15.12.2019г.- 14.06.2020г.	1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация”	разходи за лихви по заем IBRD №45760 BG по проект "Модернизация на образованието"	266	266	неприложимо
11	ПМС №120/12.0 6.2020г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	допълнителни разходи/трансфери за 2020 г. за изплащане на стипендии по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища през 2020г.	1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	Стипендии за деца с изявени дарби	8 100	8 100	неприложимо
12	ПМС №127/18.0 6.2020г.	чл. 109, ал. 3 от ЗПФ	допълнителни разходи за 2020 г. за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на студентите в редовна форма на обучение във висшите училища	1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	Ср-ва за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните ср-ва за ФВС на студентите в редовна форма на обучение в частните висши училища	42 666	42 666	неприложимо

13	Писмо МФ №04-06-102/24.04.2020г.	чл.110, ал.3 и ал.4 от ЗПФ	предоставяне на допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности по професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за държавните училища, финансирани от МОН и МК	1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-885 666	неприложимо
				1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			837 663	
14	Писмо МФ № 04-06-82/24.04.2020г.	чл.110, ал.3 и ал.4 от ЗПФ	компенсиране на установеното към края на 2019 г. превишение на постъпленията над плащанията по бюджетите на второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката	1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			-5 631 870	неприложимо
				1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			5 631 870	
15	Писмо МФ № 04-06-84/23.04.2020г.	чл.110, ал.3 и ал.4 от ЗПФ	частично възстановяване на извършените разходи за транспорт от местоживеенето им до местоработата и обратно или за наем по месторабота на педагогическите специалисти, работещи в държавните институции, финансирани от МОН, от МК и от ММС за период от три месеца	1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-183 874	неприложимо
				1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			157 591	
16	Писмо МФ № 04-06-27/28.04.2020г.	чл.110, ал.4 от ЗПФ	членски внос в Европейския университетски институт, Международния алианс за възпоменание на Холокоста и други	1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			-29 337	неприложимо
17	Писмо МФ №04-06-97/27.04.2020 г.	чл.110, ал.3 и ал.4 от ЗПФ	извършване на компенсирани промени по бюджетите на МОН, МК, ММС, ТУ-София и на общините в резултат на установени разлики между разчетния брой на децата и учениците и на групите и паралелките, въз основа на които са	1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			6 191 406	намаление на целевата стойност на показателя за изпълнение „Ученици, финансирани по стандарти за издръжка на дейностите по обучение и
				1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			2 592 140	

			предвидени средства от държавния бюджет	1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			53 409	
18	Писмо МФ № 04-13-109/30.04.2020г.	чл.110, ал.4 от ЗПФ	получени трансфери от МТСП по програми и мерки за насърчаване на заетостта	1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			3 224	неприложимо
				1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			8 476	
				1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			56 945	
19	Писмо МФ №04-06-134/15.05.2020г.	чл.110, ал.3 от ЗПФ	осигуряване на допълнително финансиране на държавни училища, второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката, за работа с деца и ученици от уязвими групи	1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-1 200 923	неприложимо
				1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			1 200 923	
20	Писмо МФ №04-06-155/01.06.2020г.	чл.110, ал.4 от ЗПФ	средства за осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници и учебни помагала училища ММс и МК	1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			-366 769	неприложимо
21	Писмо МФ № 04-06-148/04.06.2020г.	чл.110, ал.4 от ЗПФ	получени от Националния институт по метеорология и хидрология трансфериза дейности и проектни ангажменти по договори, както и получени трансфери по бюджетите на училища, ЦСОП и ресурсни центрове от общини за дейности по	1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			3 139	неприложимо
				1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			7 232	

			обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици	1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			149 373	
22	Писмо МФ № 04-06-174/15.06.2020г.	чл.110, ал.3	частично възстановяване на извършените разходи за транспорт от местоживеенето им до местоработата и онратно или за наем по месторабота на педагогическите специалисти в държавните училища, финансирани от МОН, за период от три месеца и подобряване на материално-техническата база на Учебен център, гр.София	1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-9 057	неприложимо
				1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			4 017	
				1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			5 040	
23	Писмо МФ № 04-06-176/29.06.2020г.	чл.110, ал.3 и ал.4 от ЗПФ	осигуряване на средства за изплащане на обезщетения на база класирани формуляри за периода м. ноември 2019 г. - м. април 2020г. По Национална програма "Оптимизиране на вътрешната структура на персонала" за второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката, министъра на културата и министъра на младежта и спорта	1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование			-1 248 502	неприложимо
				1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			86 049	
				1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			947 116	

24	Писмо МОН № 0201-68/27.02.2020 г.	чл.112, ал.3 от ЗПФ	промени по бюджета за разликата между броя на приетите студенти и докторанти по данни от регистъра и броя на студентите и докторантите, формиращ размера на средствата за издръжка на обучението, включени в трансферите за ДВУ за 2020 г.; трансфери ДВУ за капиталови разходи	1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			7 346 657	неприложимо
				1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			4 000 000	
25	Писмо МОН № 0201-104/27.03.2020г.	чл.112, ал.3 от ЗПФ	Предоставени трансфери на ДВУ за провеждане на курсове за квалификация на педагогически кадри и практики на студенти и ученици през 2020г. на основание ПМС №103/1993г. и подобряване на материално-техническата база на ДВУ за 2020г.	1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			-291 683	неприложимо
				1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			-1 600 000	
26	Писмо МОН 0201-159/29.04.2020г.	чл.112, ал.2 и 3 от ЗПФ	компенсиране на установеното към края на 2019 г. тревизиране на постъпленията над плащанията по бюджетите на второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката	1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			-200 000	
				1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			-90 000	
27	Писмо МОН №0201-202/28.05.2020г.	чл.112, ал.2 и 3 от ЗПФ	необходимост от финансово осигуряване на неотложни ремонтни дейности, закупуване на оборудване и обзавеждане, създаване на STEM лаборатории; стипендии	1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”			-579 481	неприложимо
				1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			-1 367 266	
				1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”			-1 456	

				1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			-155 714	
				1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			-852 000	
				1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			-24 580	
				1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			686 978	
28	Писмо МОН №0201-253/30.06.2020г.	чл.112, ал.2 и 3 от ЗПФ	финансово осигуряване на неотложни ремонтни дейности, закупуване на оборудване и обзавеждане на ВРП на МОН; на дейности по Национална програма "Оптимизиране на вътрешната структура на персонала" на мерките по програмите за оптимизация на структурата на Минно-геоложки у-т и на Стопанската академия - Свищов и осъвременяване на материално-техническата база на ДВУ	1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			-560 000	неприложимо
				1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане”			-750 000	

II. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА ВСЕОБХВАТНОТО, ДОСТЪПНО И КАЧЕСТВЕНО ПРЕДУЧИЛИЩНО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ. УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

а) Описание на степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане

В периода от 01.01.2020 г. до 30.06.2020 г. изпълнението на политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование и учене през целия живот беше насочено към осъществяване на основните национални приоритети в областта на предучилищното и училищното образование, с фокус върху:

- Осигуряване на равен достъп до предучилищно и училищно образование чрез интегрирани политики и координирани усилия на всички заинтересовани страни;
- Увеличаване на обхвата в предучилищното и училищното образование и превенция на отпадането, намаляване дела на преждевременно напусналите училище;
- Повишаване качеството на предучилищното и училищното образование и усвояване на ключови компетентности от децата и учениците;
- Пълноценно участие в образователния процес, повишаване на мотивацията за учене на всяко дете и ученик;
- Повишаване на приложимостта на училищното образование за постигане на професионална и личностна реализация;
- Повишаване на привлекателността и престижа на учителската професия;
- Осигуряване на съвременна образователна инфраструктура и материална база;
- Разширяване на възможностите за учене през целия живот.

За ефективно постигане на целите за равен достъп и качествено образование се разработват и прилагат цялостни и системни политики, обезпечени с необходимите човешки, финансови и материални ресурси и ползващи се с широко обществено доверие и подкрепа. Реализирането на политиките за обхващане на подлежащи на образование деца и

ученици, за превенция на отпадането от училище и за намаляване дела на преждевременното напускане на училище се базира на ефективното взаимодействие между институциите и на връзката с родителите и семействата на децата и учениците. Образователните институции в системата на предучилищното и училищното образование през отчетния период насочиха усилията си към идентифициране и посрещане на различните потребности на децата и учениците, към развитие и прилагане на компетентностен модел и на иновативни методи на обучение, към дигитализация на образованието.

За постигането на ползата/ефекта по отношение на показателите допринасят съвместните усилия на педагогическите специалисти в образователните институции, на регионалните управления на образованието (РУО), на родителите и всички заинтересовани страни.

б) Описание на степента на достигане на очакваните ползи/ефекти за обществото и резултати, относими към съответната област на политика/функционална област

През първото полугодие на 2020 г. усилията на МОН за достигане на очакваната полза/ефект за обществото в областта на предучилищното и училищното образование (ПУО) бяха насочени към придобиването на ключови компетентности: за предучилищното образование, за усвояването на българския книжовен език, за учебния план, за общообразователната, профилираната и професионалната подготовка, за оценяването на резултатите от обучението на учениците и за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

За постигане на заложените цели се провежда интегрирана политика за повишаване качеството на общото образование и осигуряване на възможности за подпомагане на ученици в начален и прогимназиален етап със затруднения при усвояване на учебния материал.

Политиката по увеличението на доходите на учителите засяга 88 086 педагогически специалисти, работещи в държавни и общински образователни институции. Чрез повишаване на възнагражденията в системата на предучилищното и училищното образование се цели привличането и задържането на квалифицирани и мотивирани учители и повишаване на социалния им статус.

С цел постигане на качествено образование и съответствие между образователния сектор и потребностите на пазара на труда се изпълняват дейности за подобряване качеството на предучилищното и училищното образование; планиране, усъвършенстване и оценяване на процесите в детската градина и в училището; подобряване качеството на професионалното образование; въвеждане на система за управление на професионалното образование.

➤ **Отчет на показателите за полза/ефект (Приложение № 5)**

- *По отношение на постигане на Националната цел за образование: Намаляване дела на преждевременно напусналите училища до 2020 под 11%* се прилагат политики, основани на принципите за равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик; равнопоставеност и недопускане на дискриминация. За съществуване на посочената цел се изпълняват политики и мерки от План за 2018 - 2020 година за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020). Основополагаща роля за постигане целта на Стратегията е изпълнението на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с ПМС № 100 от 08 юни 2018 година, изм. и доп., бр. 82 от 18.10.2019 г. с акцент върху превенция на отпадането от училище. В тази връзка през първото полугодие на 2020 година са положени усилия за усъвършенстване на взаимодействието между заинтересованите страни с цел постигане по-висока степен на ефективност на политиката.

- *По отношение на повишаване на дела на обхванатите в предучилищното възпитание и подготовка деца на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас от 87.8% през 2012 г. на 90 % през 2020 г.* Министерството на образованието и науката продължава да провежда целенасочена и последователна политика за подобряване на обхвата в предучилищното образование и повишаване на неговото качество. Тя е насочена и към осъществяване на заложената в Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г. мярка 341 „Повишаване обхвата на 5- и 6-годишните деца в задължително предучилищно образование в подготвителните групи.

Регламентиране на задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст.“ Ключов фактор за успеха на политиките в предучилищно образование е взаимодействието между заинтересованите страни на национално и местно равнище, връзката с родителите и привличането на образователни медиатори. В тази посока МОН провежда широки обществени консултации за осигуряване на качествено образование и грижи в ранна детска възраст.

- По отношение на намаляване на дела на 15 годишните със слаби постижения по четене, математика и природни науки се провеждат политики, насочени към провокиране на мисленето и прилагане на изследователски подход в обучението и повишаване на образователните резултати на учениците. Значим акцент в посочените политики е осъществяването на компетентностния подход, който се очаква да окаже позитивно въздействие по отношение качеството на образованието и във връзка с неговата практическа ориентация. За повишаване качеството на образованието и в подкрепа на прилагането на компетентностния подход, е създадена мрежа от иновативни училища, които прилагат иновативни образователни процеси, методи на преподаване, училищно лидерство, нови училищни стратегии. Друг съществен фокус е поставен върху проучвания и анализи (на национално и на регионално равнище) относно резултатите от националното външно оценяване и от държавните зрелостни изпити и препоръките за подобряване на политиките в тази връзка. За повишаване на качеството в училищното образование се изпълняват и мерки за достигане на Цел 96 от Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г. „Постигане равнище на функционална грамотност, което ще осигури възможност за личностно и обществено развитие и ще спомогне за постигането на интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж на икономиката”. Осъществяват се и политики и мерки от Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020) и др.

- По отношение на повишаване на участието на населението на 25-64 навършени години в образование и обучение от 1.7% през 2012 г. на повече от 5% през 2020 г. се осъществяват политики и мерки в рамките на приоритетите на политиката за учене през целия живот, насочени към ефективното предлагане на възможности за повишаване на образованието и квалификацията чрез УЦЖ; развитие на умения за УЦЖ; формиране на устойчиви нагласи и мотивация за УЦЖ, което е една от основните цели на предучилищното и училищното образование.

Показатели за полза/ефект и целеви стойности

Политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. учене през целия живот	Мерна единица	2020 г.	
		Целева стойност	Отчет
Показатели за полза/ефект			
1. Намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система	процент (%)	11	Неприложимо към 30.06.2020
2. Повишаване на дела на обхванатите в предучилищното възпитание и подготовка деца	процент (%)	90	Неприложимо към 30.06.2020

на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас от 87.8% през 2012 г. на 90 % през 2020 г.			
3. Намаляване на дела на 15 годишните със слаби постижения по:	процент (%)		
3.1. четене от 39.4% през 2012 г. на 30% през 2020 г.;	процент (%)	30 ¹	Неприложимо към 30.06.2020
3.2. математика от 43.8% през 2012 г. на 35% през 2020 г.;	процент (%)	35	Неприложимо към 30.06.2020
3.3. природни науки от 36.9% през 2012 г. на 30.0% през 2020 г.	процент (%)	30	Неприложимо към 30.06.2020
4. Повишаване на участието на населението на 25-64 навършени години в образование и обучение от 1.7% през 2012 г. на повече от 5% през 2020 г.	процент (%)	5	Неприложимо към 30.06.2020

Забележка: Данните в колона Отчет ще бъдат попълнени на годишна база

Стойностите на показателите за 2019 година са достъпни на сайта на НСИ от м. април 2020 г., но с оглед на коректността на интерпретирането на данните те ще бъдат представени и анализирани в годишния отчет за изпълнение на програмния бюджет на МОН за 2020 година.

За постигане целите на политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование и на ученето през целия живот допринасят и процедурите по Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.“. По отношение на изпълнението на проекти по Оперативната програма са реализирани следните дейности:

Проект BG05M2OP001-2.010-0001 „Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти“

На 04.10.2018 г. е подписан Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) по проект „Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти“ на обща стойност 19 911 123,00 лв. Продължителността на проекта е 36 месеца, считано от 04.10.2018 г. За изпълнението на дейностите е изготвена Инstrukция с приложения към нея.

Дейност 1 „Подкрепа за професионално израстване и развитие на професионалните умения на педагогически специалисти чрез обучения, които завършват с присъждане на от 1 до 3 квалификационни кредита“ стартира с подписването на договора.

Дейност 2 „Подкрепа на педагогическите специалисти за участие в процедури за придобиване на професионално-квалификационни степени, включително провеждане на подготвителни курсове за придобиване на пета и четвърта професионално-квалификационна степен“ стартира през 2019 година.

¹ Изследването PISA на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) се провежда веднъж на 3 години, като последното изследване е проведено през 2018 г.

От стартиране на проект BG05M2OP001-2.010-0001 „Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти“ (04.10.2018 г.) до 30.06.2020 г. в обученията са включени:

- Педагогически специалисти до 34 г. възраст, включени в програми за повишаване на квалификацията по ОП – 5 347 бр.;
- Педагогически специалисти м/у 35 и 54 г. възраст, включени в програми за повишаване на квалификацията по ОП – 24 563 бр.;
- Брой педагогически специалисти, включени в обученията за прилагане на съвременни методи за оценяване – 4 895 бр.

Към настоящия момент периодично се публикува информация за извършените дейности на Информационната платформа на проекта, както и на сайтовете на регионалните управления на образованието, училищата и детските градини – възложители по проекта. Извършва се текущ мониторинг по Дейност 1 и анализ на постигнатите цели и резултати. Подготвена е документация във връзка с предстоящото провеждане на обществени поръчки по Дейност 3 „Разработване на информационна система на педагогическите специалисти с основни функционалности за регистрация на нуждите от обучение, избор на теми за обучение на педагогическите специалисти, форми за планиране на обученията; избор на обученията и обучителни програми; възможности за on-line обучение и тестове, изготвяне на справки и други“ и Дейност 4 „Оценка на качеството на извършените квалификационни дейности по операцията“.

Проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“

На 28.02.2019 г. е подписан Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“. Продължителността на проекта е 30 месеца на обща стойност 127 759 359,94 лв.

Проектът е за подкрепа на всички деца, които имат затруднения с усвояване на учебното съдържание по различни предмети. Основната цел е да се подпомогне равния достъп до качествено образование и по-пълното обхващане на учениците в училищното образование чрез дейности за преодоляване на затруднения в обучението и пропуски при усвояването на учебното съдържание, както и за развитие на потенциала и възможностите им за успешно завършване на средно образование и за бъдеща социална, професионална и личностна реализация.

В резултат на дейностите по проекта трябва да се постигне намаляване на дела на преждевременното напусналите образователната система и системата на обучение, както и повторно включване на отпадналите. Фокусът е към ученици в начален и прогимназиален етап. В зависимост от индивидуалните потребности се извършват дейности за допълване, развитие и надграждане на компетентности, придобити в задължителните часове, както и за мотивиране на учениците за задържане в училище и за предотвратяване на преждевременното напускане.

Във връзка с въведените на територията на Република България противоепидемични мерки, свързани с разпространението на вируса COVID-19 и с преустановения присъствен учебен процес в училищата, МОН предприе действия за обучение на учениците от разстояние в електронна среда. Въпреки постигнатите

резултати известен брой ученици не бяха обхванати поради липса на технически условия, мобилни устройства и/или интернет свързаност и натрупаха определени пропуски в усвояването на учебното съдържание. Това създава риск от възникване на учебни затруднения и е една от причините за преждевременно напускане на образователната система. С оглед компенсиране на натрупаните пропуски и предотвратяване на риска от преждевременно напускане на образователната система бе извършена промяна в проектното предложение на проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“, която дава възможност до края на учебната 2019-2020 година за включване в допълнително обучение и на учениците, които не са участвали в обучение от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии или частично са се обучавали с учебни материали на хартиен носител. В следствие на извършената промяна в проектното предложение със Заповед № РД09-1237 от 28.05.2020 г. на министъра на образованието и науката са определени още 85 училища, които да участват в техническото и финансово изпълнение и да имат право да извършват разходи по проекта през учебната 2019-2020 година.

Проект BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“

На 15.10.2019 г. е подписан договор за предоставяне на БФП по проект BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“. Проектът е на обща стойност 104 959 178,01 лв. Продължителността на проекта е 36 месеца, считано от 15.10.2019 г. Над 44 700 са регистрираните потребители, обхващащи ученици от I до XII клас, в платформата на проекта. Дейността се реализира под формата на клубове по интереси и допълнителни занимания, като към този момент броя на регистрираните клубове надхвърля 3200. По план се изпълнява и предвиденото по проекта изграждане на модерна защитена образователна среда, където са включени 2000 образователни институции – училища и детски градини от цялата страна, в това число в 60 предварително идентифицирани детски градини. За целта в училищата, участващи в проекта са доставени 2000 интерактивни дисплеи с компютърен модул, закупени са над 1900 преносими компютри, както и 500 устройства за достъп до интернет с 500 предплатени пакети за интернет.

Проект BG05M2OP001-2.014-0001 „Подкрепа за дуалната система на обучение“

На 03.02.2020 г. е подписан договор за предоставяне на БФП по проект BG05M2OP001-2.014-0001 „Подкрепа за дуалната система на обучение“. Проектът е на обща стойност 24 425 618,58 лв. Продължителността на проекта е 36 месеца.

Целта на проекта е повишаване на съответствието на професионалното образование и обучение с пазара на труда и създаване на възможности за повишаване на квалификацията за бъдещата работна сила по професии, ключови за икономиката на страната. Проектът ще предостави на работодателите възможност да наемат квалифицирани кадри с подходяща професионална подготовка и опит, придобити по време на обучението в реална работна среда.

Предвид създалата се епидемична ситуация към 30.06.2020 г. са извършени само подготвителни дейности по отношение на Проект BG05M2OP001-2.014-0001 „Подкрепа за дуалната система на обучение“.

През периода е стартирано проучване за участие на училищата в дуална система на обучение и е изготвена справка с индикативни стойности, показващи броя на учениците от IX и X клас, които ще се включат в дуална форма на обучение. Стартирана е организация за провеждане на информационна кампания по проекта, с поредица от събития в различни региони във връзка с изпълнението на Дейност 4 „Дейности в подкрепа на работодателите“ и Дейност 5 „Дейности в подкрепа на родителите“. На събитията заедно с популяризирането на проекта и проучване на нагласите на професионалните гимназии и средните училища с професионални паралелки, на представителите на бизнеса ще бъдат представени основните моменти и нормативните изисквания към тях при участие в предвидените по проекта дейности.

Проект BG05M2OP001-3.005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“

На 16.05.2019 г. е сключен Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-3.005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“. Проектът е с продължителност 30 месеца на обща стойност 82 500 000 лв.

От началото на проекта до момента децата, участващи в дейности за активно приобщаване в системата на предучилищното образование са 29 852.00, а отчетеният брой на институциите е 1710. Назначени са 208 педагогически и 523 непедагогически специалисти. За отчетния период 7 167 деца са включени в допълнително обучение по проекта, за които са издадени удостоверения, а 11 307 деца са включени в дейността за възстановяване на средствата за такси през месец февруари 2020 г. 310 са детските градини/училища с подготвителни групи, които са се включили в изпълнението на поне една от изпълняваните през отчетния период дейности по проекта. Допълнителното обучение по български език е възобновено в края на м. май 2020 г. тъй като детските градини бяха затворени поради обявеното извънредно положение.

В изпълнение на провежданите дейности за педагогическа, психологическа и социална подкрепа на деца от уязвими групи продължава работата на назначените допълнително в детските градини педагогически и непедагогически специалисти. За идентифициране на децата, за които ще се възстановяват такси за посещение на детска градина, се прилагат дефинирани в проекта критерии и актуални данни от Агенция за социално подпомагане. Нова актуализация на данните ще бъде направена в края на месец октомври 2020 г. Възстановени са разходите за такси за месеците февруари и март (186 765.89 лв.), а в момента се подготвя и плащането за дължимите суми за месеца май 2020 г.

Във връзка с реализиране на дейности за педагогическа, психологическа и социална подкрепа за родители на деца от уязвими групи и за формиране у тях на мотивация за активно приобщаване на децата им в системата на предучилищното образование дейността е проведена Първа национална конференция на тема „Добри практики за реализиране на взаимодействието „Детска градина-семејство“.

➤ **Кратко описание на показателите за полза/ефект**

- Постепенно въвеждане на нови учебни планове в училищното образование;
- Осигуряване прилагането и методическо подпомагане на прилагането на държавните образователни стандарти съгласно чл. 22 на Закона за предучилищното и училищното образование;
- Въвеждане на нови форми за оценяване на постиженията на учениците в съответствие с държавния образователен стандарт за оценяване на резултатите от обучението на учениците;
- Модернизация и развитие на образователната инфраструктура;
- Ранно кариерно консултиране и професионално ориентиране на учениците;
- Развитие на професионалното образование и обучение чрез осъвременяване на учебното съдържание в партньорство с браншовите организации, обучение чрез работа (дуална система) и съдействие за производствени стажове в реална работна среда и в учебни предприятия;
- Обвързване на професионалното образование със социално-икономическото развитие на регионите и стратегическите отрасли на икономиката;
- Въвеждане на кредитна система в професионалното образование и обучение за натрупване и трансфер на кредити;
- Прилагане на система за валидиране на знания, умения и компетентности;
- Организиране, координиране и контрол на образователната система;
- Подпомагане личностното развитие на децата и учениците чрез предоставяне на условия за реализация на територията на училищата;
- Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие чрез провеждане на консултации и допълнителни занимания на ученици в начален и прогимназиален етап със затруднения при усвояването на учебното съдържание;
- Провеждане на квалификационни форми за повишаване компетентностите на педагогическите специалисти
- Въвеждане и прилагане на система от квалификационни кредити;
- Прилагане на система за кариерно развитие на педагогическите специалисти;
- Създаване на материално-техническа база, която да осигурява условия за устойчиво повишаване качеството и ефективността на образованието;
- Осигуряване на достъпна инфраструктура, която да улеснява всички да упражняват правото си на образование;
- Намаляване на разходите за ползвана енергия и ориентиране към „зелени“ източници на енергия;
- Провеждане на ефективна образователна политика сред българските общности в чужбина и съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство;
- Популяризиране на българското културно-езиково присъствие както в ЕС, така и в други страни.

➤ **Други институции, допринесли за постигането на ползата/ефекта**

други министерства
органите на местното самоуправление и на местната администрация
работодателски организации
неправителствени организации и други заинтересовани страни

➤ **Източници на информацията за данните по показателите за полза/ефект**

Източници на данните са Националният статистически институт (НСИ), поддържаните регистри на МОН в системата на предучилищното и училищното образование, аналитична и отчетна документация и др.

в) Отговорност за изпълнение на целите в съответната област на политика/функционална област

Министерството на образованието и науката
Регионалните управления на образованието
Детските градини, училищата, центровете за подкрепа на личностното развитие
Специализираните обслужващи звена в системата на ПУО

г) Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период

- През отчетния период е направено изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (изм. и доп., бр. 17 от 25.02.2020 г.)]

- Актуализиран е Закона за професионалното образование и обучение, Обн. ДВ. бр.68 от 30 Юли 1999г., доп. ДВ. бр.17 от 25 Февруари 2020г., изм. ДВ. бр.21 от 13 Март 2020г.;

- Обнародвано е Постановление № 1 на Министерски съвет от 03.01.2020 г. за приемане на актуализираните списъци на защитените от държавата специалности и специалностите от професии с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2020/2021 година.

- Публикувана е Наредба № 1 от 19 февруари 2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, издадена от министъра на образованието и науката, Обн. ДВ, бр.18 от 28.02.2020 г.

- Актуализирана е Наредба № 2 от 22 юни 2018 г. за документите за професионално обучение на лица, навършили 16 години , в сила от 10.07.2018 г., издадена от министъра на образованието и науката, Обн. ДВ. бр.57 от 10 юли 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.77 от 1 Октомври 2019г., изм. ДВ. бр.26 от 22 Март 2020 г.

- Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда (обн., ДВ, бр. 7 от 24.01.2020 г., в сила от 01.01.2020 г.)

- Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование – обн., ДВ, бр. 26 от 22.03.2020 година;

- Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 16.09.2016 г. за организация на училищното образование (обн., ДВ, бр. 43 от 13.05.2020 година).

- Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2017 година за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала (обн., ДВ, бр. 39 от 28.04.2020 г.);

- Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 11 от 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците (обн., ДВ, бр. 43 от 13.05.2020 г., в сила от 13.05.2020 г.) (публ. 14.05.2020 г.)

- Публикувани са в Държавен вестник Наредби на министъра на образованието и науката за утвърждаване на ДОС за придобиване на квалификация по 12 професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение.

- Предприето е адаптиране на нормативната база към форсмажорните условия, при които се реализира. Предстои приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование с редица изменения и допълнения, в т. ч. допълнения в § 1 от Допълнителните разпоредби във връзка с „обучение в електронна среда от разстояние“ и „синхронно обучение в електронна среда от разстояние“.

Изготвени са и са предоставени за обществено обсъждане:

- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 30 ноември 2015 г. за учебния план
- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование
- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователната подготовка
- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 7 от 11 август 2016 г. за профилираната подготовка
- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 11 от 01 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

За изпълнението на Политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот през 2020 година се реализират следните бюджетни програми:

- Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“
- Бюджетна програма “Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”
- Бюджетна програма “Училищно образование”
- Бюджетна програма “Развитие на способностите на децата и учениците”
- Бюджетна програма “Образование на българите в чужбина”
- Бюджетна програма „Учене през целия живот”

III. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА РАВЕН ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАУЧНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

а) Описание на степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане

В областта на висшето образование Политиката цели насърчаване на усилията на автономните висши училища за непрекъснато развитие на качеството на предлаганото висше образование, подпомагането им при въвеждането, развитието и усъвършенстването на вътрешните системи за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав, създаване на условия за усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на ЕС, осигуряване на условия за достъп до качествено висше образование, целящо успешна реализация през целия живот.

В областта на науката тази политика цели изграждане на благоприятна среда за развитие на научния потенциал и за провеждане на научни изследвания, създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и специализация на учените; развитие на съвременни центрове за провеждане на конкурентоспособни научни изследвания; изграждане на интегрирано европейско изследователско пространство; активно участие в европейските и международни научни организации с възможност за достъп до най-съвременните научни съоръжения; поддържане на национална контактна мрежа, участие в специалните програми и инструменти на Рамкова програма Хоризонт 2020. За ефективно постигане на заложените стратегически цели НАОА съобразява своите дейности с националното законодателство, с европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование. Прилаганата Критериална система за осъществяване на процедури за оценяване, за акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол е в пълно съответствие с европейските стандарти и насоки /ESG/. Акредитационните процедури допринасят за гарантиране качеството на обучението във висшите училища и научните организации.

При изпълнение на заложените оперативни цели, свързани с осъществяването на акредитационните дейности, НАОА обективно оценява:

- съответствието на висшите училища с мисията им и постигане на определените цели;
- резултатността и ефективността на системите на висшите училища за повишаване качеството на обучение в области на висшето образование и на професионалните направления;
- осигуреността с академичен състав на предлаганото обучение;
- докторски програми във висши училища и научни организации;
- материалната база на висшите училища и специфичните материални ресурси, осигуряващи обучението;
- мобилността на студенти, докторанти и преподаватели;
- реализацията на завършилите.

НАОА осъществява следакредитационно наблюдение и контрол върху прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав на висшите училища и подпомага усъвършенстването ѝ.

В процедурите за програмна акредитация НАОА извършва регулярен мониторинг на учебните програми в професионалните направления/ специалности от регулираните професии, тяхната актуализация съобразно развитието на научните знания и технологии.

Целите на Национален студентски дом (НСД) по отношение изпълнението на държавната политика в полза на студентите са за все по-пълното удовлетворяване на техните потребности в областта на образованието, науката и културата, развивайки и подкрепяйки широк кръг от извънаудиторни форми на работа с тях.

През първото полугодие на 2020 г. се отчита устойчив ръст в степента на изпълнение на заложените стратегически цели поради възстановяването на дейността в две от емблематичните за Студентския дом пространства в рамките на предходната година – „Централно фоайе“ и „Камерна зала“, които не са били експлоатация в периода 2004-2018 г. Постигнато е увеличение на броя пространства за образователна, научна и културна дейност на студентите в извънучебно време чрез въвеждането в експлоатация на още 1 бр. пространства за събития – репетиционно студио „Метроном“.

За постигането на заложените стратегически и оперативни цели допринася и изпълнението на проект **BG05M2OP001-2.013-0001 „Студентски практики – Фаза 2“**.

На 13.01.2020 г. е подписан Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност 46 000 000 лв. по проект BG05M2OP001-2.013-0001 „Студентски практики – Фаза 2“. Продължителността на проекта е 40 месеца, до 12.05.2023 г., в които се предвижда 44 000 студенти от 44 висши училища-партньори по проекта, да имат възможност да проведат практическо обучение по специалността, по която се обучават, в реална работна среда.

Проектът цели осигуряване на допълнителна практическа подготовка в реална работна среда на студенти от българските висши училища и допринася за създаване и укрепване на ефективни партньорски взаимоотношения между висшите училища и работодателите.

В резултат на дейностите по проекта трябва да се постигне подобряване качеството на висшето образование в съответствие с потребностите на пазара на труда и за укрепване на връзките между институциите за висше образование, научноизследователския сектор и бизнеса. От стартирането на проекта (13.01.2020 г.) до 30.06.2020 г. в информационната система на проекта са регистрирани 13 796 студенти. Броят на студентите, успешно приключили практическо обучение е 75 практики. Регистрацията в проекта са направили 1 241 обучаващи организации, които са публикували 1 721 обяви в информационната система за 26 728 позиции за практическо обучение. В системата има регистрирани 1 861 ментори и 1 084 академични наставници.

В областта на науката изпълнението на заложените цели е било насочено към:

- Координация на регионалните, европейските и транс европейските научни и иновационни програми;
- Подобрена връзка между отделните компоненти образование-наука-бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието;
- Развитие и изпълнение на национална пътна карта за научна инфраструктура, обвързана и с приоритетите на научната стратегия;
- Оценка и анализ на научноизследователската дейност;

- Подкрепа за участие на българските учени в двустранни, европейски и международни програми;
- Привличане, насърчаване и развитие на младите учени, както и привличане на изявени български учени, работили в престижни чуждестранни научни институции;
- Изграждане на благоприятна среда за научна дейност.

б) Описание на степента на достигане на очакваните ползи/ефекти за обществото и резултати, относими към съответната област на политика

Подготвят се висококвалифицирани специалисти с висше образование, необходими за всички сфери на обществото. Осъществява се успешно приемствеността между средното и висшето образование чрез осигуряване на достъп до значителен брой специалности на висшето образование чрез признаване оценките от зрелостните изпити от средното образование.

В Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014 – 2020 г. е предвидено изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование. За целта са предвидени редица дейности и мерки, сред които: създаване на профил на компетентностите за всяка специалност, поощряване на диалога на висшите училища с бизнеса относно съдържанието на обучението, целево финансиране на стратегически за страната направления (приоритетни професионални направления и защитени специалности, определени въз основа на приети критерии), финансиране на студентски стажове и практики по време на обучението и създаване на обща информационна мрежа на кариерни центрове.

Визията за развитието на висшето образование в Република България в новата Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 година се основава на развитието на диференцирана и гъвкава система от висши училища, които функционират като успешни партньори и конкуренти на европейските университети и изпълняват образователна, изследователска и културна мисия в полза на обществото и на отделните индивиди чрез провеждане на научни изследвания и осигуряване на качествено, достъпно и продължаващо през целия живот образование и обучение за успешна личностна и професионална реализация. Изграждане на академична общност, споделяща общи принципи, ценности и морални норми.

Повишени са критериите и са прецизирани изискванията за академично израстване на преподавателския състав във висшите училища.

НАОА като пълноправен член на Европейската асоциация за осигуряване на качеството във висшето образование /ENQA/ и вписана в Европейския регистър по осигуряване на качеството на висшето образование /EQAR/ способства за разпознаваемост в Европейското пространство за висше образование на акредитираните висши училища и предлаганото от тях обучение, както и на докторските програми на научните организации.

За достигане на очаквания ефект за обществото и спазване на принципите на обективност и прозрачност на процедурите, НАОА включва:

- в състава на експертните групи като пълноправни членове студенти, докторанти, потребители на кадри и международни експерти;

- в състава на постоянните комисии на представители на бизнеса (потребители на кадри) – имащи отношение към висшето образование;
- в Комисията за качеството на дейността на НАОА представители на висши училища и научни организации, на МОН, на браншови организации, на студентски съвети, на синдикати.

За постигането на ползата/ефекта по отношение на показателите заслуга имат и висшите училища, научните организации, МОН и други институции, свързани с висшето образование.

За изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане

За достигане на очакваната полза/ефект за обществото в областта на науката е било извършено следното:

- Развитие и изпълнение на Националната пътна карта за научна инфраструктура, обвързана и с приоритетите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2020 и Иновационната стратегия за интелигентна специализация;
- Поддържане и разширяване на достъпа до електронни бази данни;
- Подкрепа за участие на българските учени в европейски и международни програми;
- Привличане, насърчаване и развитие на младите учени, както и привличане на изявени български учени, работили в престижни чуждестранни научни институции.
- участие в международни програми и инициативи на учени;
- включване в международни научни мрежи и осигуряване на достъп до световни бази данни и обмен на информация на научни знания;
- модернизация на съществуващата научна инфраструктура;
- подобряване статута на учените и тяхното място в обществото.
- дейности, способстващи въвеждането на ефективна система за оценка на научноизследователската дейност на основата на съпоставимост и съизмерване на качеството ѝ със световните и европейските стандарти.
- насърчаване развитието на научните изследвания в приоритетни научни области, чрез изпълнение на Национални научни програми

➤ ***Отчет на показателите за полза/ефект***

• *По отношение на Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование (36%) през първото полугодие на 2020 г. продължава осъществяването на мерки в изпълнение на целите на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014–2020 г., както и на мерките за висше образование от Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г. Осъществени са политики за създаване на по-благоприятни условия за изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и за постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование и др. Приложени са и политики, насочени към усъвършенстване на процедурите за кариерно развитие на академичния състав, както и за повишаване качеството на висшето образование и на научните изследвания и др.*

• *По отношение на Инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (НИРД) в размер от БВП (1,5%) в отчетния период са осъществени политики от*

Оперативен план за изпълнение на първия етап на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г., от Националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура 2017-2023 и са реализирани мерки по Приоритет 31: Укрепване и модернизирание на научните организации в страната за конкурентоспособни научни изследвания. Прозрачно и справедливо финансиране на научните изследвания съобразно националните приоритети от Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г. Посочените политики и мерки целят повишаване ефективността на научноизследователската и развойна дейност в полза на икономиката и обществото, изграждане на благоприятна среда за научна дейност, научна кариера, професионално израстване и квалификация, интернационализация на българската наука и интегрирането и в европейското изследователско пространство и др.

Показатели за полза/ефект и целеви стойности

Политиката в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	Мерна единица	2020 г.	
		Целева стойност	Отчет
Показатели за полза/ефект			
1. Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование (36%)	процент (%)	36	Неприложимо към 30.06.2020
2. Инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (НИРД) в размер от БВП (1,5%)	процент (%)	1,5	Неприложимо към 30.06.2020

Забележка: Данните в колона Отчет ще бъдат попълнени на годишна база

Стойностите на показателите за 2019 година са достъпни на сайта на НСИ от м. април 2020 г., но с оглед на коректността на интерпретирането на данните те ще бъдат представени и анализирани в годишния отчет за изпълнение на програмния бюджет на МОН за 2020 година.

➤ **Кратко описание на показателите за полза/ефект**

- Висше образование, развиващо активни умения и способности на студентите за самостоятелно мислене.
- Повишаване броя на заетите лица с висше образование.
- Подготвени висококвалифицирани специалисти над средно образование.
- Повишаване на мобилността с цел обучение, научни изследвания и упражняване на професии.
- Изграждане на стабилно партньорство между работодателите и висшите училища.
- Трайно обединяване на икономическите, социалните и екологични интереси на обществото чрез сближаване на достиженията в образованието с тези в науката.
- Поддържане нивото на достъп във висшето образование чрез регулиране на държавния прием по професионални направления и специалности от регулираните професии.

- Подобряване условията на равен достъп до качествено висше образование чрез финансово подпомагане на студенти, докторанти и специализанти.
  - Оценяване на дейността и качеството на обучението във висшите училища и научните организации; даване или отказ на институционални акредитации и програмни акредитации на специалност от регулираните професии; на професионално направление; на докторска програма от регулираните или нерегулираните професии.
  - Проверка на качеството на обучение на студентите и докторантите във всички предлагани форми на обучение по образователно-квалификационни степени и по образователната и научна степен “доктор”.
  - Подкрепа за изграждането и модернизирването на научна инфраструктура за постигане на нови знания чрез обслужване на фундаменталните и приложните изследвания, за решаване на интердисциплинарни научни въпроси и комерсиализиране на научни резултати, които въвеждат нови иновативни продукти и услуги.
  - Подкрепа и финансиране на научните изследвания на конкурсен принцип.
  - Осигуряване на достъп до световните наукометрични бази данни, повишаване публикационната активност на учените и разпознаемостта им в международното изследователско пространство.
  - Повишаване статута на учения в обществото; насърчаване на млади хора, с потенциал и интерес към науката, към научна кариера.
  - Изпълнението на ежегоден график за следакредитационно наблюдение и контрол на вътрешните системи за качеството на ВУ и за дейностите по препоръките в решенията на Акредитационния съвет и Постоянните комисии.
  - Текущ анализ на получаваните доклади и констативни протоколи от извършвани проверки и изработване на график със сроковете за отстраняване на допуснатите неточности.
  - НАОА изготви план за дейности, които се реализират през 2020 г. по препоръките дадени в доклад на екипа извършил одитен ангажимент за даване на увереност с цел: оценка на съответствието на дейността на Националната агенция за оценяване и акредитация с нормативните и вътрешните актове за периода от 01.01.2017 г. до 30.06.2019 г., възложен със Заповед РД09-2304/12.09.2019 г. на Министъра на образованието и науката.
  - Въпреки епидемичната обстановка и дистанционната работа на Акредитационния съвет, Постоянните комисии и експертните групи, поставените цели и задачи се изпълняваха успешно и в срок, при спазване на изискванията за качество на работа на екипа на НАОА.
  - Чрез организирането и провеждането на дейности от образователен и културен характер в двете пространства на НСД се постига целта на политиката за все пълното удовлетворяване на студентските потребности в областта на образованието, науката и културата, посредством широк кръг от извънаудиторни форми на работа с тях.
- *Други институции, допринесли за постигането на ползата/ефекта по отношение на показателите*

Националната агенция за оценяване и акредитация
 Висшите училища в Република България
 Фонд Научни изследвания
 Националният студентски дом

Националният център за информация и документация
Центърът за информационно осигуряване на образованието

➤ **Източници на информацията за данните по показателите за полза/ефект**

- Справочниците на Националния статистически институт - стойностите на ключовите индикатори (показателите за полза/ефект) за изпълнение на политиката се отчитат на годишна база от Националния статистически институт (НСИ);
- Регистрите, поддържани от Министерството на образованието и науката в изпълнение на чл.10, ал. 2, т 3 от Закона за висшето образование
- Актуална информация се публикува и на сайта на НАОА с данни за акредитираните висши училища, техни основни звена, филиали, професионални направления и специалности от регулираните професии, акредитираните докторски програми във висшите училища и научните организации, както и с оповестени нормативни, методически и други документи, и анализи.
  - Националната агенция за оценяване и акредитация
  - Националният център за информация и документация
  - Националният студентски дом

в) Отговорност за изпълнение на целите в съответната област на политика

Министерството на образованието и науката
Националната агенция за оценяване и акредитация
Националният център за информация и документация
Висшите училища
Директорът на Националния студентски дом

г) Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период

Постановление № № 131 на Министерския съвет от 18 юни 2020 г. за допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (в Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен “бакалавър” по специалности от регулираната професия “Инженер в инвестиционното проектиране” и в Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен “магистър” по специалности от регулираната професия “Инженер в инвестиционното проектиране”).

Постановление № 110 на МС от 28.05.2020 г. за отмяна на Постановление № 82 на Министерския съвет от 2017 г. и на приетата с него Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“ и за изменение и допълнение на ПМС № 75 от 05.04.1996 г. за приемане на наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“.

Решение № 332 на МС от 14 май 2020 година за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и научните организации на Република България през учебната 2020 – 2021 г.

Постановление № 9 на МС от 27.01.2020 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на МС, с което се изменят Постановление № 64 на МС от 2016 г. за

условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности и Постановление № 90 на МС от 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации.

Постановление № 10 на МС от 27.01.2020 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на МС, с което се изменят Постановление № 103 на Министерския съвет от 1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина, Постановление № 90 на Министерския съвет от 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации и Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България.

Във връзка с приетия на 25.02.2020 г. Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, НАОА създаде работна група за актуализация на „Правилник за дейността на Националната агенция за оценяване и акредитация“. Направените промени в правилника бяха обсъдени от Акредитационния съвет. Акредитационният съвет, във връзка с промените в ЗВО и с цел да се сведе субективизма при оценяването до минимум, обсъди нови проекти, свързани с „Методика за провеждане на програмна акредитация на професионално направление и специалност от регулираните професии“ и „Методика за оценяване – количествени индикатори“. Предстои тяхното окончателно приемане през втората половина на 2020 г.

За изпълнението на политиката в областта на равния достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал през 2020 година се реализират следните бюджетни програми:

- Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“
- Бюджетна програма „Студентско подпомагане“
- Бюджетна програма „Международен образователен обмен“
- Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка „образование - наука – бизнес“ като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“
- Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“.

IV. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.01 „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Постигането на целите за осигуряване на качество на образованието през първото полугодие на 2020 г. беше насочено към:

- Усъвършенстване на нормативна уредба и структурата на образователната система;

- Ориентиране на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование към провокиране на мисленето и самостоятелността;
- Осигуряване на съизмеримост на знанията, уменията и компетентностите на учениците от различни видове училища и от различни населени места;
- Подобряване на ефективността на учебния процес;
- Модернизиране на системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищно образование.

Основните дейности през отчетния период в областта на предучилищното и училищното образование (ПУО) бяха насочени към провеждане на интегрирана политика за повишаване качеството на общото образование и осигуряване на възможности за подпомагане на ученици в начален и прогимназиален етап със затруднения при усвояване на учебния материал, както и с осигуряване на методическа и организационна подкрепа на училищата за прилагане на новия учебен план, новите учебни програми и нормативните документи, които осигуряват изпълнението на Закона за предучилищно и училищно образование (ЗПУО).

Разработени бяха учебни програми за осигуряване на качествено образование, ориентирано към съвременните потребности на обществото и развитие на ключовите компетентности, заложи в Закона за предучилищно и училищно образование. През 2019-2020 учебна година е осигурено обучение по нови учебни програми в IV и X клас.

За постигане на целите в областта на професионалното образование и обучение (ПОО) е извършено следното:

- Подобряване на управлението и системата за осигуряване на качеството чрез стартиране на процеса по разработване на рамка за качество на дуалното обучение в партньорство с институциите, включени в Консултативния съвет по професионално образование и обучение (КС ПОО) и Ресурсната работна група към Съвета;
- Осигуряване на възможности за избор на профилирано или професионално образование в зависимост от потребностите на пазара на труда чрез съгласуване на държавния план-прием за 2020/2021 годна в посока на насърчаване на обучението по STEM професии и приемане на Постановление № 1 на Министерски съвет (ПМС) от 03.01.2020 г. за актуализираните списъци на защитените от държавата специалности и на специалностите с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда;
- Изграждане на достъпна и адаптивна на пазара на труда система на професионално образование и обучение чрез разработване на конкретни мерки за развитие до 2030 година, като част от проекта на стратегия „Образование и умения“ 2030;
- Създаване на национална система за обучение чрез работа с финансовата подкрепа на проект „Подкрепа за дуалната система на обучение“ по ОП НОИР, стартирал през м. февруари 2020 година;
- Поддържане на партньорство и създаване на формати за сътрудничество между отговорните и заинтересовани страни в ПОО на ниво управление и на ниво предлагане и ориентиране на образованието според потребностите на икономиката чрез активно партньорство със заинтересованите страни във формата на КС ПОО и партньорските споразумения между училищата и фирмите в дуалната система на обучение – провеждане на 2 заседания на КС ПОО и 6 заседания на Ресурсната работна група към КС ПОО;

- Създаване на модернизирана образователна среда и повишаване участието в ПОО в приоритетни професии и в сътрудничество с бизнеса чрез възможностите на НП „Съвременна образователна среда“, модул „Модернизация на професионалното образование и обучение“ 2020 – стартиране на програмата и оценка на получените проектни предложения.

За постигане на целите в областта на организацията, координацията и контрола при изпълнение на дейностите, свързани с предучилищното и училищното образование е извършено следното:

- Осигуряване качеството на образованието чрез усъвършенстване на нормативната уредба и осигуряване на условия за реализиране на качествен образователен процес;

- Повишаване ефективността на учебния процес чрез осъществяване на системен контрол на институциите от предучилищното и училищното образование;

- Осигуряване на достъпни и обективни данни, които са в основата на анализа за състоянието на системата и за определяне на мерки за нейното усъвършенстване;

- Намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез организиране и координиране работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;

- Осигуряване на възможности за избор на профилирано или професионално образование чрез планиране приема на ученици в профилираните и професионални паралелки съобразено нуждите на икономиката по области и общини.

Дейността на Регионалните управления на образованието (РУО) като териториални администрации на министъра на образованието и науката е насочена към непрекъснато подобряване на системата за анализ и контрол, както и за мониторинг и оценка на образователния и възпитателния процес. Осигурява се регионална възможност за избор на профилирано или професионално образование с цел реализация на пазара на труда. Координират и организират се дейностите по предлагането, съгласуването и утвърждаването на държавния план-прием на областно ниво.

В изпълнение на целите на бюджетната програма през отчетния период бяха осъществени дейности, свързани с осигуряване на информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование и дейности, свързани с оценяване и одобряване на проекти на учебници и учебни комплекти.

За да се усъвършенства механизма за делегирани бюджети беше изменена и допълнена Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование в сила от 01.01.2020 г. Актуализиран е размерът на финансирането на институциите за работа с деца и ученици от уязвими групи според групата за финансиране за ученик в I и II гимназиален етап в дневна форма и в дуална система на обучение.

В изпълнение на заложените цели за подпомагане на децата и учениците в тяхното личностно развитие, за повишаване обхвата и намаляване броя на напусналите образователната система, за модернизиране на материалната база и за мотивиране и подкрепа на педагогическите специалисти бяха разработени и се изпълняват 21

национални програми (НП) за развитие на образованието, одобрени с Решение № 285 от 30 април 2020 г. на Министерския съвет.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.01 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/Услуга № 1 Формиране и реализиране на политики за качествено предучилищно и училищно образование

- Създадени са условия за подобряване на практическото обучение по учебните предмети *човекът и природата, биология и здравно образование, физика и астрономия и химия и опазване на околната среда* чрез дейности по НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“, модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки“.

- по дейност 1 „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки в общообразователната подготовка“ се финансира обезпечаването на училищата с уреди, прибори, пособия, стъклария, реактиви и други консумативи, необходими за провеждане на практически дейности по учебните предмети биология и здравно образование, физика и астрономия и химия и опазване на околната среда в X клас, както и центрове за подкрепа на личностното развитие, които провеждат обучение/занимания по природни науки. От министъра на образованието и науката е одобрен списъкът, който съдържа 690 общински училища, 270 държавни училища, 7 обсерватории, 13 общински ЦСОП, 56 държавни ЦСОП, 180 ЦПЛР (по чл. 49 ал. 1 т. 1. от ЗПУО);

- по дейност 2 „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки в профилираната подготовка“ са одобрени общо 23 проектни предложения на училищата.

- Разработени са 4 бр. учебно-изпитни програми, утвърдени със Заповед № РД09-174/28.01.2020 г. на министъра на образованието и науката, за проверка на способностите във връзка с приема на ученици в VIII клас (публ. 28.01.2020 г.) по:

- изобразително изкуство;
- музика;
- физическо възпитание и спорт;
- физическо възпитание и спорт и по музика за ученици, които в избираемите часове изучават учебния предмет хореография.

- Разработени са 4 бр. учебно-изпитни програми, утвърдени със Заповед № РД09-168/ 27.01.2020 г. на министъра на образованието и науката, във връзка с приемането на учениците от обединените училища в XI клас (публ. 28.01.2020 г.) по:

- изобразително изкуство;
- музика;
- физическо възпитание и спорт;
- физическо възпитание и спорт и по музика за ученици, които в избираемите часове изучават учебния предмет хореография.

- Разработени са 4 бр. учебни програми за профилирана подготовка за постигане на ниво В2, утвърдени със Заповед № РД09-2557/03.10.2019 г. (публ. 03.01.2020 г.) по:

- арабски език;
- китайски език;
- корейски език;
- японски език.

- Разработена е учебна програма за профилирана подготовка за постигане на ниво В1.1 по португалски език, утвърдени със Заповед № РД09-659/20.03.2020 г. (публ. 30.03.2020 г.)

- Разработени са нови 13 бр. учебни програми за профилирано обучение съгласно Заповед № РД09-4022/21.12.2018 г.

- Реализирани са планираните дейности за първото полугодие на 2020 година в Плана за действие „Предприемачество 2020 – България“.

- Осъществено е участие в дейности на Европейската комисия и Съвета на Европа, подпомагащи изпълнението на националните политики в областта на предучилищното и училищното образование и хармонизирането им в съответствие с европейските и международни документи (до м. март 2020 г. присъствено);

- Участие в тематични работни групи по програми на ЕК (Работна програма “Образование и обучение 2020”) и в партньорски визити в областта на училищното образование (до м. март 2020 г. присъствено);

- Организираните са дейностите по събирането на информация и подбор на предложенията за удостояване на педагогическите специалисти с ежегодна награда с грамота „Неофит Рилски“ за принос в развитието на образователното дело и на ежегодна награда „Иван Рилски“ за директори.

- С Награда „Иван Рилски“ са удостоени 5 директори на училища;
- С Награда „Неофит Рилски“ са удостоени 252 педагогически специалисти.

От Националния музей по образованието – Габрово са организирани 6 изложби; 25 мултимедийни презентации и видео уроци; 6 образователни програми и проекти; 26 уроци по образователни програми; 5 уроци по модул „Културните институции като образователна среда“. Изготвените експертни предложения и инвентарите културни ценности са 90; дигитализирани са 306 културни ценности.

Във връзка с организиране и координиране на дейностите, свързани с движението на учениците, Центърът за информационно осигуряване на образованието (ЦИОО) изготвя справки за брой ученици по класове и форми на обучение по различни критерии.

ЦИОО изпълнява ангажиментите на МОН по споразумение № Д01-8/26.01.2017 г. за сътрудничество между Министерство на образованието и науката и Агенция за социално подпомагане за обмен на информация за децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование, като ежесечно подава данни към Агенцията за социално подпомагане (АСП). Данните са предоставени от институциите в системата на предучилищното и училищното образование по служебен път чрез модул „Отсъствия на децата и учениците“.

Във връзка с информационното осигуряване на образованието ЦИОО обезпечава информационна осигуреност на системата на предучилищното и училищното

образование чрез изготвяне на справки с цел подпомагане вземането на управленски решения, свързани с изменение на административни актове, регламентиращи образователния процес; съдейства за усъвършенстване, поддържане и разширяване на управленска информационна система на предучилищното и училищното образование и за актуализиране на данните в регистрите на МОН.

Продукт/Услуга № 2 Управление на качеството

- Извършен е контрол в институции от предучилищното и училищното образование. Реализирани са проверки за периода по организацията и провеждането на ДЗИ – осъществен е контрол чрез видеонаблюдение на организацията и провеждането на ДЗИ в училища в страната. Изготвени са анализи, доклади, формулирани предложения за промени или допълнения в административни актове на МОН и за разширяване обхвата и възможностите на контрола чрез видеонаблюдение. Осъществен е контрол чрез видеонаблюдение на организацията и провеждането на НВО в VII клас в училища в страната. Изготвени са анализи, доклади, формулирани са предложения, касаещи подобряване на организацията на провеждане на НВО.

- Изготвени са доклади, отговори, становища, предприети мерки в случаи на констатирани пропуски и нарушения; оказана е методическа подкрепа на директори на институции.

- Изготвени са ежеседмични справки, които определят политика на МОН по отношение на ефективността на организацията на неприсъственото обучение в периода на извънредно положение.

- Изготвени са анализи и е оказана подкрепа на началници на регионални управления на образованието при осигуряване на електронни устройства, учебни материали и интернет достъп за ученици, предпазни и защитни материали, необходими в условията на пандемия.

- В условията на извънредно положение МОН координира работата на РУО по организиране на обучението от разстояние в електронна среда – изготвени са заповеди, писма, указания. Ежеседмично е осъществяван мониторинг на обхвата на децата и учениците при обучението от разстояние в електронна среда или алтернативни начини.

- Организирани и координирани са дейностите по държавния план-прием на учениците в VIII клас за професионална подготовка в професионалните и в профилираните гимназии, в средните и в обединените училища и за профилирана подготовка в професионалните и в профилираните гимназии, в средните и в обединените, в V клас в профилирани гимназии с профил „Математически“ или „Природни науки“, както и на допълнителния държавен план прием за учебната 2020/2021 година. Държавният план-прием съобразно потребностите на пазара на труда, интересите на учениците и възможностите на училищата. Приемът е реструктуриран в посока STEM профили и технически и ИТ професии и професионално образование, съгласно зададените целеви стойности за 2020/2021 учебна година на областно ниво.

- Организирани и координирани са дейностите по отпечатването на изпитните комплекти за НВО за IV, за VII и за X клас и за ДЗИ за учебната 2019/2020 година, сесия май-юни, както и тяхното разпределение по области, по училища и по зали и предаването им на регионалните комисии по организирането и провеждането на изпитите.

- Координирани са дейности по реализиране на приема на учениците след завършено основно образование.

- Изготвени са изготвени указания за организирането и провеждането на НВО след седми клас в условията на пандемия и ДЗИ, актуализирани са Правилата за информационна сигурност.

Дейности, реализирани от РУО:

- Дейностите на РУО са свързани с осъществяването на контрол по спазването на държавните образователни стандарти (ДОС) в образователните институции, присъствието на учениците в учебни часове, последващ контрол;

- Оказване на методическа подкрепа;

- Дейности свързани с организация и координация работата на образователните институции;

- Оценяване на резултатите от обучението;

- Оценяване на резултатите от обучението;

- Осъществяване на дейностите по организиране, планиране, съгласуване и утвърждаване на държавния и допълнителния държавен план-прием;

- Организиране и координиране обучението от разстояние в условията на пандемия;

- РУО организират, координират и контролират на областно ниво провеждането на ДЗИ и НВО, като провеждат работни срещи и оказват методическа подкрепа.

През отчетния период са осъществени и следните дейности, свързани с училищната документация, с учебниците и учебните помагала:

1. Дейности, свързани с информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование

1. Изготвяне на проект и приемане на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование – обн., ДВ, бр. 26 от 22.03.2020 година;

2. Актуализиране, отпечатване и разпространение на задължителната документация за края на учебната 2019/2020 година:

- изготвяне и утвърждаване на списък на документите от задължителната документация и формуляр-заявка;

- актуализиране и утвърждаване на образци на документите;

- изготвяне на тираж на документите от обобщените заявки на РУО;

- предоставяне на печатницата обобщения тираж и оригиналните заявки за края на учебната 2019/2020 година;

- преглеждане и утвърждаване на компютърните разпечатки и сигналните бройки на документите;

- изготвяне на графици за получаване на документите от платците по РУО – координация между училищата, областните координатори и регионалните дистрибутори за получаване на документите в срок;

- обобщаване на предоставената информация относно доставките по области;

- получаване и класиране на протоколите за доставка на документите.

3. Отпечатване и разпространение на задължителната документация за началото на учебната 2020/2021 година:

- изготвяне и утвърждаване на списък на документите от задължителната документация и формуляр-заявка;
- изготвяне на тираж на документите от обобщените заявки на РУО;
- предоставяне на печатницата обобщения тираж и оригиналните заявки за началото на учебната 2020/2021 година;

4. Координиране и методическо ръководство на дейностите по обезпечаване със задължителна документация.

5. Осигуряване на документи за РУО за признаване на училищно обучение, образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужда държава.

6. Провеждане на процедура по реда на ЗОП за избор на изпълнител за разработване, внедряване и поддържане на Национална електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО):

- подготвяне на документацията за провеждане на процедурата;
- разглеждане и оценяване на внесените оферти;
- изготвяне на доклад за работата на комисията до възложителя;
- издаване на решение за избор на изпълнител – Решение № P01-29/28.05.2020 г. и Решение № P01-30/04.06.2020 година.

II. Дейности, свързани с оценяване и одобряване на проекти на учебници и учебни комплекти:

- Изготвен проект и приета Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2017 година за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала (обн., ДВ, бр. 39 от 28.04.2020 г.);
- Провеждане на процедури по оценяване и одобряване на проекти на учебници за XI клас по учебни предмети за общообразователна подготовка;
- Провеждане на процедури по оценяване и одобряване на проекти на учебни комплекти по учебен предмет чужд език за постигане на ниво В1.1. и на ниво В2.1. по ОЕЕР за обучение в XI и XII клас;
- Изготвяне и утвърждаване на Списък на познавателните книжки, учебниците и учебните комплекти, които може да се използват в системата на предучилищното и училищното образование през учебната 2020/2021 година, състоящ се от приложения;
- Изготвяне и утвърждаване на Списък на учебните помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, които може да се използват за учебната 2020/2021 година, състоящ се от приложения;
- Изготвени, съгласувани с БАН и утвърдени със заповед на министъра на образованието и науката списъци с оценители на проекти на учебници по учебния предмет физическо възпитание и спорт;
- Открити процедури по оценяване и одобряване на проекти на:
  - учебни комплекти от I до VII клас или за първа година на обучение в избираемите учебни часове и/или във факултативните учебни часове по учебен предмет майчин език иврит, майчин език арменски;
  - учебници по задължителни модули за профилирана подготовка;
  - учебници от I до XII клас по учебен предмет хореография;

- учебни комплекти за II клас по учебен предмет чужд език – италиански език, за общообразователна подготовка;
- учебници по учебен предмет религия (християнство-православие) от VI до XII клас, религия (ислям) от VI до XII клас, религия (неконфесионално обучение) от IV до XII клас;
- учебници за IX клас по учебен предмет здравословни и безопасни условия на труд – обща професионална подготовка;
- учебни комплекти за ученици с увреден слух от I до XII клас, които се обучават в специалните училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания – увреден слух.

По отношение на иновативните училища: с РМС № 479 от 05 август 2019 г. е приет Списък на иновативните училища в Република България за учебната 2019/2020 година съдържащ 395 училища; в 154 иновативни училища се прилагат нови иновативни методи на преподаване; в 113 иновативни училища има иновативна организация или ново съдържание на обучението; в 82 училища има иновативна промяна в обучението и образователната среда; в 44 иновативни училища има нови учебни планове и учебни програми.

Във връзка с осигуряване на качеството в системата на ПУО, в Националния инспекторат по образованието (НИО) са разработени инструментариум за инспектиране; ръководство за инспектиране; наръчник за инспектора; указание за директора „Готови за инспекция“. Проведени са обучения за инспектори от НИО: 8 броя към Института за публична администрация (ИПА) и 1 брой специализирано. Съставени са 45 екипа за провеждане на инспекции. Във връзка с апробиране на критерии, индикатори и процедури за провеждане на онлайн инспекция са проведени 11 пилотни инспекции. Изготвени са годишни доклади към министъра на образованието и науката с анализ на качеството на образованието в инспектираните детски градини и училища за формиране на образователни политики – 4 доклада по съответните етапи, 1 брой обобщена информация и анализ.

Продукт/услуга № 3- Оценяване на резултатите от обучението

През отчетния период са реализирани следните дейности:

- Организиране, координиране и контрол на провеждането на национални външни оценявания в края на всеки етап на образование, включително и държавни зрелостни изпити;
- Проведени са ДЗИ – майска сесия по 14 общообразователни учебни предмети. Създадени са 14 комисии за създаване на изпитни задачи и/или текстове, както и 14 комисии за експертна оценка за ДЗИ за учебната 2019/2020 година.
  - ДЗИ БЕЛ – 45 616 ученици;
  - II ДЗИ – 35 164 ученици;
  - ДЗИ по желание – 609 ученици.
- Проведено е Национално външно оценяване при завършване на VII клас:
  - БЕЛ – 56 822 ученици;
  - математика – 56 767 ученици.

- Организиране, координиране и контрол на провеждането на външни оценявания и проучвания по различни учебни предмети и в различни класове с представителни извадки;
- Анализ на резултатите от проведени външни оценявания и международни изследвания;
- Подпомагане процеса на разработване на анализи с резултатите от националните външни оценявания на училищно и на областно ниво;

Относно оценяването на резултатите от обучение през периода Центърът за информационно осигуряване на образованието е извършил следното:

- изготви експорти на данни за учениците, списъци и справки за МОН и за ЦОПУО, които спомагат организирането, координирането и контрола на провеждането на национални външни оценявания в края на всеки етап на образование и на външни оценявания по общообразователни предмети с представителна извадка от ученици в края на отделните класове с цел изграждане и утвърждаване в практиката на съвременна и ефективна система на външно оценяване;

- предостави на ЦОПУО поименни списъци на ученици необходими за провеждане на технически проби на национално външно оценяване в IV клас и в X клас, информация за учениците от V и XI клас, във връзка с изследване на очакваните резултати от новите учебни програми по история и цивилизация в V, VI и VII клас, за международно изследване на гражданското образование – VIII клас, информация за випуските завършили IV клас за две последователни учебни години и обучението на учениците в детски групи за пет последователни учебни години;

- изготви справки за учениците от XII клас, за учителите и училищата, необходими за организиране, координиране и контрол на провеждането на ДЗИ и изпити за придобиване степен на професионална квалификация.

Продукт/услуга № 4- Ориентиране на средното образование към пазара на труда

- Разработени са механизми за информиране на системата на професионалното образование и обучение за потребностите на пазара на труда и вземане на съответните управленски решения – работа по доклада и пътната карта за прогнозиране на уменията, разработени от Европейската агенция за професионални развития CEDEFOP в рамките на тематична дейност „Системи за прогнозиране на уменията. Задълбочен преглед на България“. Докладът е в етап на финализиране и предстои официалното му изпращане в МОН.

- Актуализиран е Списъкът на професиите за професионално образование и обучение (СППОО). СППОО е обект на анализ като една от дейностите по проект „Техническа помощ за основаване на секторни съвети на уменията“ по Програмата за структурни реформи на ЕК. Проектът стартира през ноември 2019 година и в отчетния период започва и предварителния анализ на съответствието между СППОО, икономическата структура и прогнозите за търсените на пазара на труда умения и квалификации.

- Актуализирани/разработени са държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии в съответствие със заявени потребности

относно професионалните компетентности на наеманите лица – в отчетния период в НАПОО са разработени 12 ДОС, като 8 тях са представени в МОН;

- Осъществено е разработване и прилагане на модел за обучение чрез работа (дуална система) – чрез работата на КС ПОО и Ресурсната работна група към него, както и чрез дейностите по проект „Подкрепа за дуалната система на обучение“ по ОП НОИР;
- Проведена е учебна и производствена практика, както и обучение чрез работа (дуална система на обучение) за икономическите специалности вкл. и в учебни предприятия (УТФ) – функциониращи 328 УТФ и обхванати 4000 ученици;
- Развива се сътрудничество в областта на професионалното образование и обучение по браншове за отделните сектори на икономиката чрез реализация на дейностите по проект „Техническа помощ за основаване на секторни съвети на уменията“ по Програмата за структурни реформи на ЕК и работата на Секторния съвет за електрическа мобилност.

Относно дейностите, свързани с пазара на труда, Центърът за информационно осигуряване на образованието извършва следните дейности:

- изготвя справки за анализ на държавния план-прием по професионални направления;
- предоставя справки за професионалните паралелки, видовете изучавани направления, професии и специалности, брой паралелки и брой на учениците в тях;
- изготвя справки за учениците, обучаващи се по специалности по ПМС №352 от 31.12.2018 г. за защитените и специалностите с недостиг на пазара на труда във всички училища с цел актуализиране списъка на приоритетните и защитените от държавата специалности от професии за осигуряване на икономическото развитие на дадена област и критерии, по които да бъдат определени;
- изготвя и регулярно предоставя експортни данни, необходими за актуализация на Националния портал за кариерно ориентиране на учениците във връзка с развитие на системата за кариерно ориентиране в училищното образование.

Продукт/услуга № 5- Информационни и комуникационни технологии в българските училища

Осъществени са дейности за подобряване на мерките за осигуряване на мрежова и информационна сигурност, разширяване и развитие на опорна мрежа и свързаност към образователни институции, разгръщане на облачна среда и виртуализация, изграждане на WiFi зони в образователните институции, достъп до национални, европейски и световни образователни инфраструктури, подновяване на съществуващите информационни и комуникационни технологии и мощности в училищата.

МОН и ЦИОО изготвят и публикуват справки с данни за публична информация в отворен формат на Портала за отворени данни.

Продукт/услуга № 6 - Квалификация, кариерно развитие и диференцирано заплащане

Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри в Република България за периода 2014 - 2020 г. зададе модел на цялостен подход и политики за подобряване качеството на образованието в страната, спазвайки насоките за действия на

национално ниво за постигане целите на Европейската комисия, залегнали в Стратегия „Европа 2020“.

- Налице е изградена система за образование, обучение, продължаваща квалификация и условия за професионално развитие на педагогическите специалисти, което допринася за актуализирането и повишаване на компетентностите и авторитета на учителите;

- Осигурена и регламентирана е краткосрочната квалификация на педагогическите специалисти, която завършва с присъждане на квалификационни кредити;

- Академичната подготовка на учителите е регламентирана и включена в приоритетните специалности;

- Създаден и поддържан е регистър на одобрените програми за обучения за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти;

- Продължава повишаването на заплатите на учителите с цел повишаване на техния социален статус.

В изпълнение на Национална програма „Квалификация“ за 2020 г. са реализирани обучения за повишаване на квалификацията на педагогически специалисти в НЦПКПС – Баня. Обучени са 238 учители по история и цивилизации /10 клас/ за два квалификационни кредита и 172 директори и заместник-директори на образователни институции по темата „Ролята на директора при прилагането на компетентностния подход в образователната институция“ за един квалификационен кредит.

Програмата се изпълнява от началото на м. март до 13 май 2020 г. в условия на извънредно положение и след 13 май - в условия на извънредна епидемична обстановка.

В изпълнение на Национална програма „Мотивирани учители“ за 2020 г. в съответствие с целите на програмата, за включване в Модул 1 и Модул 3 са подбрани и подготвени мотивирани специалисти от разнообразни професионални области – със или без придобита професионална квалификация “учител” по учебен предмет, със или без педагогически опит като преподаватели, за да бъдат насочени към училища, в които да окажат подкрепа в обезпечаването на кадровия ресурс, необходим за конкурентно и успешно българско образование. НП „Мотивирани учители“ 2020 г. допуска възможността дейностите по тези два модула да се реализират от организации с опит в реализирането на модели за подготовка и мотивиране на учители за включване в училищното образование и изграждане на подкрепяща система от наставници, за което е проведена процедура за обществена поръчка и подписан договор с Обединение „Мотивирани учители“

Продукт/услуга № 7 – Финансова децентрализация

- Усъвършенстван е механизмът на делегираните бюджети с цел подобряване разпределението на средствата от държавния бюджет за финансиране на дейностите в предучилищното и училищното образование като е допълнена и изменена Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование в сила от 01.01.2020 г. Актуализирани са размерите на финансирането на институциите за работа с деца и ученици от уязвими групи според групата за

финансиране за ученик в I и II гимназиален етап в дневна форма и в дуална система на обучение.

- За подпомагане развитието на учениците със заложи в областта на музиката е разработен и е приет допълващ стандарт за ученик с разширено изучаване на музика.
- През 2020 година е увеличен размерът на допълнителното финансиране за издръжка на защитените детски градини и училища.
- Организиран и координиран са дейностите по разработване на формули и правила за разпределение на средствата по стандарти между училищата, финансирани от МОН;
- Оказана е методическа помощ на общини, потърсили съдействие за разработване на формулите за 2020 година, организиране на среща с общинската администрация и директори на училища от Столична община.
- Координирани са дейностите по управление и изпълнение на делегираните бюджети от директорите на неспециализираните, специализираните и специалните училища и е извършен контрол на увеличението на учителските заплати.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

Показатели за изпълнение	1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“		
	Мерна единица	Бюджет 2020 г.	Отчетна стойност към 30.06.2020 г.
Извършен анализ на ефективността от прилагането на държавен образователен стандарт/държавни образователни стандарти	брой	1	1
Изготвена оценка на добавената стойност в училищата	брой	1	1
Обхват на ученици, които се обучават по съвременни учебни програми, ориентирани към изграждане на ключови компетентности	%	80	70
Разработени нови учебно-изпитни програми за ДЗИ за профилирана и за общообразователна подготовка	брой	19	24
Външна оценка на всеки етап от училищното образование – проведени изпити	брой	13	15
Относителен дял на учениците положили изпити по НВО по етапи и ДЗИ	%	90	90
Проведени национални съвещания за методическа подкрепа на експертите от РУО	брой	12	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Брой осъществени партньорства между училища и ИТ фирми	брой	500	60
Детски градини, прилагащи модел за осигуряване на подкрепа в периода на преход от семейната среда към детската градина на деца от 2 до 4 години и на др. педагогически практики за повишаване на качеството на предучилищното образование	брой	15	55 (прилагане на педагогическа практика „Утринна

			приказка“ в първа възрастова група)
Брой детски градини и училища, осигуряващи цялостно развитие на детската личност	брой	20	15 (прилагане на педагогическа практика „Утринна приказка“ във втора възрастова група)
Брой деца, включени в мерки за цялостно развитие на детската личност	брой	400	425 (прилагане на педагогическа практика „Утринна приказка“ във втора възрастова група)
Екскурзионни беседи „Пътеки на знанието“ – Музей на образованието - Габрово	брой	890	30
Тематични беседи– Музей на образованието - Габрово	брой	38	10
Исторически справки– Музей на образованието - Габрово	брой	49	4
Научно-информационни справки – Музей на образованието - Габрово	брой	27	20
Обслужени посетители– Музей на образованието - Габрово	брой	19 100	2577
Разработена и внедрена НЕИСПУО	брой	1 (етап I)	Проведена процедура за избор на изпълнител
Одобрени учебници/учебни комплекти и учебни помагала, създадени по новите учебни програми	брой общообразователни и учебни предмети, за които са одобрени учебници	Учебен предмет майчин език – иврит, арменски и ромски за учениците от I клас или от първа година на обучение до VII клас или до седма година на обучение – 3 бр. Учебни предмети за профилирана подготовка за XI и XII клас – 14 бр. Учебни предмети английски език, испански	7 комплекта 47 3

	<p>език, италиански език, немски език, руски език, френски език за профилирана подготовка за XI и XII клас, ниво B1 – 6 бр.</p> <p>Учебни предмети английски език, испански език, италиански език, немски език, руски език, френски език за профилирана подготовка за XI и XII клас, ниво B2 – 6 бр.</p> <p>Учебни предмети английски език, испански език, италиански език, немски език, руски език, френски език за профилирана подготовка за XI и XII клас, ниво B1.1 – 6 бр.</p> <p>Учебни предмети - чужд език – английски език, немски език, испански език, италиански език, руски език, френски език за постигане на ниво A2 от Общата европейска езикова рамка (за обучение в XI и в XII клас – 6 бр.</p>	<p>11</p> <p>16</p> <p>0</p> <p>0</p>
--	--	---------------------------------------

	Учебен предмет чужд език - италиански език за II клас -1 бр.	
	Учебен предмет здравословни и безопасни условия на труд – обща професионална подготовка – 1 бр.	21
	Учебен предмет хореография за I клас, II клас, III клас, IV клас, V клас, VI клас, VII клас, VIII клас, IX клас, X клас, XI клас и XII клас – 1 бр.	11 23
	Учебните предмети от общообразователната подготовка за XI клас - 3 бр.	
	Учебни предмети - чужд език – английски език, немски език, испански език, италиански език, руски език, френски език за постигане на ниво B1.1 (за обучение в XI и в XII клас по рамкови учебни планове – 6 бр.	22 2
	Учебни предмети – чужд език – английски език,	

	<p>немски език, испански език, италиански език, руски език, френски език за постигане на ниво В2.1 (за обучение в XI и в XII клас по рамкови Учебни планове – 6 бр.</p> <p>Учебен предмет религия (християнство - православие), (ислям) и (неконфесионално обучение) от I клас до XII клас от I клас до XII клас – 3 бр.</p> <p>Учебен предмет - български език като втори език за ниво А2.1 по Общата европейска езикова рамка за подпомагане на обучението, организирано в чужбина за III клас –1 бр.</p> <p>Учебен предмет - български език като втори език за ниво А2.2 по Общата европейска езикова рамка за подпомагане на обучението, организирано в чужбина за IV клас –1 бр.</p> <p>Учебен предмет – български като втори език за ниво В1.1 по Общата</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>
--	--	----------------------------

		Европейска езикова рамка за подпомагане на обучението, организирано в чужбина за VI клас – 1 бр.	
		Учебен предмет български като втори език – за ниво В1 по Общата европейска езикова рамка за подпомагане на обучението организирано в чужбина за VII клас – 1 бр.	
Извършени проверки в институции в системата на училищното образование и РУО	брой	80	13
Удостоени от министъра педагогически специалисти с ежегодна награда за постигнати високи резултати в професионалната си дейност и принос в развитието на българското образование	брой	200	257
Съгласувани предложения за държавен и допълнителен план-прием	брой	28	28
Изграден апробиран и реално функциониращ инструмент (Рамка за инспектиране) за експертна обективна оценка качеството на предоставяното предучилищно и училищно образование	брой	1	1
Утвърдени стандарти за качество на образованието по областите на инспектиране: образователен процес, управление и лидерство, институционална среда	брой стандарти	20	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Вписани частни училища и частни детски градини в публичния регистър на институциите според ЗПУО	брой	234	227
Извършени проверки в частни детски градини и училища	брой	25	0
Училища, включени в Списъка на иновативните училища	брой	410	395
Определени училища с национално значение	брой	7	7
Разработване на рамкови програми за степен на професионална квалификация	брой	x	x

Разработени, утвърдени и/или актуализирани учебни планове и учебни програми във връзка с въвеждане на дуално обучение, модулно обучение, нови професии за ПОО и новата образователна структура по ЗПУО и ЗПОО	брой	550	170
Ученици от професионални гимназии, придобили степен на професионална квалификация	%	87	79
Ученици, провели учебна и/или производствена практики в реална работна среда	%	90	Ще бъде отчетено в края на годината
Ученици, провели учебна и/или производствена практики в учебни предприятия	брой	4200	4000
Поддържане на регистър на държавните и общинските училища и обслужващи звена, провеждащи обучение в учебни предприятия	времева	x	x
Разработени национални изпитни програми за придобиване степен на професионална квалификация по нови професии	брой	10	45
Осигурени със задължителна училищна документация, училища, паралелки, обслужващи звена	брой	4400	4215
Мониторинг на изпълнението на Стратегия за възпитателната работа в образователните институции	брой	1	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Функционираща платформа за осигуряване на системата на предучилищното и училищното образование с педагогически специалисти	брой	1	Разработен проект на платформа
Функциониращ информационен регистър на одобрените програми за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти	брой	1	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Проверка на изпълнението на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти	брой	100	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Разработване на система – единна платформа за дистанционно обучение на учителите	брой	1	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Брой педагогически специалисти, включени в обучения за прилагане на съвременни методи за оценяване	брой	1500	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Брой педагогически специалисти, включени в обучения за усвояване, въвеждане и прилагане на иновативни методи на преподаване чрез използването на съвременни ИКТ	брой	8500	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Разработени/актуализирани ДОС за придобиване на квалификация по професии	брой	15	12
Актуализиране на СППОО	брой	1	В процес на актуализиране

Училища със зони за безжичен интернет (WiFi) достъп	%	40	Ще бъде отчетено в края на годината
Училища, ползващи платформи за е-обучение	%	80	Ще бъде отчетено в края на годината
Образователни институции, включени в опорна високоскоростна мрежа	брой	300	Отчет в края на годината
Институции от системата на предучилищното образование, подкрепени за внедряване на модерни технологии в процеса на обучение (специализиран хардуер и др.)	брой	500	Ще бъде отчетено в края на годината
Институции от системата на училищното образование, подкрепени за внедряване на модерни технологии в процеса на обучение (специализиран хардуер и др.)	брой	70	Ще бъде отчетено в края на годината

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Всички показатели за изпълнение са насочени към отчитане на степента на изпълнение на заложените в програмата цели.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Източници на информация за данните са Националният статистически институт (НСИ), НЕИСПУО; електронните страници на МОН, РУО и специализираните обслужващи звена; Информационната система за реализация на Механизма; училищата; детските градини; общинските администрации.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

В резултат на епидемиологичната ситуация обучението в реална учебна среда се осъществяваше до 13.03.2020 г. Поради възникналата епидемиологична ситуация бяха прекратени присъствените обучения в училищата за периода март – юни, а за детските градини – за периода март – май 2020 г. След преминаване на обучението в електронна среда бяха предоставяни на учениците практически казуси, проектни задачи, екипни и индивидуални задачи, разработени съвместно от учителите-методици, наставници във фирмите, партньори.

Някои от индикаторите ще бъдат отчетени на годишна база, за да се отрази обективно динамиката на обучението, включващо и началото на 2020/2021 учебна година.

д) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи)

1700.01.01 Бюджетна програма "Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование"			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. ОБЩО ВЕДОМСТВЕНИ РАЗХОДИ	33 291 800	33 285 297	20 167 759
от тях за:			
Персонал	21 187 100	21 190 324	6 887 773
Издръжка	4 024 700	4 006 973	4 857 328
Капиталови разходи	8 080 000	8 088 000	8 422 658
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	33 291 800	33 285 297	20 167 759
от тях за:			
Персонал	21 187 100	21 190 324	6 887 773
Издръжка	4 024 700	4 006 973	4 857 328
Капиталови разходи	8 080 000	8 088 000	8 422 658
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	91 116 000	105 968 066	374 132
от тях за:			
<i>Средства за изпълнение на национални програми за развитие на образованието по чл. 286 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)</i>	76 000 000	94 181 744	0
<i>Средства за възстановяване на част от извършените разходи за транспорт или за наем на педагогическите специалисти по чл. 219, ал. 5 от ЗПУО</i>	14 700 000	11 370 322	0
<i>Участие на Република България в международни сравнителни изследвания за качеството на образователния продукт</i>	400 000	400 000	358 732
<i>Награди за особени заслуги към българската държава и нация</i>	6 000	6 000	5 400
<i>Ежегодни награди за директори и учители с принос в развитието на образователното дело</i>	10 000	10 000	2 500
Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия			7 500
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	97 080 200	97 865 291	96 276 253
<i>За изпълнение на Национални програми за развитие на образованието от институции в системата на предучилищното и училищното образование, финансирани чрез бюджетите на общините, МК и ММС</i>		785 091	
<i>Средства от Европейски фондове и програми</i>	97 080 200	97 080 200	96 276 253
Общо администрирани разходи (II.+III.):	188 196 200	203 833 357	96 650 385
Общо разходи по бюджета (I.+II)	124 407 800	139 253 363	20 541 891
Общо разходи (I.+II.+III.)	221 488 000	237 118 654	116 818 144
Численост на щатния персонал	644	644	548

Общият размер на разходите по програмата за отчетния период е 116 818, 1 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са в размер на 20 541, 9 хил. лв., от които ведомствени разходи 20 167, 8 хил. лв. за предоставяните продукти/услуги от МОН и ВРБ по програмата. Във ведомствените разходи се включват и разходите на Министерството и

второстепенните разпоредители с бюджет по НП „Квалификация”, НП „Система за национално стандартизирано външно оценяване“, НП "Осигуряване на съвременна образователна среда", Модул „Културните институции като образователна среда“. Администрираните разходи са в размер на 374, 1 хил. лв. и включват: платени такси за участие в международни изследвания TIMSS 2019 и PIRLS2021 и средства за връчени Ежегодна награда "Св. Иван Рилски", както и за Държавна парична награда за особени заслуги към българската държава и нацията (Решение на Народното събрание ДВ бр.62 от 6.8.2019 г.).

Разходите по други бюджети и сметки за средства от ЕС допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 96 276, 3 хил. лв. Същите са администрирани разходи по проекти, финансирани със средства по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, ОП „Региони в растеж“ и други международни проекти и програми.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Политики за стратегическо развитие, квалификация и кариерно развитие“, „Информационни и комуникационни технологии“, „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Професионално образование и обучение“, „Учебници и училищна документация“, „Организация и контрол“, „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Управление и изпълнение на проекти“, „Финанси“, регионалните управления на образованието, Националния инспекторат по образованието, Центъра за информационно осигуряване на образованието, Център за оценяване в предучилищното и училищното образование, Център за учебно-тренировъчните фирми, Национално издателство за образование и наука „Аз Буки“, Национален център за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и Национален музей на образованието – Габрово.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.02 „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

- В изпълнение на целта, заложена в програмата, по отношение на по-пълно обхващане на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование и предотвратяване на отпадането им от образователната система, се поддържа Информационната система за реализация на механизма (ИСРМ) и са реализирани редица дейности и мерки за повишаване обхвата на учениците, подлежащи на задължително образование.

- Прието е РМС № 713/29.11.2019 г. за приемане на Списък със защитени детски градини и защитени училища в Република България за учебната 2019/2020 година, обн., ДВ, бр. 96 от 6.12.2019 г.;

- Прието е РМС № 721/04.12.2019 г. за приемане на Списък на средищните детски градини и училища в Република България, за учебната 2019/2020 година, обн., ДВ, бр. 97 от 10.12.2019 г.;

- По отношение на приобщаващото образование са създадени условия за:

- осигуряване, въвеждане и развитие на приобщаващо образование, насочено към отчитане на образователните потребности на всички деца и ученици, с акцент върху децата и учениците със специални образователни потребности;

- осъществяване на приобщаващо образование за деца и ученици от етническите малцинства, от семейства на мигранти и на бежанци, при съхраняване и развиване на културната им идентичност;

- реализиране на новите функции на специалните училища и центровете за специална образователна подкрепа за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици;

- Разпределени са средствата за осигуряване на безплатен транспорт за децата в задължителна предучилищна възраст и за учениците от I до XII клас включително по чл. 283, ал. 1 от ЗПУО за първото полугодие на 2020 година.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.02 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1- Формиране и реализиране на политики за достъп до качествено образование

Екипите по обхвата, училищата, РУО и МОН са реализирали дейности по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст с цел повишаване на обхвата и задържане в училище на децата и учениците в детските градини и училища, с акцент върху обхващането и включването в системата на предучилищното и училищното образование на 5 и 6 годишните.

Към началото на учебната 2019/2020 година върнатите и задържани в образователната система деца и ученици са 6 500, които през втория срок на учебната 2018/2019 не са били в образователната система, а са записани за новата 2019/2020 учебна; от тях 2424 са новообхванатите деца и 4 076 са върнатите след като са били отпаднали.

Върнатите и задържани деца и ученици в образователната система в резултат на действията на екипите за обхват до началото на втория учебен срок на учебната 2019/2020 година са 10 164, от които:

- 2 223 са децата и учениците, записани за първи път в училище или детска градина в резултат на работата на екипите за обхват през месеците юли-август. В новообхванатите не се включват децата, които по годината си на раждане са записани за първи път в ПГ-5, ПГ-6 или в I клас преди началото на учебната година.

- 1355 са децата и учениците, записани за първи път в училище или детска градина в периода от 15.09.2019 г. до 06.02.2020 г.;

- 6 586 деца и ученици са върнати от екипите след като са били отпаднали.

РУО осъществяват контрол по изпълнението на мерките, заложи в Механизма чрез създаването на областни Координационни центрове.

РУО организират, координират и контролират изпълнението на дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст /ПМС № 100/08.06.2018 г., изменено с ПМС № 259/14.10.2019 г./.

Реализирани са дейности за осигуряване на подкрепяща среда за провеждане на националното външно оценяване и на държавните зрелостни изпити за ученици със специални образователни потребности. За участие в НВО в VII клас са подпомогнати 42 ученици с нарушено зрение и 74 ученици с обучителни трудности за полагане на изпитите с материали на брайлов шрифт или с уголемен шрифт. За участие в ДЗИ, сесия май-юни, са подпомогнати общо 31 зрелостници с нарушено зрение и 24 зрелостници с обучителни трудности за полагане на държавните зрелостни изпити с материали на брайлов шрифт или с уголемен шрифт.

Определени са защитените институции в Република България за учебната 2019/2020 година, като в Списъка със защитените детски градини и защитените училища са включени 71 защитени детски градини и 25 части от детски градини, от 96 населени места, от 71 общини, от 24 области, и 161 защитени училища, от 161 населени места, от 106 общини, от 26 области или общо 257 защитени институции. В съответствие с чл. 5, ал. 2 и чл. 6 от Постановление № 121 на Министерския съвет от 23.06.2017 г. оценката на внесените предложения до 10 септември 2019 г., съгласуването на проекта на Списък със защитените детски градини и защитените училища и предложението за внасяне в Министерския съвет са направени от междуведомствена комисия с представители на Министерството на образованието и науката, Министерството на финансите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на здравеопазването и на Националното сдружение на общините в Република България, определена от министъра на образованието и науката.

Определени са средищните институции за учебната 2019/2020 година, като в Списъка на средищните детски градини и училища са включени 203 детски градини, 42 части от детски градини и 742 училища, от 666 населени места, от 256 общини, от 28 области. В съответствие с чл. 4 от Постановление № 128 на МС от 29.06.2017 г. оценката на внесените предложения до 10 септември 2019 г., съгласуването на проекта на Списъка на средищните детски градини и училища и предложението за внасяне в Министерския съвет е направено от междуведомствена комисия с представители на Министерството на образованието и науката, Министерството на финансите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на здравеопазването и на Националното сдружение на общините в Република България, определена от министъра на образованието и науката.

Осигурен е безплатен транспорт за 91 300 децата в задължителна предучилищна възраст и за учениците от I до XII клас включително посредством 5 285 маршрута. Разпределени са средства по чл. 283, ал. 1 от ЗПУО, след събиране, обобщаване, систематизиране и анализ на информацията за пътуващите деца в задължителна предучилищна възраст и за пътуващите ученици до държавните и общински училища и детски градини.

Извършени са дейности във връзка с разпоредбите на Постановление № 79 на МС от 13.04.2016 г. за осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти.

Осигурени са средства за закупуване на познавателни книжки, учебници, достъп до електронно четими учебници, учебни комплекти и учебни помагала за децата и учениците от I до VII клас в общинските детски градини и училища за 2020 година, предоставяни за безвъзмездно ползване както следва:

- познавателни книжки за 116 741 деца в задължителна предучилищна възраст;
- учебници, учебни комплекти, учебни помагала (одобрени в единна система с учебниците) и достъп до електронно четими учебници за 231 382 ученици от I до IV клас;
- учебници и достъп до електронно четими учебници за 192 931 ученици от V до VII клас;
- учебници/учебни комплекти, отпечатани на брайлов шрифт, за 50 ученици с нарушено зрение;
- учебници/учебни комплекти по специалните учебни предмети за 211 ученици със сензорни увреждания – с увреден слух;
- познавателни книжки по образователно направление „Български език и литература” за 36 деца, обучавани в Европейските училища;
- учебници, учебни комплекти, учебни помагала (одобрени в единна система с учебниците) и достъп до електронно четими учебници по учебния предмет български език и литература за 164 ученици от I до VII клас, обучавани в Европейските училища.

Във връзка с училищната документация са извършени координиране и методическо ръководство на дейностите по обезпечаване със задължителна документация; актуализиране, отпечатване и разпространение на задължителната документация за края на учебната 2019/2020 година; отпечатване и разпространение на задължителната документация за началото на учебната 2020/2021 година

Проведена е процедура по реда на ЗОП за избор на изпълнител за разработване, внедряване и поддържане на Национална електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) и е издадено решение за избор на изпълнител – Решение № P01-29/28.05.2020 г. и Решение № P01-30/04.06.2020 година.

Продукт/услуга № 2 – Приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности

И през първата половина на 2020 г. продължава реализирането на дейности по осигуряването на условия и ресурси за изграждане на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на приобщаващо образование. Във връзка с въведеното извънредно положение в страната и пандемията от COVID-19 са изготвени и изпартени до директорите на РЦПППО и до директорите на детските градини и на училищата чрез началниците на РУО указания за продължаване на осигуряването на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности в новите пандемични условия.

За шестмесечието е осигурена допълнителна подкрепа от специалисти, назначени в самите детски градини и училища, или от специалисти на регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование на общо 20 033 деца и ученици в

системата на предучилищното и училищното образование, от които на 16 639 в училища и на 5394 в детски градини.

Децата и учениците със СОП, които се обучават интегрирано в системата на предучилищното и училищното образование, се подпомагат от 4422 педагогически специалисти, назначени в детските градини и училищата, като от тях: ресурсни учители – 1204, психолози – 951, логопеди – 716, рехабилитатори на слуха и говора – 87, учители за деца с нарушено зрение – 133, педагогически съветници – 757, учители за деца с умствена изостаналост – 29, възпитатели – 460, педагози други – 85.

На 8868 деца и ученици със специални образователни потребности, които се обучават интегрирано в училищата и детските градини, е предоставена допълнителна подкрепа от 948 педагогически специалисти от регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

Дирекция „Приобщаващо образование” осъществява и координира дейности, свързани с въвеждането и използването на българския жестов език и изпълнението на Плана за действие на Република България за прилагане на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2015 – 2020 г.):

- изготвен е проект на Закон за българския жестов език;
- възложено е:
- ✓ осъществяването на продължаващо научно изследване на граматиката на българския жестов език;
- ✓ осъществяването на научно изследване на детската лексика в българския жестов език;
- ✓ разработването на Методическо ръководство за прилагането на българския жестов език в обучението на деца и ученици с увреден слух;
- ✓ разработването на Методическо ръководство за подготовка на прводачи по български жестов език;
- ✓ разработването на Методическо ръководство за обучение на сляпо-глухи по български жестов език и алтернативни средства за комуникация;
- ✓ на сайта на МОН периодично се публикуват новини на жестов език в сферата на образованието.

Във връзка с приетите промени на Наредбата за приобщаващото образование, свързани с предоставянето на подкрепа от разстояние в електронна среда, са изготвени и „Указания за организиране и провеждане на присъствено обучение и дейности в институции в системата на предучилищното и училищното образование“, включващи и насоки как да се провеждат допълнителните форми на педагогическо взаимодействие за деца и допълнителното обучение за ученици, които по време на преустановените присъствени учебни часове в училище и на преустановеното присъствено обучение в детските градини вследствие на въведените противоепидемични мерки в страната не са участвали в обучение от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии или частично са се обучавали с учебни материали на хартиен носител.

Проведени са дейности за създаване на организация за стриктно спазване на предписаните противоепидемични мерки от министъра на здравеопазването и недопускане на струпване на деца, ученици и педагогически специалисти в образователните институции.

Координирани са дейностите, свързани с членството на България в Европейската агенция за специални потребности и приобщаващо образование.

Продукт/услуга № 3- Приобщаващо образование на деца и ученици от етническите малцинства

Осъществено е администриране на дейности, свързани с осигуряването на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства.

Изготвени са програма и доклад за предстоящата ежегодна конференция в гр. Велинград през 2020 г. Изпратени са писма до директорите на детските градини и училищата чрез РУО за представяне на добри практики за образователна интеграция, които да бъдат оценени от научно жури.

Продукт/услуга № 4 - Приобщаващо образование на деца и ученици, търсеци или получили международна закрила, и мигранти

Осъществени са дейности по осигуряването и поддържането на база данни за интегрираните в образователната система на деца на мигранти и бежанци от началото на учебната 2019/2020 година, като към 06.02.2020 г. в групи за предучилищно образование са записани 7 деца, търсеци или получили международна закрила, а 92 ученици, търсеци или получили международна закрила, са записани в държавните и в общинските училища, като от тях 47 ученици са записани за първа година.

Продукт/услуга № 5 - Реформиране и модернизиране на специалните училища и на центровете за специална образователна подкрепа

Организиран и координиран са дейности, насочени към подкрепа на специалните училища за деца със сензорни увреждания и на центровете за специална образователна подкрепа за реализиране на новите им функции за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности.

Изработени са конкретни указания за директорите на центровете за специална образователна подкрепа за организиране на индивидуални терапевтични сесии на деца и ученици със специални образователни потребности в условията на предоставяне на подкрепа за личностно развитие от разстояние в електронна среда и за включването на учениците, които се обучават в тези центрове, в обучение от разстояние в електронна среда.

В процес на изготвяне е методическо ръководство за прилагането на българския жестов език в обучението на деца и ученици с увреден слух (за учители на ученици в предучилищна и начална училищна възраст в специалните училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания – с увреден слух, и за ресурсни учители в детските градини и в неспециализираните училища);

В процес на изготвяне е и методическо ръководство за обучение на сляпо-глухи по български жестов език и алтернативни средства за комуникация (за учители, помощници на учителя, терапевти, логопеди, психолози, родители и др., като отправна точка за обучението в комуникация на сляпо-глухи деца и ученици).

Общият брой на центровете за специална образователна подкрепа към 30.06.2020 г. е 42, като през тази година е реализиран нов модул по Националната програма „Разработване на учебни помагала и на методически ръководства, оценяване и одобряване на проекти на учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина на проекти учебници и на проекти на учебни комплекти“, модул „Разработване на учебни помагала за обучението на ученици със специални образователни потребности и методически ръководства за адаптиране на учебното съдържание“, който дава възможност на регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) и на центровете за специална образователна подкрепа (ЦСОП) да кандидатстват на проектен принцип за:

- разработване и/или адаптиране на учебни помагала за учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуални учебни програми в училища в системата на училищното образование, за ученици с умствена изостаналост и множество увреждания, които се обучават в ЦСОП по индивидуални учебни програми;

- методически ръководства за учители за адаптиране на учебното съдържание за учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуални учебни програми в училища в системата на училищното образование, за ученици с умствена изостаналост и множество увреждания, които се обучават в ЦСОП по индивидуални учебни програми.

Одобрени са 6 предложения за проекти на учебни помагала и 6 предложения за проекти на методически ръководства.

През 2020 г. е направен анализ на броя на учениците с поведенчески проблеми, настанени във възпитателните училища-интернати (ВУИ) и в социално-педагогическия интернат в страната. Анализирани е мрежата от ВУИ и са предприети дейности по оптимизирането ѝ – преместени са 11 ученици от ВУИ – гр. Завет, област Разград във ВУИ – гр. Ракитово, област Пазарджик и е издадена заповед за закриване на ВУИ – гр. Завет.

.....
в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“		Стойност	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2020 г.	Отчетна стойност към 30.06.2020 г.
Подготвен междинен/окончателен доклад за изпълнението на Стратегията за намаляване дела на ПНУ (2013-2020)	Брой	1	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Поддържане, развитие и управление на Информационна система за реализация на Механизма	Брой	1	1
Изготвяне отчет за изпълнението на Механизма	Брой	2	1
Изготвяне на регулярни анализи на ефективността от прилагането на Механизма	Брой	1	1
Деца в задължителна предучилищна възраст, осигурени с познавателни книжки, предоставяни за безвъзмездно ползване	Брой	116 741	116 741

Ученици от I до IV клас, осигурени с учебници, учебни комплекти, учебни помагала (одобрени в единна система с учебниците) и достъп до електронно четими учебници, предоставяни за безвъзмездно ползване	Брой	259 484	231 382
Ученици от V до VII клас, осигурени с учебници и достъп до електронно четими учебници, предоставяни за безвъзмездно ползване	Брой	197 625	192 931
Ученици с нарушено зрение, осигурени с учебници/учебни комплекти, отпечатани на брайлов шрифт и предоставяни за безвъзмездно ползване	Брой	800	50
Ученици със сензорни увреждания – с увреден слух, осигурени с учебници/учебни комплекти по специалните учебни предмети, предоставяни за безвъзмездно ползване	Брой	450	211
Деца в задължителна предучилищна възраст и ученици, обучавани в Европейските училища, осигурени с учебници, учебни комплекти, учебни помагала (одобрени в единна система с учебниците) и с достъп до електронно четими учебници по учебния предмет български език и литература, предоставяни за безвъзмездно ползване	Брой	300	200, в т.ч. 36 деца и 164 ученици
Включени в Списъка на защитените детски градини и защитените училища	Брой	295	257
Включени в Списъка на средишните детски градини и училища	Брой	1010	987
Организиран безплатен транспорт за децата и учениците по чл. 283, ал. 2 от ЗПУО	Брой	89 000	91 300
Деца и ученици, търсеци или получили международна закрила и мигранти в задължителна предучилищна и училищна възраст, преминали обучение по български език като чужд	Брой	40	60
Деца и ученици на ресурсно подпомагане	Брой	14 500	20 033
Брой финансирани проекти по приоритети от тригодишната програма на ЦОИДУЕМ	Брой	45	65
Извършена оценка на ефекта от изпълнението на финансираните проекти на ЦОИДУЕМ	Брой	1	1

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- по-пълно обхващане и задържане на децата и учениците, подлежащи на задължително образование и предотвратяване на отпадането им от образователната система;
- дейности по организация и координация, методическа подкрепа, контролна дейност в системата на предучилищното и училищното образование;
- социализиране и интегриране в образователния процес на деца, чийто майчин език е различен от българския;
- осигуряване на условия за въвеждане и развитие на приобщаващо образование, в т.ч. и за деца и ученици от етническите малцинства, от семейства на мигранти и на бежанци, при съхраняване и развиване на културната им идентичност.

- осигуряване на средства за закупуване на познавателни книжки, учебници, учебни комплекти, учебни помагала (одобрени в единна система с учебниците) и достъп до електронно четими учебници, предоставяни за безвъзмездно ползване.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информацията е от НСИ, от НЕИСПУО (обобщена от Центъра за информационно осигуряване на образованието), от Информационната система за реализация на механизма (ИСРМ), от регионалните управления на образованието и от общините, както и от изпълнението на национални програми за развитие на образованието и на проекти по ОП НОИР.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Изпълнението на някои от дейностите е било затруднено поради разпространението на пандемията от COVID 19 и предприетите мерки за предотвратяване на разрастването ѝ.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи*

1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. Ведомствени разходи по бюджета	112 560 800	92 198 883	31 422 502
от тях за:			
Персонал	103 530 800	73 666 135	26 794 384
Издръжка	9 030 000	11 753 602	3 040 811
Капиталови разходи	0	6 779 146	1 587 307
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	68 081 000	47 719 083	17 862 666
от тях за:			
Персонал	63 616 700	33 752 035	14 943 561
Издръжка	4 464 300	7 187 902	1 397 391
Капиталови разходи		6 779 146	1 521 714
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	44 479 800	44 479 800	13 559 836
от тях за:			
Персонал	39 914 100	39 914 100	11 850 823
Издръжка	4 565 700	4 565 700	1 643 420
Капиталови разходи			65 593
<i>От тях за:</i>			
<i>Ресурсно подпомагане на деца и ученици в общинските детски градини и училища и държавните институции, финансирани от МК и ММС</i>	<i>44 479 800</i>	<i>44 479 800</i>	<i>13 559 836</i>
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	53 424 400	19 078 434	5 120 718
от тях за:			
Издръжка, от тях за:	41 100 000	3 365 629	0

Средства за осигуряване на безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти по ПМС № 79/2016 г.	40 000 000	2 265 629	0
Средства за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства по чл. 8 на ПМС № 4/2005 г.	1 100 000	1 100 000	0
Стипендии на ученици след завършено основно образование по ПМС № 328/2017 г.	12 324 400	15 712 805	5 120 718
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	100 345 900	116 974 723	11 326 686
от тях за:			
Средства за учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване от децата и учениците от общинските детски градини и училища и тези, финансирани чрез бюджетите на МК и ММС	0	36 628 823	
Подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие - транспорт на деца и ученици и др. мерки, насочени към обхвата на децата и учениците и достъпа до образование	84 000 000	64 000 000	
Подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие - стипендии на ученици след завършено средно образование, осигурявани по бюджетите на общините, МК и ММС	16 345 900	16 345 900	11 326 686
Общо администрирани разходи (II.+III.):	153 770 300	136 053 157	16 447 404
Общо разходи по бюджета (I.+II)	121 505 400	66 797 517	22 983 384
Общо разходи (I.+II.+III.)	266 331 100	228 252 040	47 869 906
Численост на щатния персонал	1 293	1 293	1 304

Общият размер на отчетените разходите по програмата е 47 869, 9 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са в размер на 22 983, 4 хил. лв., от които ведомствени разходи 17 862,7 хил. лв. за предоставяните продукти/услуги от МОН и ВРБ по програмата. В тях се включват и разходите по стандарти за регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, както и разходите за закупуване на учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване и за подпомагане храненето на децата и учениците от държавните училища, финансирани от МОН. Ведомствените разходи включват и извършените от регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование разходи по Национална програма „Оптимизация на вътрешната структура на персонала в институциите от системата на предучилищното и училищното образование“, както и разходите на ВРБ на МОН по НП "Заедно за всяко дете", Модул "Подпомагане на екипите за обхват". Администрираните разходи са в размер на 5 120, 7 хил. лв. за стипендии на учениците след завършено основно образование.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 24 885, 6 хил. лв. От тях ведомствените разходи са в размер на 13 559, 8 хил. лв. за ресурсно подпомагане на деца и ученици в общинските детски градини и училища и държавните институции, финансирани от МК и ММС. Администрираните разходи за стипендии на учениците след завършено основно образование от училища, финансирани чрез бюджетите на общините, на ММС и на МК са в размер на 11 326, 7 хил.лв.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Дирекции в МОН – „Приобщаващо образование“, „Организация и контрол“, „Учебници и училищна документация“, Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Финанси“, отдел „Политики за стратегическо развитие“ на дирекция ПСРККР, Регионалните управления на образованието (РУО), Центъра за образователна интеграция

на децата и учениците от етническите малцинства, Държавния логопедичен център – София и регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, общински администрации, директори на институции в системата на предучилищното и училищното образование.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.03 „Училищно образование”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

За изпълнението на програмата през първото полугодие на 2020 година са осъществени дейности по осигуряване на условия за провеждане на ефективен образователен процес и качествена училищна подготовка, както и дейности по стопанисването и управлението на материално-техническата база на училищата. Целта е да се създадат условия за подобряване на образователната среда в училищата с фокус върху подобряване на материално-техническата база, за осигуряване на достъпна архитектурна среда, среда за активен спорт в училище и прилагане на енергоефективни мерки.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.03 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Училищна подготовка

За изпълнение на програмата през 2020 година са създадени условия за:

- организиране и провеждане на училищната подготовка в училищата и гимназиите, финансирани чрез бюджета на Министерството на образованието и науката, както и стопанисването и управлението на материално-техническата база на училищата;
- провеждане на ефективен образователен процес и гарантиране на качествена училищна подготовка и за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти на училищно ниво;
- разработване на стратегии за развитие на училищата и прилагане на собствени училищни политики, разработени съвместно с родителите, учениците, местната общност и други заинтересовани страни.

Продукт/услуга № 2 - Финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание

За изпълнение на програмата през първото полугодие на 2020 година е извършено следното:

- организиране и координиране на дейностите по разработване на формули и правила за разпределение на средствата по стандарти между училищата, финансирани от МОН – разработени и утвърдени са формули за всяка дейност от ЕБК за 2020 г. за разпределение на средствата, получени въз основа броя на децата и учениците; броя на групите и паралелките; вида и броя на образователните институции; стандарт за дете

и ученик; стандарт за група и паралелка; стандарт за образователна институция и регионален коефициент, между училищата и специализираните обслужващи звена, второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката, и е направено предложение за утвърждаването им. Утвърдени са и Правила за промени в разпределението на средствата между училищата и специализираните обслужващите звена при изменение на основните компоненти на формулата за 2020 г. Информацията за формулите и Правилата е публикувана на електронната страница на МОН;

- координиране и контрол на дейностите по управление и изпълнение на делегираните бюджети от директорите на училищата – МОН подпомага директорите и счетоводителите на училищата и ЦСОП, ВРБ към министъра на образованието и науката, по въпроси свързани със съставянето, изпълнението и управлението на делегираните бюджети;

- финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание на учениците в училищата, финансирани от МОН - през първото полугодие на 2020 г. финансово са осигурени дейностите по обучение и възпитание на учениците в 275 училища и ЦСОП, финансирани от МОН. Обхванатите ученици през периода са 88 671 ученици, обучаващи се в общообразователни, специални, професионални училища, училища към местата за лишаване от свобода и в центрове за специална образователна подкрепа;

- на сайта на Министерството е публикувана информация по първостепенни разпоредители с бюджет по видове стандарти и целеви средства за броя на децата и учениците към 1 януари 2020 г. съгласно Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование и за броя на децата и учениците, по които са разчетени средствата за образование, получени от първостепенните разпоредители с бюджет съгласно Закона за държавния бюджет за 2020 г. Въз основа на данните за настъпилите промени в натуралните и стойностни показатели е извършена промяна по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет за 2020 г.

Продукт/услуга № 3 - Стопанисване и управление на материалната база на училищата

През първото полугодие на 2020 година е извършено следното:

- Поддържане регистъра на имотите;
- Организиране на дейности свързани с безвъзмездно предоставяне за ползване и/или отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество публична държавна собственост;
- Проверка и анализ на състоянието на материалната база;
- Събиране и обобщаване на заявки от училищата и звената в системата на МОН за ремонтни дейности по инвестиционната програма за 2020 г., предоставяне на средства за ремонт на ДМА;
- Предоставяне на средства за текущ ремонт на държавни училища и звена в системата на МОН съгласно заповед на министъра на образованието и науката;

- Поддържане на регистъра на обществените поръчки на МОН и по европейски проекти;
- Подготовка, разглеждане и класиране на училищата по НП „Създаване на достъпна архитектурна среда и сигурност в училище 2020 г., Модул „Създаване на достъпна архитектурна среда“;

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование“		Стойност	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2020 г.	Отчетна стойност към 30.06.2020 г.
Училища с изпълнени основни ремонти	Брой	3	Ще бъде отчетено в края на годината
Училища с изпълнени текущи ремонти	Брой	79	15
Реализирани проекти за създаване на достъпна архитектурна среда	Брой	20	Ще бъде отчетено в края на годината
Проекти за енергоефективно саниране на училищните сгради	Брой	6	Ще бъде отчетено в края на годината
Проекти за спорт в училище	Брой	2	Ще бъде отчетено в края на годината
Училища, финансирани чрез бюджета на МОН	Брой	275	275
Ученици, финансирани по стандарти за издръжка на дейностите по обучение и възпитание	Брой	88 874	86 184

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- ремонтни дейности, свързани със стопанисването и управлението на материалната база на училищата
- финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание на учениците в училищата, финансирани от МОН;

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Национална електронна информационна система за предучилищно и училищно образование (НЕИСПУО), Регистри, поддържани от МОН и от Центъра за информационно осигуряване на образованието

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Неприложимо

д) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи

1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование”			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. Ведомствени разходи по бюджета	3 372 281 700	3 411 706 727	1 480 790 649
от тях за:			
Персонал	2 810 439 100	2 800 020 273	1 256 652 968
Издръжка	419 818 500	467 648 698	196 330 013
Капиталови разходи	142 024 100	144 037 756	27 807 668
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	356 730 600	376 973 627	142 477 531
от тях за:			
Персонал	314 193 100	289 565 116	128 055 870
Издръжка	39 782 500	84 449 668	13 492 159
Капиталови разходи	2 755 000	2 958 843	929 502
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	3 015 551 100	3 034 733 100	1 338 313 118
от тях за:			
Персонал	2 496 246 000	2 510 455 157	1 128 597 098
Издръжка	380 036 000	383 199 030	182 837 854
Капиталови разходи	139 269 100	141 078 913	26 878 166
<i>От тях за:</i>			
<i>Издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в общинските детски градини и училища и държавните институции, финансирани от МК, МО, ММС, включително допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти и преходни остатъци държавни училища</i>	<i>2 876 282 000</i>	<i>2 860 445 045</i>	<i>1 311 434 952</i>
<i>Капиталови разходи предучилищно и училищно образование общини, МК, МО, ММС</i>	<i>139 269 100</i>	<i>141 078 913</i>	<i>26 878 166</i>
<i>Възстановяване на част от извършените разходи за транспорт на педагогическите специалисти в общинските детски градини и училища и държавните институции, финансирани от МК, МО и ММС</i>		<i>3 163 030</i>	
<i>Средства за работа с деца и ученици от уязвими групи и за допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда в общинските детски градини и училища и училищата, финансирани от МК и ММС</i>		<i>30 046 112</i>	
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	19 000 000	0	434
от тях за:			
Издръжка, от тях за:	19 000 000	0	0
<i>Средства за преходни остатъци по делегирани бюджети за държавните училища</i>	<i>19 000 000</i>	<i>0</i>	
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата			434
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	4 762 200	4 762 200	3 256 671
от тях за:			

<i>Издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в частните детски градини и училища</i>	4 762 200	4 762 200	3 256 671
Общо администрирани разходи (II.+III.):	23 762 200	4 762 200	3 257 105
Общо разходи по бюджета (I.I+II)	375 730 600	376 973 627	142 477 965
Общо разходи (I.+II.+III.)	3 396 043 900	3 416 468 927	1 484 047 754
Численост на щатния персонал	11 815	11 815	11 229

Общият размер на отчетените разходи по програмата за отчетния период е 1 484 047, 8 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са в размер на 294 708,1 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 142 478, 0 хил. лв. и включват разходите за предоставяните продукти/услуги от МОН и ВРБ по програмата. В тях се включват и разходите по стандарти за дейностите по възпитание и обучение на учениците в неспециализираните и специалните училища, финансирани от МОН. Ведомствените разходи включват и извършените от училищата, финансирани от МОН разходи по Национална програма „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала”. Администрираните разходи са в размер на 0,4 хил. лв.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 1 341 569, 8 хил. лв. От тях ведомствените разходи са в размер на 2 793 221,0 хил. лв. и същите включват разходи за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в общинските детски градини, училища и центрове за специална образователна подкрепа, в специализираните спортни училища, финансирани от ММС и в училищата по изкуства и култура, финансирани от МК. В тях се включват и разходите на институциите от системата на предучилищното и училищното образование, финансирани чрез бюджетите на общините, МК и ММС по национални програми за развитие на образованието; за допълнителна работа с деца и ученици от уязвими групи; за закупуване на познавателни книжки, учебници, достъп до електронно четими учебници, учебни комплекти и учебни помагала за безвъзмездно ползване от децата и учениците; за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и по специалности, за които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда; за пътни разходи на педагогическите специалисти и други разходи за изпълнение на дейности и мерки за подпомагане на равния достъп на децата и учениците до качествено предучилищно и училищно образование, за сметка на предоставените през 2020 г. допълнителни средства от бюджета на МОН и от централния бюджет. Администрираните разходи по сметки за средства от ЕС в размер на 3 256,7 хил. лв. и включват разходи за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в частни детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекциите „Финанси” и „Държавна собственост и обществени поръчки“ на МОН, регионалните управления на образованието, общините, Министерството на младежта и спорта, Министерството на културата, специализирани обслужващи звена, неспециализирани и специализирани училища.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.04 „Развитие на способностите на децата и учениците”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

В планираната степен са изпълнени частично целите на програмата за разгръщане на потенциала на всяко дете.

- Реализирани са част от изявите, заложи в Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците и в Националния спортен календар на МОН, поради обявените за неприсъствени дни в училище от 16 март до края на учебното време на учебната 2019/2020 година предвид епидемичната обстановка в страната, свързана с разпространението на COVID-19 у нас.

- С дейностите по проекти и програми, свързани с осигуряване на възможност за личностно развитие чрез занимания по интереси, са създадени условия за работа и от разстояние в електронна среда за стимулиране и развитие на способностите на деца с изяви дарби в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и за подпомагане на физическото, социалното и личностното развитие на децата и учениците.

- Осигурени са възможности за включване на училищата и ЦПЛР с проектно участие в национални програми или проекти към ОП НОИР за развитие на способностите на учениците чрез занимания по интереси.

- Подкрепени са национални прояви за децата и учениците в областта на науките, изкуствата, технологиите и спорта, организирани от институции, организации и други.

- Осигурени са възможности за учениците от държавни училища, финансирани от МОН, от общински и частни училища, класирани по мярка, включена в Раздел II от Програмата на мерките за закрила на деца с изяви дарби, да придобият право на закрила по Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изяви дарби и да получават стипендии.

- Предвид обявената епидемичната обстановка в страната, свързана с разпространението на COVID-19, са създадени условия за участието на ученици и от разстояние в електронна среда в изяви и състезания в различни области.

- Предвид епидемичната обстановка в страната са създадени условия за провеждане на занимания по интереси и на допълнително обучение на учениците в училище и от разстояние в електронна среда със средства от държавния бюджет.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.04 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Дейности за занимания по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта. Ученически спорт, отдих и туризъм

- Осъществена е координация и контрол на дейностите по изпълнението на утвърдените със заповеди на министъра на образованието и науката Национален календар за изяви по интереси (НКИИ) и Национален спортен календар (НСК) на МОН за учебната 2019/2020 година.

- За учебната 2019/2020 година по ПМС № 46 от 30.04.2020 г. са предвидени за предоставяне средства в размер на 2 429 511 лв. по утвърдените обобщени планове за

физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на 211 401 деца и на 583 527 ученици от общинските детски градини и училища, на 2057 деца и 7478 ученици от частните детски градини и училища и на 77 647 деца и ученици от държавните училища към МОН, включително на 1197 ученици на училища към Техническия университет - София.

- По Национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда” за 2020 г., модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците“, в МОН са постъпили общо 202 проектни предложения, като до класиране са допуснати 191, от които 111 за начален етап и 80 за прогимназиален етап, а останалите 11 проектни предложения не са допуснати до класиране. Националната програма дава възможност на училищата да кандидатстват на проектен принцип за реализиране на дейности, свързани с осигуряване на условия за целодневна организация на образователния процес на учениците.

- По Национална програма „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в центрове за подкрепа за личностно развитие” за 2020 г.:

- ✓ По Модул А „Подкрепа на децата и учениците за работата в ЦПЛР по чл. 49, ал. 1, т. 1 и ал. 4 от ЗПУО – центрове за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и астрономически обсерватории и планетариуми“, ще бъдат финансирани 45 проекта на ЦПЛР за обзавеждане, оборудване и осигуряване на консумативи, литература и материали за работа на децата и учениците в едно от направленията – науки, изкуства, технологии, спорт и 4 проекта на ЦПЛР за дейности, свързани със закупуването на нови дигитални планетариуми в зали за проектиране на изкуствено звездно небе;

- ✓ По модул Б „Подкрепа на учениците за работата в ЦПЛР по чл. 49, ал. 3 от ЗПУО – ученически обществения, чиято дейност не се организира от училища“, ще бъдат финансирани 12 проекта на ЦПЛР – обществения, за обзавеждане, оборудване и осигуряване на консумативи и материали необходими за направленията – науки, технологии, изкуства, спорт, за работа в стая за занимания по интереси;

- ✓ По модул В „Кариерно ориентиране и консултиране на учениците чрез съвместни дейности на ЦПЛР по чл. 49, ал. 1, т. 2 от ЗПУО и училища“ ще бъдат финансирани 6 проекта на ЦПЛР за дейности, свързани с училищни форуми, ученически проучвания и представяне, професиографски екскурзии по кариерно ориентиране и консултиране, гостуване на професионалисти – родители в училище, организиране на срещи с доказани професионалисти в дадена област, осъществяване на консултации от кариерните консултанти на ученици в училища извън областния град.

Националната програма дава възможност на централните за осигуряване на условия за развитие на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците, за кариерното им ориентиране и консултиране и за повишаване на качеството на образователния процес.

- През учебната 2019/2020 година 1832 училища са се включили в дейности за занимания по интереси, 78 970 ученици са заявили желание за работа в групите за заниманията по интереси. Сформирани са 7364 групи за занимания по интереси в различни тематични направления.

Продукт/услуга № 2 - Стимулиране и подпомагане на деца и ученици с изяви дарби
През 2020 г. Министерството на образованието и науката е отпуснало стипендии за стимулиране на деца с изяви дарби от държавни училища, финансирани от МОН, от общински и частни училища, класирани по мярка, включена в Раздел II от Програмата на мерките за закрила на деца с изяви дарби, както следва:

- 43 бр. стипендии на ученици от държавни училища;
- 3 бр. стипендии на ученици от частни училища;
- 67 бр. стипендии на ученици от общински училища.

Продукт/услуга № 3 - Ученически олимпиади и състезания

- Осигурена е възможност на учениците да демонстрират своите способности, чрез участие в национални и международни ученически олимпиади и състезания по различни общообразователни предмети и направления. През отчетния период са проведени 21 национални олимпиади и 11 национални състезания.

- Изпълняват се дейности по Модул 1 „Осигуряване на обучение на таланти ученици за участие в ученическите олимпиади“ по национална програма „Ученически олимпиади и състезания“ за учебната 2019-2020 година.

- Поради обявените за неприсъствени дни в училище от 16 март до края на учебното време на учебната 2019/2020 година, предвид епидемичната обстановка в страната, свързана с разпространението на COVID-19 у нас, през учебната 2019/2020 година по Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците (НКИИ) до края на месец юни 2020 г. от общо 89 изяви са проведени 57 национални и международни изяви, 12 изяви предстоят да бъдат проведени, а 20 изяви няма да бъдат проведени.

- По Националния спортен календар (НСК) от общо 26 изяви и състезания са проведени до края на месец юни 2020 г. 5 национални състезания, а международната федерация „Спорт в училище“ е отменила всички международни състезания.

Продукт/услуга № 4 – Психологическа подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Развитие на училищни политики и на форми за ученическо самоуправление

- Прилага се пакет от гъвкави мерки, с фокус върху повишаване капацитета на учители, директори, педагогически съветници и т.н., свързани с преодоляване на агресията в образователните институции и с повишаване на чувствителността към различните форми на насилие, в т.ч. и домашното насилие.

- Актуализирана е дейността на Националната мобилна група за психологическа подкрепа за период от три години – 2019-2021 г., с цел превенция и кризисна интервенция в случаи на насилие. В нея са включени 20 училищни психолози. Мобилната група се координира от шест регионални управления на образованието, които са определени за центрове във връзка с дейността на психолозите, включени в мобилната група, и от координатор. Мобилната група от психолози работи на територията на цялата страна. През учебната 2018/2019 година Националната мобилна група осъществи работа по 10 случая и оказва подкрепа на повече от 500 деца и ученици във връзка с различни кризисни ситуации.

- Съвместно с УНИЦЕФ – България е изготвена Цялостна програма за сигурна училищна среда и превенция на насилието и тормоза в образователните институции. Определени са 5 училища, в които да се апробира програмата. Осъществена е организация за провеждане на обучения на педагогическите специалисти от определените училища по прилагането на програмата.

- Осигурена е психологическа подкрепа на педагогически специалисти, ученици и родители във връзка с кризата, породена от разпространението на COVID-19, чрез телефонна линия за оказване на психологическа подкрепа - организирани са 6 центъра към РЦПППО или РУО с открити безплатни телефонни линии за оказване на психологическа подкрепа от психолози на педагогически специалисти, ученици и родители във връзка с кризата, породена от разпространението на COVID-19.

- Осъществена е подготовка за провеждане на супервизия на дейността на Националната мобилна група за психологическа подкрепа.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“		Стойност	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2020 г.	Отчетна стойност към 30.06.2020 г.
Изяви по Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците	Брой	75	57
Ученици, взели участие в състезания и спортни активности в Националния спортен календар – (вкл. в Ученическите игри за ученици от V до XII клас и в Ученическите игри за деца и ученици със СОП)	Брой	82 000	60 000
Деца и ученици, получили средства по ПМС № 46/2020 г. – държавни училища на МОН	Брой	70 000	76 450
Проведени национални олимпиади и състезания	Брой	50	32
Ученици, взели участие в олимпиади и състезания	броя	100 000	68 000
Национални отбори за участие в международни олимпиади и състезания	Брой	14	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Ученици, включени в обучения за подготовка за участие в състезания и олимпиади	Брой	6000	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Ученици, обхванати от дейности по кариерно ориентиране	Брой	15 780	7 207

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

През отчетния период са организирани ученически олимпиади и състезания, към 30.06.2020 г. не са проведени националните състезания по професии. Осигурява се подпомагането на подготовката на изявените ученици във всички общообразователни предмети. Реализират се изявите от НКИИ и НСК, подкрепят се национални прояви за децата и учениците в областта на науката, изкуствата, технологиите, спорта.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*
 Информация за изпълнението на дейностите по НКИИ се получава от НДД, за НСК – от протоколите от областните и националните състезания, а за резултатите от олимпиади и състезания – от протоколите на националните комисии и от отчета на Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“.

д) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Поради разпространението на пандемията от Covid-19 не са осъществени част от планираните дейности по програмата.

г) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи*

1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. Ведомствени разходи по бюджета	31 271 300	31 274 885	16 286 148
от тях за:			
Персонал	20 741 300	20 741 301	12 063 370
Издържка	10 530 000	10 528 544	4 082 230
Капиталови разходи	0	5 040	140 548
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	9 376 000	9 379 584	3 299 907
от тях за:			
Персонал	2 913 800	2 913 800	1 298 341
Издържка	6 462 200	6 460 744	1 996 526
Капиталови разходи	0	5 040	5 040
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	21 895 300	21 895 301	12 986 241
от тях за:			
Персонал	17 827 500	17 827 501	10 765 029
Издържка	4 067 800	4 067 800	2 085 704
Капиталови разходи			135 508
<i>От тях за:</i>			
<i>подкрепа за лично развитие на учениците от общинските училища и училищата, финансирани от МК и ММС, чрез дейности за занимания по интереси и общински центрове за подкрепа за лично развитие</i>	<i>21 895 300</i>	<i>21 895 301</i>	<i>12 986 241</i>
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0	104 355	54 631
от тях за:			
<i>Стипендии за деца с изявени дарби</i>		<i>104 355</i>	<i>22 735</i>
Субсидии за нефинансови предприятия			31 896
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	2 000 000	1 895 645	0
от тях за:			
<i>За подпомагане на равния достъп и за подкрепа за лично развитие - реализиране на мерки за ученици с изявени дарби</i>	<i>2 000 000</i>	<i>1 895 645</i>	

Общо администрирани разходи (II.+III.):	2 000 000	2 000 000	54 631
Общо разходи по бюджета (I.I+II)	9 376 000	9 483 939	3 354 538
Общо разходи (I.+II.+III.)	33 271 300	33 274 885	16 340 779
Численост на щатния персонал	139	139	137

Общият размер на отчетените разходи по програмата за отчетния период е 16 340, 8 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са 3 354, 5 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 3 299, 9 хил. лв. и включват разходите на МОН и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата, както и разходите на МОН и ВРБ по Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“. Отчетените администрирани разходи по бюджета на ПРБ са в размер на 54, 6 хил. лв. и включват: стипендии, изплащани от ВРБ по програмата с мерки за закрила на деца с изяви дарби.

Разходите по други бюджети и сметки за средства от ЕС допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 12 986, 2 хил. лв. Същите са ведомствени разходи и включват разходите на общинските центрове за подкрепа за личностно развитие.

д) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорности за изпълнение на програмата имат дирекции Приобщаващо образование“, „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Професионално образование и обучение“ на МОН.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.05 „Образование на българите в чужбина”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Заложената в програмата цел за осигуряване на образователните дейности на българите зад граница се постига като цяло. Във връзка с разразилата се пандемия от Covid-19 всички български неделни училища в чужбина преминаха на дистанционна форма на обучение. От МОН бяха дадени методически и организационни указания за обучение в електронна среда. Всички български неделни училища (БНУ) успяха да завършат успешно учебната година.

Създадени са условия за изпълнение на заложената в програмата цел: Укрепване на позициите на българистиката зад граница чрез ефективно прилагане на ПМС № 44/14.03.2019 г. за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранни висши училища

Създадени са условия за провеждане на ефективна образователна политика сред българските общности в чужбина чрез Националната програма „Роден език и култура зад граница” и чрез ПМС № 90 от 2018 г. за българските неделни училища в чужбина.

Създадени са условия за утвърждаване на българските училища в чужбина като крепител на българската национална идентичност чрез организационна, методическа и финансова подкрепа на 377 български неделни училища към 30.06.2020 г. и две държавни училища в чужбина.

За 2020 г. в изпълнение на ПМС 237/24.09.2019 г. за изменение на ПМС 44/14.03.2019 г. за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранни висши училища в чуждестранни университети МОН е планирано финансиране за командироването на общо 40 преподаватели.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.05 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Оценка на образователната политика, насочена към българите в чужбина

В Национална програма „Роден език и култура зад граница“ за 2020 г. са включени два нови модула:

По Модул „Обучение на учители от българските неделни училища в чужбина“ ще бъдат осъществени обучения от български висши училища на педагогически специалисти от българските неделни училища в чужбина за: повишаване на квалификацията за преподаване на български език в чуждоезикова среда и за сертифициране на нивото на владене на български език по Общата европейска езикова рамка; придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по история и цивилизации“ или „учител по география и икономика“; придобиване на умения за дизайн и провеждане на електронно обучение и създаване на електронно учебно съдържание.

По Модул „Партньорства“ ще бъдат подкрепени дейности, насочени към създаване на партньорства между български общински и държавни училища с български неделни училища, намиращи се на териториите на балканските държави за организиране на посещения на ученици и учители от неделните училища от чужбина в България за запознаване с българския език и култура, с природни и исторически забележителности. Също така като партньори ще бъдат привлечени общински и държавни училища от Република Северна Македония.

Разработен е проект за изменение и допълнение на ПМС № 90/2018 г. за българските неделни училища в чужбина

Поради разразилата се пандемия от Covid-19 мониторинг бе извършен само на две неделни училища в Гърция.

Продукт/услуга № 2- Обучение по български език и литература, история и география на България в български държавни училища в чужбина (БДУЧ)

- За кадровото осигуряване на БДУЧ е проведен конкурс за директор на БСУ „Д-р П. Берон“ –Прага; проведени процедури за подбор на учители по български език и литература и по английски език;
- Осигурена е задължителна училищна документация за края на учебна та 2019/2020 годна за БДУ в Прага и в Братислава.

Продукт/услуга № 3 - Осигуряване на условия за реализиране на образователна политика на българите в чужбина

През отчетния период дейността е била насочена към осигуряване на преподаватели в средните и висшите училища, в които се обучават ученици и студенти с българска народност:

- Организиран и проведен са 2 подбора на преподаватели за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина на основание ПМС №103/1993 г. за

средните и висши училища (по български език и литература, история и българска народна музика и български народни танци) в Украйна и Молдова;

- Информацията относно одобрените кандидати е изпратена в приемащата страна;
- Изготвени и подписани са Споразумения с директорите на училищата, които ще изготвят заповедите за командироване на преподавателите, чийто мандат не е изтекъл за учебната 2020/2021 година;
- Осъществен е контрол и анализ на годишната заетост на преподавателите, чрез проучване на представените от тях отчети и получените мнения от приемащите институции;
- Разкрито е 1 ново преподавателско място за Молдова;
- Предоставена е на всички БНУ в чужбина информация и указания за безплатни електронни платформи, обучителни електронни ресурси, Национална електронна библиотека на учителите за ефективно провеждане на електронно обучение;
- Продължава поэтапното издаване на учебници по адаптирани учебни програми по български език и литература, история и география на България за българските неделни училища.

Продукт/услуга № 4 - Укрепване на позициите на българистиката зад граница чрез ефективно прилагане на ПМС № 44/14.03.2019 година за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранните висши училища

- Осъществен контрол, анализ и мониторинг на дейността на командированите преподаватели съвместно с горесцитираните държавни висши училища, научните институти и дипломатическите представителства зад граница – получена е оценка за работата на преподавателя чрез дипломатическите ни представителства зад граница, направена е оценка на дейността от висшите училища и научните институти. Работата на всички командировани преподаватели за академичната 2019/2020 г. е оценена положително и те ще бъдат командировани за академичната 2020/2021 г.
- Организирана и проведена е процедура за подбор на нов преподавател в Университета за чужди езици в Кобе, Япония; Преподавателят е командирован за академичната 2020/2021 г.;
- В момента се провеждат конкурсни процедури за преподаватели за академичната 2020/2021 г. в Сърбия, Унгария, Украйна, Италия и Полша;
- През отчетния период не се проведени мероприятия, посветени на чуждестранната българистика поради пандемията от COVID-19.

Продукт/услуга № 5 - Организиране на летни езикови курсове за чуждестранни българисти

- Информацията за летните езикови курсове беше разпространена чрез дипломатическите представителства зад граница;
- Получени са и са обработени заявките за участие в летните езикови курсове;
- Обобщена информация за получените заявки и броя на участниците в летните езикови курсове е предадена на организаторите на курсовете - СУ „Климент Охридски“ и ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“;

- Координирани са съвместните действие със СУ „Климент Охридски“ и ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ относно провеждането на семинарите в условията на пандемията от COVID-19;
- Чуждестранните участници са уведомени за провеждането на семинарите чрез дипломатическите ни представителства в условията на пандемия и за отлагането на летния семинар, организиран от СУ. Дадена е възможност за участието на чуждите граждани в семинара, организиран от ВТУ;

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“		Стойност	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2020 г.	Отчетна стойност към 30.06.2020 г.
Проведени конкурси за директори на държавни училища в чужбина	брой	1	1
Проведени процедури по подбор за заемане на длъжността „учител“ в държавните училища в чужбина	брой	7	2
Извършени проверки на дейността на държавните училища в чужбина	брой	2	0
Финансирани образователни проекти по НП „Роден език и култура зад граница“ 2020	брой	170	145
Български неделни училища в чужбина, финансирани по ПМС № 90/2018	брой	240	237
Учебно-помощна литература, изпратена да задоволят нуждите както на училищата на българските общности зад граница, така и на българистиката в чужбина като цяло	брой тома	2500	Литературата ще бъде предоставена на по-късен етап
Брой действащи български лекторати в чужбина на основание ПМС № 44/2019 г.	брой	40	35
Брой чуждестранни българисти, посещаващи летни езикови курсове годишно	брой	170	26
Брой учители, студенти и ученици от българските общности зад граница, за участие в квалификационни и езикови курсове за една учебна година	Брой участници	200 преподаватели, 450 ученика и студента. Общо 650 бр.	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Брой изпратени преподаватели в средните училища на българските общности зад граница	Брой участници	30	Неприложимо към 30.06.2020 г.
Брой чуждестранни ученици и студенти от българската народност, посетили България за летен отдих	брой участници	240	Неприложимо към 30.06.2020 г.

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Командироваани са учители, осигурена е необходимата учебна документация. Организиранни и проведени държавни зрелостни изпити и национални външни оценявания в двете държавни училища в чужбина.

Осигурено финансиране на образователни проекти на българите в чужбина с акцент върху осигуряването на обучение по български език и литература, история и география на България и осъществен мониторинг.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Български неделни училища в чужбина, Министерство на външните работи и задграничните представителства на Република България в чужбина.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Неизпълнението на заложените целеви стойности за броя на лекторатите е обусловено от слабия интерес към някои лекторати. За академичната 2019/2020 г. не са командироваани преподаватели в Украйна – 2 лектората – Запорожки държавен университет и Киевски национален университет, и Армения, Ереван. Неизпълнението на показателя се дължи също на липсата на интерес от откриване на нови лекторати от чуждестранни висши училища, особено в трудно предвидимата обстановка в момента по повод на пандемията.

Броят на участниците в летните семинари е силно намален поради обективни причини, свързани с пандемията от COVID-19, което доведе до отлагането на планирания летен семинар, организиран от СУ. Поради разразилата се пандемия от Covid-19 не са осъществени и част от планираните дейности, свързани с осигуряване на образователните дейности на българите зад граница и с мониторинг на дейността.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи*

1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. Ведомствени разходи по бюджета	4 001 300	3 607 312	1 551 776
от тях за:			
Персонал	1 860 300	1 913 709	811 970
Издръжка	2 141 000	1 693 603	739 806
Капиталови разходи	0	0	0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	4 001 300	3 607 312	1 551 776
от тях за:			
Персонал	1 860 300	1 913 709	811 970
Издръжка	2 141 000	1 693 603	739 806
Капиталови разходи			
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	12 500 000	12 500 000	342 052
от тях за:			

<i>Средства за българските неделни училища в чужбина съгласно чл. 20 от ПМС № 90/2018 г.</i>	12 500 000	12 500 000	342 052
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	102 683	0
от тях за:			
<i>Курсове за квалификация на педагогическите кадри и практики на ученици по ПМС 103/1993 г.</i>		102 683	
Общо администрирани разходи (II.+III.):	12 500 000	12 602 683	342 052
Общо разходи по бюджета (I.+II)	16 501 300	16 107 312	1 893 828
Общо разходи (I.+II.+III.)	16 501 300	16 209 995	1 893 828
Численост на щатния персонал	59	59	56

Общият размер на отчетените разходи по програмата за отчетния период е 1 893,8 хил. лв. Същите са разходи по бюджета на министерството, като ведомствените разходи в размер на 1 551, 8 хил. лв. и включват разходите на МОН и държавните училища в чужбина за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на – 342, 1 хил. лв. и включват предоставено финансиране по национална програма „Роден език и култура зад граница“ и по ПМС № 90 от 2018 г. за българските неделни училища в чужбина за организиране на обучение за българите, живеещи извън Република България.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекциите „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Международно сътрудничество“ и „Стопански и счетоводни дейности“ на МОН.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.06 „Учене през целия живот“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

УЦЖ е ключов фактор за икономическия растеж, заетостта и социалното приобщаване. Целите на националната политика за УЦЖ за периода 2018-2020 г. продължават да бъдат високото ниво на знанията, възможностите за иновации, адаптивността спрямо промените в естеството на работните процеси и пълното социално включване.

Стратегическите цели на политиката за УЦЖ са определени в Националната стратегия за УЦЖ за периода 2014-2020 г. (приета с РМС № 12 от 10.01.2014 г.) и са обвързани с европейските цели за образование и обучение за цитирания по-горе програмен период. Бюджетна програма 1700.01.06 цели осигуряване на напредък при постигане на целите на Националната стратегия за УЦЖ за периода 2014 – 2020 г. и осигуряване на условия за реализиране на политиката за УЦЖ в България.

Програмата създава условия на всеки гражданин в Република България да развива личностните и професионалните си способности с цел подобряване качеството на живот и конкурентоспособността на националната икономика чрез:

- повишаване на адаптивността на всеки човек към икономическите и социалните промени;

- насърчаване на участието във всички форми на УЦЖ за професионално и личностно развитие.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.06 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Разработване на политики за учене през целия живот

Продукт/услуга № 2 - Ограмотяване на възрастни

Продукт/услуга № 3 - Лицензиране и последващ контрол на центрове за професионално обучение и центрове за информиране и професионално ориентиране

Продукт/услуга № 4 - "Еразъм+"

В изпълнение на дейностите по посочените продукти/услуги през първото полугодие на 2020 г. е извършено следното:

- Разработен е План за действие за 2020 г. в изпълнение на Националната стратегия за УЦЖ за периода 2014-2020 г. и окончателен вариант на основни параметри на изпълнението на предвидените дейности и задачи по области на въздействие в Плана за действие за 2019 година в изпълнение на Стратегията;

- Проведени са 2 годишни работни срещи на Националната координационна група за УЦЖ и на Координационният съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“;

- Организиран са две работни срещи за оказване на подкрепа с областните координационни групи за УЦЖ;

- Извършена е регулярната годишна актуализация на Националната информационна система за учене на възрастни;

- Надградена е Националната контактна мрежа „BG – EPALÉ” чрез включване в нея на нови заинтересовани страни;

- Поддържат се съдържателните рубрики на Платформата EPALÉ на български език;

- Организиран е от Националното звено за подкрепа на EPALÉ семинар за добри практики в сектора за учене на възрастни;

Разработени са елементи на Стратегическата рамка за развитие на образованието и обучението в Република България (2021-2030), Националната програма за развитие: БЪЛГАРИЯ 2030, Оперативна програма за наука и образование 2021-2027 и тематичните отключващи условия (РМС № 368 от 25 юни 2019 г.), вкл. с оглед развитието на политиките за учене през целия живот и политиките за учене на възрастни през новия програмен период.

Всички дейности, изпълнени през отчетния период, подкрепят придобиването и непрекъснатото развитие на ключовите компетентности за УЦЖ в един общ процес.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.06 Бюджетна програма „Учене през целия живот“		Стойност	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2020 г.	Отчетна стойност към 30.06.2020 г.
Приет от МС План за действие в изпълнение на Националната стратегия за УЦЖ за периода 2014-2020 г.	Брой	1	1 разработен план
Разработени и публикувани на електронната страница на МОН основни параметри на изпълнението на предвидените дейности и задачи по области на въздействие в плановете за действие за 2019 и 2020 година в изпълнение на Националната стратегия за УЦЖ за периода 2014-2020 година	Брой	1	1 разработен финален вариант
Изготвен доклад с предложение за актуализиране на целите на Националната стратегия за УЦЖ за периода 2014 – 2020 и пътища за формиране на умения на възрастните	Брой	1	1 разработен доклад
Разработване на проект на стратегическа рамка за държавната политика за УЦЖ за периода 2021 – 2030 година	Брой	-	Неприложимо (разработва се Стратегическа рамка за развитие на образованието и обучението в Република България (2021-2030))
Действащ Координационен съвет на Националната платформа „Обединени за ученето за възрастни“	Брой	1	1
Актуализирана база данни в Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ) с актуализирана база с данни	Брой	1	1 годишна актуализация
Функциониращи областни координационни групи за УЦЖ	Брой	28	28
Разработване на Национална програма в изпълнение на Обновената Европейска програма за учене на възрастни	Брой	1	1 одобрена програма за периода 2020-2021 г. (Споразумение № 614188 между ИАОАК и МОН)
Изпълнение на работната програма на Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни (EPALE) за периода 2019-2020 г.	Брой	1	Изпълнение на Споразумение №2018 - 2315 / 001– 001, между

			ИАОАК и МОН за периода 2019- 2020 г.
Увеличен брой на участващите институции и организации в Националната мрежа за учене на възрастни	Брой	600	646
Брой участници в Дни на ученето през целия живот	Брой	550	
Брой участници в събития за популяризиране на ученето през целия живот	Брой	550	692
Надграждане на Национална контактна мрежа „BG – EPALÉ” с нови институции и организации	Времева	600	1107
Поддържане и осигуряване със съдържание на електронна страница на български език на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа	Брой	x	x
Лицензиране на ЦПО и ЦИПО (съгласно броя подадени заявления)	Брой	80	24
Изменение на лицензия на ЦПО (съгласно броя подадени заявления)	Брой	40	22
Последващ контрол- проверки на място на ЦПО и ЦИПО	Брой	130	11
Последващ контрол - проверки на ЦПО в информационната система	Брой лицензирани институции	1150	974

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Създаване на условия и среда за изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г. до края на последната година от нейното действие;
- Осигуряване на съгласуваност и ефективност на политиката за УЦЖ на национално, областно и местно ниво;
- Осигуряване на условия за разработване на политиката за УЦЖ на областно ниво;
- Прилагане на практика на механизмите за координиране, мониторинг и оценка на изпълнението на Националната стратегия за УЦЖ за периода 2014-2020 г.;
- Постоянен процес на подобряване на функционалностите и съдържанието на Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ) и на съдържащите се в нея база с данни, вкл. на областно и местно равнище на управление;
- Разширяване на изградените мрежи, вкл. Националната мрежа за учене на възрастни и Националната контактна мрежа „BG-EPALÉ“ чрез привличане на нови, на ангажирани потребители и на заинтересовани страни;
- Осигурени условия за публично вземане на решения и отворени комуникационни канали за общуване между заинтересованите страни в сектора за учене на възрастни;
- Популяризиране на ползите от ученето и на резултатите от образованието и обучението на възрастни по време на ежегодните национални Дни за УЦЖ.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

За изпълнение на програмата се обработва и анализира актуална статистическа информация, публикувана от НСИ и Статистическата служба на Европейския съюз (ЕВРОСТАТ). Използва се и информация от Центъра за информационно осигуряване на образованието (ЦИОО), данни от НЕИСПУО, от Информационната система на НАПОО, от регистри на ЦУТФ, базата данни на Националната информационна система за учене на възрастн.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Необходимо е по-ефективно осигуряване на съгласуваност на политиката за УЦЖ на национално, областно и местно ниво, изграждане на административен и експертен капацитет, както и междуинституционална координация за въвеждането на инструментите за учене през целия живот.

Изпълнението на някои от планираните дейности беше затруднено в резултат на епидемиологичната ситуация от 13 март 2020 заради разпространението на пандемията от COVID 19.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи*

1700.01.06 Бюджетна програма „Учение през целия живот”			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. Ведомствени разходи по бюджета	2 656 800	2 656 800	792 657
от тях за:			
Персонал	1 953 800	1 953 800	663 914
Издръжка	703 000	703 000	128 743
Капиталови разходи	0	0	0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	2 656 800	2 656 800	792 657
от тях за:			
Персонал	1 953 800	1 953 800	663 914
Издръжка	703 000	703 000	128 743
Капиталови разходи			
2. Ведомствени разходи по по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	81 560 800	81 560 800	11 037 466
от тях за:			
<i>Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори</i>	<i>81 560 800</i>	<i>81 560 800</i>	<i>11 037 466</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	81 560 800	81 560 800	11 037 466
Общо разходи по бюджета (I.+II)	2 656 800	2 656 800	792 657
Общо разходи (I.+II.+III.)	84 217 600	84 217 600	11 830 123
Численост на щатния персонал	94	94	93

Общият размер на отчетените разходи по програмата за отчетния период е 11 830, 1 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са 792,7 хил. лв. и включват разходите на МОН и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата.

Разходите по други бюджети и сметки за средства от ЕС допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 11 037,5 хил. лв. Същите са администрирани разходи по програма „Еразъм+“, управлявана от Центъра за развитие на човешките ресурси.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнение на бюджетната програма имат Дирекция ПОО на МОН, НАПОО, ЦУТФ, ресорните министерства, работодателите и социалните партньори. Отговорности за изпълнението на Програмата имат и членовете на Националната координационна група за учене през целия живот и Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“ – представители на широк кръг институции и организации, както и екипите на националния координатор за учене на възрастни и Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE).

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.01 „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Осъществени са дейности за насърчаване на висшите училища за усъвършенстване на качеството на предлаганото висше образование. Подпомага се въвеждането на вътрешни системи за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на развитието на академичния състав, създаване на условия за включване на българските висши училища в Европейското пространство за висше образование и усвояване на добрите практики от висшите училища на държавите членки на Болонския процес.

Осигуряват се условия за достъп до качествено висше образование, целящо успешна професионална реализация през целия живот. През отчетния период от МОН са предприети действия за подобряване на условията за достъп до висше образование чрез следните финансови мерки за подпомагане на студенти, докторанти и специализанти:

- предоставяне на стипендии, помощи и награди със средства от държавния бюджет;
- субсидирано ползване на студентски столове и общежития;
- финансово подпомагане на физическото възпитание и спорта.

В съответствие със Закона за висшето образование, въз основа на показателите от системата за рейтинг на висшите училища, част от субсидията за издръжка на обучението се предоставя на база комплексна оценка на качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.01 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 Разработване и изпълнение на политики в областта на висшето образование и актуализиране и усъвършенстване на нормативната

уредба, регулираща системата на висшето образование, в съответствие с европейското законодателство и европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование:

- Разработване на нови и актуализиране на действащи нормативни актове:
Приет е Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование;
Разработен е проект на Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 г., който е в процес на обществено обсъждане.

Разработени проекти на нормативни актове:

– Проект на ПМС за допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности (в частта, касаеща Списък на защитените специалности);

– Изготвен е проект на постановление за изменение и допълнение на нормативни актове на МС, с което се изменят Постановление № 103 на Министерския съвет от 1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина, Постановление № 90 на Министерския съвет от 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации и Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България.

– Проект на Национална програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“;

– Проект на Наредба за начина за определяне на размера на възнагражденията на ректорите на държавните висши училища по договорите за управление, сключени с министъра на образованието и науката;

Приети нормативни актове:

– Решение № 332 от 14 май 2020 г. на Министерския съвет за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и научните организации на Република България през учебната 2020 - 2021 година;

– Постановление № 131 на Министерския съвет от 18 юни 2020 г. за допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (в Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен “бакалавър” по специалности от регулираната професия “Инженер в инвестиционното проектиране” и в Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен “магистър” по специалности от регулираната професия “Инженер в инвестиционното проектиране”);

– Постановление № 110 на МС от 28.05.2020 г. за отмяна на Постановление № 82 на Министерския съвет от 2017 г. и на приетата с него Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“ и за изменение и допълнение на ПМС № 75 от 05.04.1996 г. за приемане на наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“.

- организиране и координиране на дейностите за прием на студенти, докторанти и специализанти:
  - Установено е взаимодействие с отрасловите министерства и ведомствата – потребители на кадри с цел установяване на потребности от специалисти с висше образование в съответните общественно-икономически области;
  - Установено е взаимодействие с държавните висши училища по отношение възможностите за обучение по професионални направления;
  - Събрани са и обобщени данни за броя на обучаваните студентите по професионални направления, специалности и форми на обучение във връзка с подготовката на план-приема за учебната 2020-2021 година;
  - Анализирана е информацията, свързана с капацитета на висшите училища за обучение на студенти по съответните професионални направления във връзка с подготовката на план-приема за учебната 2020-2021 година;
  - Прието е Решение № 332/14.05.2020 г. на Министерския съвет за броя на приеманите студенти и докторанти в държавните висши училища на Р България през 2020-2021 г. Утвърдени са 38 390 места за прием на студенти в субсидирана форма на обучение и 16 126 места за обучение срещу заплащане. В сравнение с учебната 2019/2020 година местата за субсидирано обучение в ДВУ са с 5 068 по-малко. За държавните висши училища са утвърдени 2 317 места за обучение в образователната и научна степен „доктор“, от които 1 752 за редовно и 565 за задочно обучение. За научните организации – 326 места – 219 за редовна и 107 за задочна докторантура, в т.ч. за БАН – 130 за редовна и 50 за задочна докторантура;
  - Въз основа на събрана и обобщена информация от висшите училища, Националната агенция за оценяване и акредитация и Центъра за информационно осигуряване на образованието, е направен анализ на изпълнението на приема във висшите училища и научните организации за учебната 2019-2020 година.
- организиране и координиране на дейностите за прием за обучение в Република България на чуждестранни граждани от българска народност:
  - С Решение на Министерския съвет № 332/14.05.2020 г. са утвърдени 2000 места за прием на студенти – чуждестранни граждани от българска народност и 150 места за граждани на Република Македония, както и 40 места за обучение на докторанти;
  - Разработена е платформа, предоставяща възможност за онлайн кандидатстване в български държавни университети, съгласно реда и условията на ПМС №103/1993 г. и ПМС №228/1997 г., която ще заработи още от настоящата година и чрез нея ще се осъществява приема за учебната 2020/2021 година.
- дейности за превенция на нарушения при процедурите за издаване на дипломите за завършено висше образование:
  - Организиран са дейностите, свързани с осигуряване на холограмни стикери в дипломите за завършена образователно-квалификационна степен на висше образование. През първото полугодие на 2020 г. са отпечатани 2510 броя холограмни стикери за дипломи за висше образование.
- поддържане, усъвършенстване и разширяване на управленската информационна система за висшето образование (регистър на всички действащи и прекъснали студенти

и докторанти; регистър на завършилите студенти и докторанти; регистър на акредитираните висши училища в Република България; регистър на академичния състав на висшите училища; база данни за настанените лица в студентските общежития)

– Положени са усилия да са преработят регистрите от информационната система в съответствие с изискванията на регламента на ЕС за защита на личните данни.

Разработване на политики за развитие на висшите училища:

– Политиките за развитие на висшите училища се изготвят в съответствие с разпоредбите на чл. 10, ал. 2, т. 9 от Закона за висшето образование и съдържат стратегически цели, задачи, целеви стойности и показатели за изпълнението им;

– Дирекция „Висше образование“ е разработила унифициран макет на политика в табличен вид, съдържащ следните колони: „цели“, „задачи“, „показатели за измерване на изпълнението“, „мерна единица“, „текуща стойност“ и „целева стойност за мандата“;

– За постигането на идентични цели пред висшите училища са поставени множество задачи, изпълнението на които се измерва с индивидуални за всяко от тях показатели. Задачите и показателите за изпълнение са съобразени със спецификата и особеностите на висшите училища;

– Всяка политика се разработва в непосредствен диалог с ръководството на съответното висше училище, което участва в определянето и конкретизирането на всички компоненти, съдържащи се в политиката. При заложен в политиката на едно висше училище задачи, предполагащи изпълнението на съвместни проекти с едно или повече други висши училища, то в тази част политиката се синхронизира и припознава от всички засегнати страни;

– Предстои разработените политики за развитие на висшите училища да бъдат утвърдени от министъра на образованието и науката, след което да бъдат публикувани на интернет страницата на Министерството на образованието и науката, в раздел „Висше образование“, рубрика „Политики за развитие на висшите училища“.

През 2020 г. приключва изпълнението на проект „Развитие на рейтинговата система на висшите училища“ – фаза 1, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. Проектът изготвя годишна класация на висшите училища по професионални направления, чрез използване на близо 50 индикатора, разделени в 6 групи. През първото полугодие на 2020 година е извършено следното:

– Проведено е обсъждане на методологията на рейтинга с Консултативния и Експертния съвет;

– Проведени са срещи с работните групи за връзката с пазара на труда и за обмен на данни;

– Въден е нов модул от въпроси в анкетите сред студенти, преподавателите и администрацията във висшите училища във връзка с провежданото по време на извънредното положение дистанционно обучение;

– Въведени са нови индикатори във връзка със свързаността на висшите училища, в т. ч. съвместни програми с чуждестранни висши училища, образователен франчайз, съвместни научни публикации и др.;

– Предоставени са данни от Админ, НАЦИД, НОИ и НАОА за изготвяне на Рейтинга на висшите училища за 2020 г.;

– Изготвени са нови функционалности в уеб платформата, подпомагащи изготвянето на приема и финансирането на висшите училища в съответствие с нормативни актове;

– Изготвени са и са предоставени данни и класации на висши училища за целите на ОП НОИР;

– Изготвен е рекламен клип на Рейтинговата система.

Продукт/услуга № 2 Оценяване и поддържане качеството на висшето образование

• оценяване на начина, по който висшето училище осъществява мисията и целите си като организация:

– За осигуряване на обективност и професионализъм при осъществяване на акредитационните процедури в институциите за висше образование и научните организации по чл. 47 от ЗВО, през периода Акредитационният съвет на НАОА е утвърдил 167 Експертни групи с експертен състав от: 393 хабилитирани лица; 47 студенти; 111 докторанти; 6 международни експерти; 25 потребители на кадри. За обновяване на базата данни с експерти през периода АС, по предложение на ПК, е номинирал 140 нови експерти за участие в експертни групи, от които: 62 хабилитирани лица; международни експерти-2; студенти-31; докторанти-30; потребители на кадри-15.

– НАОА се стреми да подпомага създаването на условия за усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на ЕС. НАОА е в екипа на 1 международен проект, свързан с подготовката и работата на заинтересованите страни в акредитационни процедури.

– През периода януари 2020 – юни 2020, във връзка с участия в международни прояви и форуми НАОА, то планирани такива не са осъществени предвид превенция от разпространение на COVID-19.

– През периода НАОА поддържа и осъществява връзки с международни партньори по проекти и със сходни агенции:

- по проект на Болонската партньорска група за осигуряване на качеството на висшето образование (Bologna Peer Support Group on Quality Assurance)

- Agency for Science and Higher Education, Хърватия

- QAAHE - ASCAL (Quality Assurance Agency in Higher Education), Албания

– В изпълнение на чл. 81 (2) от ЗВО НАОА създаде график, по-който от 2021 г. оценяването на едно и също професионално направление ще се извършва едновременно за всички висши училища.

През първото полугодие на 2020 година са извършени проверки по чл. 10, ал 2, т. 7 от ЗВО в следните висши училища:

– Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград;

– Университет по библиотекознание и информационни технологии;

– Университет по архитектура, строителство и геодезия – София;

– Лесотехнически университет – София;

– Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ – Варна.

Предприети са мерки срещу констатираните нарушения, които не засягат устойчивото и ефективно функциониране на системата.

Продукт/услуга № 3 Акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол

– НАОА е реализирала дейности за приключване на акредитационни процедури за институционална акредитация на висши училища – 6; програмна акредитация на професионални направления – 43; програмна акредитация на специалности от регулираните професии – 6; програмна акредитация на докторски програми – 70 решения; програмна акредитация на докторски програми от регулираните професии – 40 решения; изменение на капацитета на специалности от регулираните професии и професионални направления – 4; оценяване на проекти за откриване/ преобразуване на основно звено – 1; оценяване на проекти за откриване на професионални направления – 1; оценяване на проекти за откриване на специалности от регулираните професии – 1.

– НАОА е приключила процедури, свързани със следакредитационно наблюдение и контрол за изпълнение на дадените от Акредитационния съвет или Постоянните комисии по области на висшето образование препоръки, от които: 22 за програмна акредитация на професионалните направления; 4 за програмна акредитация на специалности от регулираните професии.

Продукт/услуга № 4 Академично и професионално признаване на образователни документи

Академичното и професионалното признаване на образователни документи включва предоставянето на следните услуги:

- Заверка на документи за образование, издадени от легитимни български средни и висши училища;
- Заверка на документи за образователна и за научна степен, предназначени за чужбина;
- Проверка на квалификационен ниво по Националната квалификационна рамка и Европейска квалификационна рамка и академични права на образователни документи по постъпили запитвания до националния ЕНИК-НАРИК център
- Проверка на статута на висши училища и автентичността на дипломи/академични справки по Наредбата за държавните изисквания за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища;
- Проверка на автентичността на образователни документи по постъпили писма от Министерството на външните работи, посолства, структури на Министерството на вътрешните работи и други;
- Издаване на Удостоверения за ползване правата на завършили образователно-квалификационни степени на граждани, придобили полувисше и висше образование до 30.06.2020 г.;

През отчетния период НАЦИД работи по 2 проекта:

– QUATREC № 595635-EPP-1-2018-1-LV-EPPKA3-NARIC – „Сравняване на квалификациите за надеждно признаване”, съфинансиран от ЕК по програма Еразъм +. Целта на проекта е събиране и обобщаване на информацията относно националните системи за висше образование, национални квалификационни рамки, конкретни бакалавърски и магистърски квалификации, както и практики за признаването им.

– „Създаване, надграждане и интеграция на информационни системи и регистри на НАЦИД, за подобряване на процеса по предоставяне на административни и справочни услуги“, съгласно договор № BG05SFOP001-1.006-0001-C01 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“ (ОПДУ), съфинансирана от Европейския съюз, чрез Европейския социален фонд.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“		Стойност	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2020 г.	Отчетна стойност към 30.06.2020 г.
Брой разработени проекти на нормативни актове	брой	8	7
Брой извършени проверки по реда на ЗРАСРБ	брой	2	4
Брой извършени проверки по реда на ЗВО	брой	6	5
Утвърден брой студенти в държавните (вкл. военните) висши училища по Решение на МС (№ 332/14.05.2020 г.)	брой	43 000	38 390
Утвърден брой студенти в държавните (вкл. военните) висши училища, за обучение срещу заплащане, по Решение на МС (№332/14.05.2020 г.)	брой	7 000	16 126
Утвърден брой студенти в частните висши училища по Решение на МС (№332/14.05.2020 г.)	брой	11 000	не е приложимо
Утвърден брой студенти – граждани на Република Македония, в държавните висши училища, съгласно ПМС № 228/1997г., по Решение на МС	брой	150	150
Утвърден брой студенти – българи, живеещи извън РБ в държавните висши училища, съгласно ПМС №103/1993г.	брой	2000	2 000
Утвърден брой докторанти в държавните (вкл. военните) висши училища по Решение на МС (№332/14.05.2020 г.)	брой	2 450	2 317
Утвърден брой докторанти в частните висши училища по Решение на МС (№332/14.05.2020 г.)	брой	150	не е приложимо
Утвърден брой докторанти в научните организации по Решение на МС (№332/14.05.2020 г.)	брой	330	326
Акредитационни процедури ²	брой	450	198
Постъпили заявления за академично признаване	брой	378	244
Признати чуждестранни дипломи за ВО	брой	368	238
Проверки на автентичност на дипломи	брой	378	298
Постъпили заявления за удостоверение на придобити професионални квалификации	брой	104	81
Издадени удостоверения за професионални квалификации, в т.ч. Комплексна административна услуга "Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверения за професионални квалификации“	брой	97/18	81

² В т.ч. 26 процедури, свързани със следакредитационно наблюдение и контрол за изпълнение на дадените от Акредитационния съвет или Постоянните комисии по области на висшето образование препоръки.

Проверка на автентичност на професионални квалификации	брой	104	81
Проверки на статут на висши училища по чл.17, ал.3 от Наредбата за академично признаване	брой	248	132
Проверки на автентичност на дипломи/академични справки по чл.17, ал.3 от НАП	брой	215	123
Организиране на заседания на съвета по академично признаване	брой	12	9
Преписки във функциите на ЕНИК/НАРИК център	брой	466	172
Преписки във функциите, свързани с професионални квалификации и регулирани професии	брой	157	95
Преписка по информационната система на вътрешния пазар на ЕК във функциите	брой	67	32
Информационно обезпечаване на органите за признаване на средно образование	брой	28	17
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование	брой	6500	1989/ от тях: е-Апостил -250
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища и научните организации в РБългария	брой	14500	5009, от тях: е-Апостил - 34
Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверение за професионална квалификация по нерегулирана професия, придобита на територията на Р България, необходимо за достъп или упражняване на регулирана професия на територията на друга държава	брой	35	79
Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверение за ползване правата на завършили образователно-квалификационни степени на граждани, придобили полувисше и висше образование до 27.12.1995 г. и висше образование на образователно-квалификационна степен "специалист по ..." в страната	брой	10	2
Регистър на лицата, придобили образователна и научна степен „доктор” и/или научната степен „доктор на науките”, на защитените дисертационни трудове и лицата на академични длъжности в Република България	брой	3000	20 671
Проверка на автентичността на образователни документи по постъпили писмени запитвания	брой	100	511
Регистър за научната дейност	брой	11	Няма вписани за отчетния период

Забележка: Регистърът за научната дейност в Република България съдържа подробна информация за научните организации, висшите училища, учените и научните изследвания. Всяко юридическо лице, което извършва научни изследвания в съответствие с действащото законодателство, може да бъде вписано като научна организация.

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

– Проверки във висшите училища – назначават се от министъра на образованието и науката при получени сигнали за сериозни нарушения на действащото законодателство.

– Проверки на национално ниво в студентските общежития и столове – извършват се от комисии, назначени със заповед на министъра на образованието и науката.

– Оценени проекти за промени в структурата на висшите училища – индикатор за усъвършенстване на управлението на отделните висши училища.

– Проверени данни за дипломираните студенти и осигуряване на холограмни стикери за дипломите за висше образование.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Висшите училища; Работодателските организации; Съсловните организации; Националната агенция за оценяване и акредитация; Националният център за информация и документация

Центърът за информационно осигуряване на образованието; Регистрите, поддържани от МОН в изпълнение на чл.10, ал. 2, т 3 от Закона за висшето образование

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Намаляващият брой младежи, завършващи успешно средното си образование, може да окаже влияние върху изпълнението на утвърдения план-прием във висшите училища.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи*

1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. Ведомствени разходи по бюджета	682 366 600	678 328 077	333 041 235
от тях за:			
Персонал	554 511 200	554 472 676	263 609 665
Издръжка	100 018 800	91 834 891	45 451 415
Капиталови разходи	27 836 600	32 020 510	23 980 155
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	16 006 100	20 140 757	1 815 607
от тях за:			
Персонал	2 176 300	2 176 300	984 002
Издръжка	13 829 800	17 274 548	141 696
Капиталови разходи		689 909	689 909
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	666 360 500	658 187 320	331 225 628
от тях за:			
Персонал	552 334 900	552 296 376	262 625 663
Издръжка	86 189 000	74 560 343	45 309 719
Капиталови разходи	27 836 600	31 330 601	23 290 246

<i>От тях за:</i>			
<i>издръжка на обучение на студентите в ДВУ</i>	<i>666 360 500</i>	<i>658 187 320</i>	<i>331 225 628</i>
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	136 800	136 800	27 681
<i>от тях за:</i>			
<i>Средства по чл. 73а, ал. 6, т. 1 от Закона за висше образование за Националното представителство на студентските съвети</i>	<i>124 100</i>	<i>124 100</i>	<i>15 000</i>
<i>Пълноправно членство на Националната агенция за оценяване и акредитация в Европейската асоциация на агенциите за осигуряване на качеството на образованието (ENQA) и в Централната и източноевропейската асоциация на агенциите за осигуряване на качеството на образованието (CEENQA)</i>	<i>12 700</i>	<i>12 700</i>	<i>12 681</i>
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	4 263 000	5 051 524	29 011 849
<i>от тях за:</i>			
<i>Членски внос ДВУ</i>	<i>63 000</i>	<i>851 524</i>	<i>395 692</i>
<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	<i>4 200 000</i>	<i>4 200 000</i>	<i>28 616 157</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	4 399 800	5 188 324	29 039 530
Общо разходи по бюджета (I.+II)	16 142 900	20 277 557	1 843 288
Общо разходи (I.+II.+III.)	686 766 400	683 516 401	362 080 765
Численост на щатния персонал	71	71	68

Общият размер на отчетените разходи по програмата за отчетния период е 362 080, 8 хил. лв. Разходите по бюджета на МОН по програмата са в размер на 1 843, 3 хил. лв. От тях ведомствените разходи са в размер на 1 815, 6 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 27, 7 хил. лв. и включват разходите на НАОА за платен членски внос за EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education) и предоставените на Националното представителство на студентските съвети средства от държавния бюджет за по чл. 91, ал. 1, т. 1 и чл. 73а, ал. 6 от Закона за висшето образование в размер на 15, 0 хил. лв.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 360 327, 5 хил. лв., от които ведомствени разходи по бюджетите на държавните висши училища 331 225, 6 хил. лв. и администрирани разходи в размер на 29 011, 8 хил. лв. Администрираните разходи включват платен членски внос от държавните висши училища към 30.06.2020 г. и разходите за сметка на средства по Европейски фондове и програми и по международни програми и други договори за сметките за средствата от Европейския съюз.

е) Отговорност за изпълнението на програмата:

Отговорност за изпълнение на бюджетната програма имат Дирекция „Висше образование” в МОН; Висши училища в Република България; Национална агенция за оценяване и акредитация; Национален център за информация и документация; Център за информационно осигуряване на образованието и висшите училища.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.02 „Студентско подпомагане”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Чрез програмата се цели подобряване на условията за достъп до висше образование чрез прилагане на финансови мерки за подпомагане на студенти, докторанти и специализанти, като: предоставяне на кредити на студенти и докторанти; предоставяне на стипендии на студенти и докторанти; субсидирано ползване на студентски столове и общежития; предоставяне на парични помощи за свободно наета квартира; подпомагане на физическото възпитание и спорта на студентите.

През отчетния период са събрани и анализирани данни за реализираните натурални показатели – леглодни в студентските общежития и хранодни в студентските столове и стипендии за студенти, докторанти и специализанти от държавните висши училища и научни организации, предоставяни със средства от държавния бюджет.

Направен е преглед на предоставените от висшите училища проекти за спортуване на студентите и докторантите по реда на ПМС № 46/2020 г. Информацията е обобщена и използвана за изготвяне на проект на Постановление на МС за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2020 г. за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.02 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 Разработване на политика за студентско подпомагане

- Разработване и актуализиране на нормативни актове, установяващи реда и условията за ползване на студентски общежития и столове от студентите и докторантите, реда и условията за получаване на стипендии от студенти, докторанти и специализанти;
- Проверка на състоянието на студентските общежития и столове;
- Методическо подпомагане на висшите училища и търговските дружества, които управляват студентски общежития и столове;
- Висшите училища и „ССО“ ЕАД периодично са консултирани по въпроси, свързани с управлението и ползването на студентските общежития и столове.
- Методическо подпомагане на висшите училища и студентските съвети по отношение на стипендиите за студенти, докторанти и специализанти. Висшите училища периодично са консултирани по въпроси, свързани с предоставянето на стипендии със средства от държавния бюджет по реда и при условията на ПМС 90/2000 г.

Продукт/услуга № 2 Субсидиране на студентски столове, общежития и квартири

- Разработване на прогноза за необходимия брой леглодни и хранодни и държавна субсидия за студентски общежития и столове на висшите училища - събират се справки за изготвяне на анализ и планиране на показателите за предоставяне на субсидии за студентските общежития и столове за 2021 година.
- Координиране на работата с информационната система за настанените лица в студентските общежития.

- Анализ на тенденциите на изпълнението на хранодните и леглодните и усвояването на държавната субсидия в студентските столове и общежития - събира се и се обобщава информация за реализираните леглодни и хранодни и усвояването на държавната субсидия в студентските столове и общежития на висшите училища за първото полугодие на 2020 г.

Продукт/услуга № 3 Студентски стипендии

- Определяне на размера на необходимите средства за стипендии на българските докторанти и чуждестранни студенти и докторанти, за които размерите на стипендиите са точно определени с нормативен акт - събрана е информация за броя на българските и чуждестранните студенти, докторанти и специализанти, получаващи стипендии, помощи и награди през летния семестър на учебната 2019-2020 година;
- Определяне на размера на необходимите средства за стипендии на българските студенти, за които размерите на стипендиите се определят от висшите училища, като се планира ръст, и разпределение на средствата за стипендии на българските студенти по висши училища, пропорционално на броя на българските студенти - започнала е подготовка на данните за планиране на показателите за предоставяне на стипендии по реда на ПМС № 90/2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации през 2021 година. Анализирани са данните за предоставените от висшите училища стипендии за летния семестър на учебната 2019/2020 година.

Продукт/Услуга № 4 - Кредитиране на студенти и докторанти

- МОН изпълнява дейностите и процедурите, свързани с реализацията на програмата за кредитиране на студентите и докторантите по Закона за кредитиране на студенти и докторанти (ЗКСД). Към момента са сключени типови договори с осем търговски банки.
- През 2020 г. са сключени споразумения за издаване на държавна гаранция за кредитиране на студентите и докторантите за съответната бюджетна година с осем банки, подписали типов договор за кредитиране на студентите и докторантите. За отчетния период от 01.01.2020 г. до 30 юни 2020 г. са сключени 178 броя договори за кредити на студенти и докторанти по ЗКСД. Общо за периода от 2010 г. до 30.06.2020 г. са сключени общо 21 132 договора за кредит по ЗКСД. Отказаните от банките кредити с държавна финансова подкрепа по ЗКСД въз основа на постъпило искане за кредит от студентите или докторантите за периода от 01.09.2010 г. до 31.12.2019 г. са 939, което е 4,48% от общия брой на договорените кредити. За първото полугодие на 2020 г. няма отказани кредити.
- За периода от 2010 г. до 30.06.2020 г. докторантите, сключили договор за кредит по ЗКСД, са 91, като 82 кредита са за заплащане на таксите за обучение и 9 от тях са за издръжка.
- Към 30.06.2020 г. броя на напълно погасени кредита по ЗКСД е 9 125. За първото шестмесечие на 2020 г. са погасени 352 броя кредита.
- Активирани са държавните гаранции по ЗКСД и са погасени задълженията на 28 кредитополучатели поради обявяване на кредитите за предсрочно изискуеми;

опростени са задълженията на 19 кредитополучатели поради раждане на второ дете в рамките на 5 години от изтичането на гратисния период и на 1 кредитополучател, поради настъпване на смърт на кредитополучателя.

- С РМС 134/28.02.2020 г. е издадена държавната гаранция за 2020 година в общ размер до 50 000 000 лв. Изготвено е и прието РМС 339/21.05.2020 г. за одобряване на новите държавни гаранции по ЗКСД в общ размер до 40 000 000 лв. за бюджетната 2021 година
- Проведена е онлайн среща на Националния съвет за кредитиране на студентите и докторантите, на която са представени анализ и оценка на действащата програма за студентско кредитиране и е обсъден размерът на държавната гаранция по ЗКСД за 2021 година.
- Изготвен е „Анализ на резултатите от прилагането на системата за кредитиране на студентите и докторантите за 2010-2019 година“.
- Методически се подпомагат банките, висшите училища и научните организации; поддържа се актуална информация в рубриката „Студентско кредитиране“, достъпна от електронната страница на МОН.

Продукт/услуга № 5 Подпомагане на проекти на висшите училища за спортуване на студентите и докторантите

- Създадена е организация за представянето от висшите училища на проектите за спортуване на студентите и докторантите:
- Извършен е контрол за спазване на критериите за разработване на проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта във висшите училища.
- Изготвени са предложения за финансирането на проектите за 2020 г., въз основа на които е изготвен проект на ПМС за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2020 г. за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт.

Продукт/услуга № 6 Подпомагане на дейностите на националните студентски организации

Налице е изпълнение на заложените по програмата цели за студентско подпомагане в извънучебно време чрез подготовка и осъществяване на студентски дейности на локално (в Национален студентски дом (НСД)), местно (на територията на Столична община), национално и международно равнище. Степента на изпълнение не е оптимална поради лошото състояние на голяма част от сградния фонд на НСД, чиито базови инсталации и зали за събития се нуждаят от текущи и основни ремонти, както и от осъвременяване на обзавеждането и оборудването им. Влияние оказва и извънредната противоепидемична обстановка.

- НСД предлага богата образователна, научна и културна продукция за целевите си групи, в т.ч. чрез организирането на собствени и домакинството на партньорски събития, както и чрез центровете за студентски услуги към НСД. Над 40 са ключовите събития от началото на 2020 г. в направления като: развитие на глобално и европейско сътрудничество и взаимодействие със световни, национални и местни студентски организации, социални проекти и подпомагане на студенти, предприемачество и

улесняване на достъпа до пазара на труда, кариерно и професионално развитие, програми и проекти в областта на образованието, науката и културата, неформално образование и обучение, компютърни, театрални, певчески и танцови изкуства, информационно осигуряване и издаване на материали, спорт, туризъм и осмисляне на свободното време.

- Над 40 е броят на образователните, научни и културни изяви от и за студенти и млади хора, организирани и проведени на територията на Национален студентски дом, което е малко под заложеното по план-програмата на НСД за първото полугодие на 2020 г.
- Над 4 000 е броят на студентите и младите хора, обхванати от инициативите на Национален студентски дом (НСД) и студентските центрове към НСД, което е малко под заложеното по план-програмата на НСД за първото полугодие на 2020 г.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане“		Стойност	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2020 г.	Отчетна стойност към 30.06.2020 г.
Субсидирани леглодни в студентски общежития, управлявани от държавни висши училища	хиляди броя	8 500	4 791,077
Субсидирани хранодни в студентски столове, управлявани от държавни висши училища	хиляди броя	1 350	274,350
Студенти, получаващи месечна парична помощ при ползване на свободно наета квартира по чл. 19а, ал. 1 от Наредбата за ползване на студентските общежития и столове	брой	500	0
Средно приравнен брой български студенти – стипендианти 3	брой	20 300	26 647
Чуждестранни студенти – стипендианти (средногодишно) (12 месеца * 240 лв.)	брой	2 000	1 901
Български и чуждестранни докторанти и специализанти – стипендианти (12 месеца по 500 лв.)	брой	2 900	2 696
Редовни докторанти с еднократна стипендия по 1000 лв.	брой	400	129
Студенти, подпомогнати по проекти за спортуване	брой	155 000	144 061
Разходи за обезпечаване и поддържане на информационна система за лицата, ползващи студентски общежития и столове ⁴	хиляди броя	2 237	0
Брой студенти, обхванати от инициативите на студентските центрове и събитията, проведени в сградата на НСД	брой	5 500	над 4 000

³ По всички основания на ПМС № 90/2000 г.

⁴ Сумата е изплатена в края на 2019 година.

Брой на обществените събития – образователни, научни и културни форуми, проведени в сградата на НСД	брой	-	над 40
---	------	---	--------

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Висшите училища в Република България

Банките, сключили типов договор за кредитиране на студенти и докторанти

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

- Тенденция за намаляване броя на студентите, поради демографски и други причини;
- Увеличаване броя на докторантите (за показателя „Български и чуждестранни докторанти и специализанти – стипендианти“).
- Аварийното състояние на голямата зала на НСД след пожар през 2001 г. не позволява използването ѝ за организацията и провеждането на образователни, научни и културни проекти за студентите, което влияе пряко върху ограничени брой събития и студенти - бенефициенти от дейността на Студентския дом. Извънредната противоепидемична обстановка също оказва негативен ефект, тъй като в продължение на два месеца репетиционните зали на НСД не приемаха творчески състави за репетиции и организационна работа, въпреки че центровете за студентски услуги продължиха да работят по своята дейност в рамките на своите кабинети.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и административни разходи*

1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане“			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. Ведомствени разходи по бюджета	51 115 100	54 275 101	21 612 495
от тях за:			
Персонал	19 735 400	19 735 400	8 416 465
Издръжка	30 119 000	33 279 000	12 703 475
Капиталови разходи	1 260 700	1 260 701	492 555
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	1 134 100	4 294 100	273 110
от тях за:			
Персонал	517 900	517 900	189 827
Издръжка	616 200	3 776 200	83 283
Капиталови разходи			
2. Ведомствени разходи по по други бюджети и сметки за средства от ЕС	49 981 000	49 981 001	21 339 385
от тях за:			
Персонал	19 217 500	19 217 500	8 226 638
Издръжка	29 502 800	29 502 800	12 620 192
Капиталови разходи	1 260 700	1 260 701	492 555
От тях за:			
Социалнобитови разходи на студенти в ДВУ	49 981 000	49 981 001	21 339 385

II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	8 936 000	8 978 666	4 927 857
от тях за:			
<i>Средства по чл. 4, т. 3 от Закона за кредитиране на студенти и докторанти</i>	<i>1 956 000</i>	<i>1 956 000</i>	<i>877 513</i>
<i>Средства за парична помощ на студенти при ползване на свободно наета квартира по чл. 29 от Наредбата за ползване на студентските общежития и столове</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>	
<i>Лихви по активирани гаранции за студентско кредитиране</i>			<i>-29 736</i>
<i>Средства за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт и на студентите в редовна форма на обучение в частните висши училища</i>		<i>42 666</i>	
<i>Субсидии за нефинансови предприятия - средства за хранодни и леглодни за студентски столове и студентски общежития</i>	<i>6 780 000</i>	<i>6 780 000</i>	<i>4 080 080</i>
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	61 687 200	61 777 200	16 624 873
от тях за:			
<i>Стипендии на студентите в ДВУ</i>	<i>61 687 200</i>	<i>61 777 200</i>	<i>16 624 873</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	70 623 200	70 755 866	21 552 730
Общо разходи по бюджета (I.+II)	10 070 100	13 272 766	5 200 967
Общо разходи (I.+II.+III.)	121 738 300	125 030 967	43 165 225
Численост на щатния персонал	16	16	14

Общият размер на отчетените разходи по програмата за отчетния период е 43 165,2 хил. лв. Разходите по бюджета на МОН по програмата са в размер на 5 201, 0 хил. лв. От тях ведомствените разходи са в размер на 273, 1 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 4 927, 9 хил. лв. и включват изплатената премия на банките за добро управление по Закона за кредитиране на студенти и докторанти, лихви по кредити по ЗКСД в размер на 877, 5 хил. лв. и предоставени средства от държавния бюджет за студентски столове и студентски общежития на „Студентски столове и общежития” ЕАД, гр. София в размер на 4 080, 1 хил. лв.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 37 964, 3 хил. лв. От тях 21 339, 4 хил. лв. са ведомствени разходи по бюджетите на държавните висши училища за ползване на студентски столове и общежития. Администрираните разходи по други бюджети са 16 624, 9 хил. лв. и включват разходите за стипендии по ПМС № 90/26.05.2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации по бюджетите на държавните висши училища.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнение на бюджетната програма имат Дирекция „Висше образование”, Дирекция „Финанси”, Национален студентски дом, висши училища, „Студентски столове и общежития” ЕАД.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.03 “Международен образователен обмен”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Програмата цели разширяване на трансграничната академична мобилност, популяризиране на българското културно-езиково присъствие както в ЕС, така и в други страни. Чрез реализирането ѝ се стимулира академичната мобилност на ученици, учители, студенти, преподаватели, изследователи и научни работници, което е важно условие за успешното изпълнение на стратегическата цел за осигуряване на достъпно и качествено образование в България. Обменът се осъществява както по линия на различни европейски образователни програми, така и посредством сключване и изпълнение на двустранни споразумения, договори, протоколи за сътрудничество в областта на образованието.

България участва в Асоциацията на Европейските училища, което дава възможност на българските ученици да бъдат обучавани в европейските страни, където родителите им изпълняват служебни ангажименти към европейски институции. Изпълняват се дейности по управление, методическа подкрепа и инспектиране на Европейските училища, както и дейности, свързани с работните групи към ЕК в сферата на средното образование.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.03 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/Услуга № 1 Развитие на международния академичен обмен

- Подписан е Протокол за сътрудничество и обмен между Министерството на образованието и наука на Република България и Министерството на образованието и науката на Украйна за учебните 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023 и 2023/2024 години;
- В процес на съгласуване и подготовка за последващо подписване е Проект на Споразумение между Министерството на образованието и науката на Република България и Министерството на образованието, младежта и физическото възпитание на Чешката република за сътрудничество в областта на образованието и науката;
- Изготвена е Програма за сътрудничество в областта на образованието между Министерството на образованието и науката на Република България и Министерството на образованието на Черна гора.
- В процес на съгласуване и подготовка за подписване са спогодби (програми, споразумения) за сътрудничеството с Р Корея, Руската федерация, Куба, Бразилия, Камбоджа и др.
- Реализирано е участието на Р България в Програма СЕЕPUS III за м. януари и февруари: Общо 36 мобилности: в т. ч. изходящи мобилности – 17 човека и входящи мобилности – 19 човека. След м. март заради пандемията не е реализирана физическа мобилност.
- Извършена процедура за утвърждаване на Споразумение за сътрудничество в областта на образованието, научните изследвания и технологиите между

правителството на Република България и правителството на Държавата Катар, подписано на 12 януари 2020 г. в гр. Доха, Катар – РМС № 314/08.05.2020 г.

- Извършена процедура за утвърждаване на Спогодба за сътрудничество в областта на образованието между Министерството на образованието и науката на Република България и Министерството на образованието и висшето образование на Държавата Палестина - РМС № 314/08.05.2020 г.
- Извършено вътрешноведомствено съгласуване на проекти на спогодби (програми, споразумения, меморандуми) за установяване/подновяване на сътрудничеството с Обединени арабски емирства, Саудитска Арабия, Египет, Иран, Ирак, Индия, Тунис, Ливан, Намибия, Кипър, Пакистан.
- Изпълняват се действащи международни, междуправителствени и междуведомствени програми, споразумения и спогодби и др., в областта на образованието и науката – Йордания, Армения;
- Организирана е процедурата по приемане за обучение в чужбина на български студенти, специализанти и докторанти съгласно двустранни спогодби: (за Армения – 2) и за Йордания – 4.
- Разширяване на международното сътрудничество. Инициран е преводът на български език на ръководството „Справяне с антисемитизма чрез образование“. (Преводът и разпечатването на получените през м. февруари 2020 г. 50 екземпляра са за сметка на Бюрото за демократични институции и права на човека, Варшава). На последващ етап ще бъдат организирани дейности за популяризирането на национално ниво).
- Подготовка на учителски семинари, посветени на образованието за Холокоста, партниращи организации: „Яд Вашем“, Мемориал „Шоа“ – кореспонденция, участие в подготвителни срещи/видеоконференции.
- Организирана и проведена видеоконференция на министър Красимир Вълчев с министъра на образованието на ОАЕ - Хюсеин бин Ибрахим Ал Хамади, 27 април 2020 г.
- Популяризиране на информация, свързана с COVID-19: информация относно Виртуалния център за подкрепа при МОН (за Посолството на ОАЕ в София), координиране участието на експерти от МОН в уебинари, организирани чрез Посолството на Израел в София и др.

Продукт/Услуга № 2. Изпълнение на ангажиментите за функционирането на Тараклийския държавен университет

- На основание подписано Споразумение между правителството на Република България и правителството на Република Молдова за подпомагане на Тараклийския държавен университет, МОН осигурява стипендии и издръжка на учащите се за ежегоден прием на до 100 студенти и докторанти от университета.
- Командиран е 1 преподавател в университета. Осъществен е контрол и анализ на годишната заетост на командирания преподавател на основание ПМС № 103/1993 г. за учебната 2019/2020 година.

Продукт/Услуга № 3. Участие в заседания на органите на ЕС (комитет по Програма УЦЖ, Комитет по образование и др.), Съвета на Европа, ЮНЕСКО и други международни организации

- Подготовка и участие в Съвета по образование, младеж, култура и спорт през м. февруари 2020 г.;
- Подготовка и участие в четири видеоконференции на министрите на образованието, формат Съвета по образование, младеж, култура и спорт, част „Образование“, организирани от Хърватското председателство на Съвета на ЕС;
- Участие в редовни (до м. март) и онлайн срещи на Комитета по образование по време на Хърватското председателство на Съвета на ЕС;
- Изготвяне на регулярен принос по въпросника на Хърватското председателство на Съвета на ЕС относно последиците от новия коронавирус върху образованието и обучението;
- Проведени дейности по повод поканата от ГД по демокрация на СЕ за включването на България (МОН) в изпълнението на проекта INSCHOOL;
- Дейности във връзка с постъпили покани от страна на ИКЕ-ООН, ЮНЕСКО и УНИЦЕФ за номинации, участия и приноси към доклади, свързани с глобалния дневен ред за устойчиво развитие;
- Изготвен принос по предварителната версия на доклада на Специалния докладчик на ООН относно продажбата и сексуалната експлоатация на деца, включително детска проституция, детска порнография и други материали, свързани със сексуалното насилие срещу децата, съдържащ резултатите от посещението ѝ в България (1-8 април 2019 г.);
- Изготвен принос по VIII-мия периодичен национален доклад по изпълнение на ангажиментите на Република България по Конвенцията за премахване на дискриминацията срещу жените;
- Актуализиране на информацията за предприети конкретни действия и инициативи в изпълнение на принципите на Европейския стълб за социални права за периода 2018 – м. декември 2019 г.;
- Изготвен принос по доброволния национален преглед на изпълнението на Целите на ООН за устойчиво развитие в Република България;
- Изготвено и изпратено опровержение на констатациите по параграф 14 от доклада на Комисаря по правата на човека след оценъчното посещение в България в периода 25-29 ноември м.г.;
- Изготвено и изпратено становище на МОН по жалбата на Европейската група на дипломираните жени, подадена срещу България в Страсбург чрез Комитета за социални права;
- Изготвено становище на МОН (Министър) по отправените препоръки на КК по РКЗНМ на СЕ;
- Изготвено становище на МОН (Министър) в отговор на препоръките на ECRİ на СЕ;
- Изготвени становища на МОН (4) по докладите на ФРА на ЕС за спазване на правата на човека в условията на глобална пандемия, изготвени от НПО;

- Изготвяна и подавана информация за предприетите от българска страна мерки по време на пандемията към ЮНЕСКО – за електронното изследване на ЮНЕСКО - survey monkey; към Института по статистика на ЮНЕСКО, както и за Платформата за партньорства на ЮНЕСКО;
- Изготвено становище на МОН с оглед предоставяне на национален принос към доклада на Специалния докладчик на ООН за прекратяване задържането на деца-мигранти и търсене на подходящи за тях прием и грижа;
- Изготвен превод и отговор/позиция на МОН по проекта на доклад на Европейския икономически и социален комитет на ЕС за България (частта за образование);
- Реализирано участие след координация на позициите в МОН, в УК на ЮНЕСКО „Образование 2030“ – виртуално. Координирано участие във високата среща на Министрите по наука на ЮНЕСКО;
- Изготвени указания за ПП-Париж във връзка със срещата между помощник генералния - директор на ЮНЕСКО и Постоянните представители на ДЧ към ЮНЕСКО;
- Изготвено становище във връзка с консултациите по проекта за Средносрочна стратегия на ЮНЕСКО за периода 2022-2029 г./ 41 С/4 / и проекта за Програма и бюджет за 2022-2025 г. / 41 С/5 /;
- Изготвен и депозиран в Секретариата на УК на Съвета на Европа принос от българска страна (образование) относно предприетите мерки за гарантиране на правото на образование в условията на пандемията от коронавирус;
- Изготвено становище на МОН (Министър) във връзка с предложението за присъединяване към допълнителни/нератифицирани разпоредби от Европейската социална харта на Съвета на Европа;
- Изготвени и изпратени указания и становища на МОН по проекта на препоръка на КМ на СЕ относно включването на уроци по история на ромите в учебните програми и материали;
- Изготвени указания и становища (4) на МОН в хода на дебатите в Групата на докладчиците по образование, младеж, спорт, култура и околна среда към Комитета на министрите, във връзка с учредяването на Обсерватория по преподаване на история;
- Изготвени/изпратени/потвърдени номинации от МОН на участници в предстоящия майсторски клас по медийна грамотност на СЕ;
- Изготвено становище по запитване на Асоциация "Общество и ценности";
- Изготвяне на становище на МОН към УНИЦЕФ (СИТАН);
- Изготвен принос от МОН по приоритетните въпроси във връзка с необходимостта от преглед по изпълнението на ангажиментите по *acquis* на СЕ;
- Изготвени предложения за допълнения по обсъждания проект на Препоръка на КМ на СЕ за предотвратяване радикализацията на децата, водеща до тероризъм, и по-конкретно в училищата;
- Преглед на проектите, постъпили за оценка от Бюрото на НК за ЮНЕСКО;
- Изготвени становища от името на ръководството на МОН по точките от дневния ред на неприсъственото заседание на Бюрото на НК за ЮНЕСКО;

- Придвижване на българските номинации за ETINED – Платформата на СЕ за етика, прозрачност и интегритет;
- Проучвания на отделните публикувани изследвания на ЮНЕСКО (GMRL & UIS) за определения и възприети практики в ДЧ на ЮНЕСКО за минимален допустим праг на оценяване по таргет 4.1., 4.2., 4.3. (във връзка с писмо от Статистическия институт на ЮНЕСКО за предоставяне на резултати от НВО);
- Изготвено становището за отпускане на хуманитарна помощ по многостранна линия от ОПР;
- Координирани действия с АСУ на ЮНЕСКО във връзка с постъпили покани за участия към тях от КЗ на Мрежата в Париж;
- Изготвени предложения – ангажименти и дейности, за включване и финансиране по новата Пътна карта за периода 2021-2023 г.;
- Изготвяне на приноси за Проект на Решение на МС за продължаване работата на МКМ по присъединяването на Р България към ОИСР;
- Получена покана и реализирани 2 участия като „гост“ в Комитета по образователна политика на ОИСР;
- Изготвен проект на анализа по въпросника на ОИСР във връзка с инициирания преглед на политиките за оценяване в образованието;
- Изготвено становище по втория проект на прегледа на ОИСР по инвестиционната политика;
- Подготвено участие в присъственото заседание на МКМ по кандидатурата на Р България в ОИСР (проведено на 2 юли т.г.);
- Придвигана към МВНР и Париж заявка на МОН за присъединяване към Центъра за образователни изследвания на ОИСР (Съгласно Плана за действие 2020) и проучване на възможностите и пътя за това;
- Участие в заседания на органите на ЕС; Участие в основните програми на Съвета на Европа и в комитетите към Съвета на Европа: МОН чрез Дирекция „Висше образование“ участва активно в проекта на ЕК за проследяване на дипломираните висшисти, Работна група „Модернизация на висшето образование по Програма „Образование и обучение 2020“, както и в дейностите, свързани с т. нар. „Европейски университети“. Активен е приносът и в дейността на новосформираната Мрежа за дистанционно обучение във висшето образование към Европейската комисия, създадена специално в резултат на възникналата пандемия от КОВИД-19, в разработването на правила за осъществяването на проучване за интернационализацията на висшето образование в Евро-средиземноморския регион и в координиране на дейностите, свързани с Европейския университетски институт във Флоренция.
- Участие в организирани от международни организации конгреси, конференции, семинари, работни групи: МОН, чрез дирекция „Висше образование“, е съпредседател на т. нар. „Координационна група за прилагане на реформите по Болонския процес“ и координира дейностите във всички 48 държави. Участва в Работната група за изпълнение на Болонския процес и в работните подгрупи към нея.

Продукт/Услуга № 4. Участие в международни инициативи в областта на професионалното образование и обучение и заседания на европейски мрежи (Европейската мрежа за осигуряване на качеството в ПОО, Европейската мрежа за създаване и развитие на европейска система за трансфер на кредити в ПОО, Европейската мрежа за развитие на политиката в областта на ориентирането през целия живот)

МОН чрез дирекция „Професионално образование и обучение“ участва през отчетния период в следните дистанционни срещи на международни работни групи в областта на ПОО и УЦЖ:

- 2 работна среща на Генералните директори по ПОО
- 2 работни срещи на Консултивния комитет по ПОО (ACVT)
- 2 работни срещи на Работната група към ЕК за проследяване на реализацията на дипломираните лица - подгрупа "Проследяване на завършилите ПОО"
- 1 работна среща на Работната група към ЕК "Образование и обучение" 2020 - Дигитализация и иновации в ПОО
- 2 работни срещи на Националните координатори за УЦЖ
- 2 регулярни срещи на Националните звена за подкрепа на Европейската платформа за учене на възрастни EPALe

НАПОО участва в международния образователен обмен чрез включване на служители от Агенцията като представители на България в работата на следните европейски мрежи и работни групи:

- Европейска мрежа за създаване и развитие на Европейската система за трансфер на кредити в ПОО;
- Европейска мрежа за осигуряване на качеството в ПОО;
- Работна група Европа 2020 за професионално образование и обучение 2018-2020 г.;
- Работна група Европа 2020 за обучение на възрастни 2018-2020 г.
- НАПОО е координатор на Рефернет мрежата за България -2020-2023 г.

Целта на мрежите и на работните групи е представяне на развитието на политиката по ПОО в страната, обмен на информация и опит, идентифициране и трансфер на успешни политики и практики в сферата на ПОО. Всяка мрежа функционира като платформа за споделяне, дискутиране и адаптиране на добри практики в съответната тематична област. Участието на НАПОО в международни инициативи в областта на професионалното образование и обучение и в заседанията на Рефернет мрежата, европейски мрежи, консултативни и работни групи към ЕК, допринасят за успешното изпълнение на функциите, свързани с: разработване на ДОС, актуализиране на СППОО; осигуряване на качеството в професионалното обучение.

През изминалия период поради пандемията от КОВИД 19 не е осъществено присъствено участие в работни срещи по посочените теми.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен“		Стойност	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2020 г.	Отчетна стойност към 30.06.2020 г.
Брой ученици с осигурени учебници и учебни помагала за учениците в българските секции на Европейските училища	брой	50	Неприложимо към 30.06.2020 г

Брой организирани образователно-научни делегации и учени за обмяна на опит съгласно двустранни договори	броя годишно	12	Към 30 юни не са осъществени
Брой организирани семинари, конференции, конкурси и участия в заседания на работни групи и комитети в изпълнение на работните програми на международни и национални организации	броя	45	12
Брой приети за обучение чуждестранни студенти, докторанти и специализанти по програмите за обмен	броя годишно	400	Неприложимо към 30.06.2020 г
Брой организирани семинари, конференции, свързани с прилагането на Препоръката на Съвета за Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот	броя годишно	3	не са осъществени поради пандемията от КОВИД 19
Брой организирани специализации, квалификационни курсове, докторантури /за експерти и просветни кадри, учени/	броя	70	Към 30 юни не са осъществени
Подпомагане на Тараклийския университет - стипендии на студенти и издръжка	лева	300 000	142 970
Участие на експерти от НАПОО в международни мрежи - професионално ориентирани, европейска система за трансфер на кредити в ПОО, осигуряване на качеството в ПОО	брой	8	не са осъществени поради пандемията от КОВИД 19

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Изпълняват се действащи международни, междуправителствени и междуведомствени програми, споразумения и спогодби и др., в областта на образованието и науката;

- Организирана е процедурата по приемане за обучение в България на чуждестранни студенти (за частичен и пълен курс на обучение), специализанти и докторанти, съгласно двустранни спогодби;

- Организирана е процедурата по приемане за обучение в чужбина на български студенти (частичен и пълен курс на обучение), специализанти и докторанти за и участие в летни езикови курсове, съгласно двустранни спогодби;

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Данни от МОН, НСИ, Информационната система на НАПОО, Публикации на Интернет-страница на НАПОО, свързани с дейността на Агенцията по посочените европейски мрежи и работни групи.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

През изминалия период поради пандемията от КОВИД 19 не е осъществено присъствено участие в работни срещи по горепосочените теми.

д) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи

1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен”			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. Ведомствени разходи по бюджета	2 540 100	2 518 103	605 565
от тях за:			
Персонал	741 600	741 600	349 898
Издръжка	1 798 500	1 776 503	255 667
Капиталови разходи	0	0	0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	2 540 100	2 518 103	605 565
от тях за:			
Персонал	741 600	741 600	349 898
Издръжка	1 798 500	1 776 503	255 667
Капиталови разходи			
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	1 000 000	968 080	403 789
от тях за:			
<i>Стипендии по международни и двустранни споразумения и програми за образователен и културен обмен</i>	300 000	268 080	-324
<i>Субсидии за нефинансови предприятия - Възстановени неизразходвани средства СЕЕРУС</i>			-1 000
<i>Членски внос в Европейския университетски институт (EUI), Международния алианс за възпоменание на Холокоста и други</i>	400 000	400 000	262 142
<i>Средства по чл. 4 от Споразумение между правителството на Република България и правителството на Република Молдова за подпомагане на Тараклийския държавен университет, Република Молдова, ратифицирано със Закон приет от 39-то Народно събрание на 8.12.2004 г.</i>	300 000	300 000	142 971
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	383 256	0
от тях за:			
<i>Провеждане на международни летни семинари по български език и култура за чуждестранни българисти и слависти; осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранните висши училища на основание ПМС № 44/2019 г.</i>		383 256	
Общо администрирани разходи (II.+III.):	1 000 000	1 351 336	403 789
Общо разходи по бюджета (I.+II)	3 540 100	3 486 183	1 009 354
Общо разходи (I.+II.+III.)	3 540 100	3 869 439	1 009 354
Численост на щатния персонал	18	18	15

Общият размер на отчетените разходи по програмата за отчетния период е 1009,4 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 605,6 хил. лв. и включват разходите на Министерството за предоставяните продукти/услуги по програмата.

Администрираните разходи са в размер на 403,8 хил. лв. и включват разходи по програма ЦЕПУС, платен членски внос за Асоциация Европейски регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR); към Европейския университетски институт-Флоренция, към Европейската агенция за специални образователни потребности и

приобщаващо образование и др., както и предоставените на Тараклийския държавен университет средства за издръжка на обучение и за стипендии на студентите.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани дирекциите „Международно сътрудничество“, „Висше образование“, дирекция Съдържание на предучилищното и училищното образование и „Професионално образование и обучение“ на МОН, Министерство на външните работи на Република България; Постоянно представителство на Република България към ЕС; Дипломатически представителства на Република България в чужбина; Дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“ на НАПОО; български висши училища и научни организации.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.04 „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Изпълнението на целите, заложи в бюджетната програма през отчетния период е било насочено към:

- Увеличаване на средствата за научни изследвания и иновации чрез въвеждане на модел на финансиране, ориентиран към резултатите от научноизследователската дейност и тяхното приложение в обществото и икономиката;
- Оценка и анализ на научноизследователската и иновативна дейност на научните организации;
- Създаване на благоприятни условия за осъществяване на конкурентоспособни научни изследвания;
- Уреждане на организацията и функционирането на системата за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност чрез Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища, научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“;
- Създаване на привлекателни условия за научна кариера;
- Повишаване на интереса към научноизследователска дейност на ученици и студенти и задържане на младите и таланти хора в науката;
- Създаване на благоприятна среда за кариерно развитие на учените, подпомагане изграждането на ново поколение учени, насърчаване на мобилността и на възможностите за придобиване на повече умения и нови знания;
- Повишаване на трансфера на знания и иновации към икономиката и обществото и укрепване на връзката „наука – бизнес“;
- Насърчаване развитието на научните изследвания в приоритетни научни области, чрез изпълнение на Национални научни програми;
- Създаване, внедряване, поддържане и развитие на Системи за ранно предупреждение за бедствия от хидрометеорологичен характер. Обслужване на обществото с метеорологични, хидроложки, морски и агрометеорологични прогнози и експертизи.

б) *Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне*

По Програма 1700.02.04 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Оценка на развитието на националния научен потенциал

- Предоставени са годишните отчети за 2019 г. по изпълнението на бюджетните средства за наука, предоставени по Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност”. Извършен е преглед и оценка на ДВУ съгласно представените отчети, като са предоставени 70% от утвърдените им със ЗДБ средства;
- В процес на извършване е оценката на научноизследователската дейност на ВУ, ССА и БАН за 2019 г., както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“ съгласно Правилника за наблюдение и оценка;
- Стартирани са дейности по формиране на нови комисии по Правилника за наблюдение и оценка в т.ч. изготвена и публикувана обява за набиране на кандидатури;
- Подписани са два тригодишни договора за достъп до електронните бази данни на научното издателство Кларивейт Аналитикс;
- В процес на разработване е Годишен доклад за наука за 2019 г.;
- Стартираха дейности по изменение и допълнение на нормативната уредба, свързана с научните изследвания. Проведени са междуведомствени срещи с МИ и МС за уточняване параметрите на новият нормативен акт;
- Подготовка на нова Национална научна програма в сферата на сигурността и свикване на работна среща със заинтересованите висши училища и научни организации; Подготовка на нови Национални научни програми за интелигентното животновъдство и растениевъдство, както и подготовка на Национална научна програма Български цитатен индекс;
- Разработена и приета от МС Национална е научна програма „Създаване на база данни на кръводарителите в Република България за маркери на трансмисивни инфекции“;
- За изпълнение на втората година на Националната програма „Млади учени и постдокторанти“ са финансирани 16-те бенефициенти на база постигната висока интензивност на научната продукция през последните 3 години. Обявени са конкурси и са назначени на работа млади учени и постдокторанти. По програмата НИМХ на конкурсен принцип е одобрил 6 млади учени и 4 постдокторанти , назначени на допълнителен трудов договор;
- Извършени са дейности за предоставяне на допълнителни стипендии на студентите, докторантите и специализантите от ДВУ и научни организации в изпълнение на ПМС № 155/28.06.2018 г. за допълнение на ПМС № 90 от 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации. Предоставените допълнителни средства са в размер на 3 700 000 лв., а бенефициенти са БАН, ССА, НИМХ и 17 държавни висши училища;

- Проведени са процедури за заемане на академична длъжност „професор“, процедури за атестиране членовете на академичния състав в съответствие с приетата от НС на НИМХ методика и атестационна карта. Към 30.06.2020 г. броя на докторантите, които се обучават в НИМХ са 6. Подадена една заявка за задочна доктуратура за учебната 2020-2021 г.

Продукт/услуга № 2 - Развитие на научната база за провеждане на съвременни и конкурентоспособни научни изследвания

- В резултат на стартиралата през 2019 г. процедура по актуализация на НПКНИ и извършената международна оценка на постъпилите 23 проектни предложения в процес на разработване е актуализирана НПКНИ;
- Разработване на приоритет 2 „Наука и научна инфраструктура“ по НПП 2030; Изготвени таблици с препоръки по първи вариант с подприоритети, индикатори, области на въздействие, цели, мерки и дейности; изготвени таблици с бюджетна разбивка (по отделните мерки/дейности към Приоритет 2 и осъществена кореспонденция по темата;
- Участие в работни групи за отворен достъп до научна информация и подготвен национален доклад за изпълнение на политиките за отворен достъп;
- Подписано и прието с РМС е споразумението със Световната банка с което са стартирали дейностите по изготвянето на анализи относно одобрява възлагането на оценка за ефективността на публичните разходи за научни изследвания. Предоставяна е регулярна информация за целите на анализите – проведени интервюта, работни срещи и др.;
- Утвърдена Годишна оперативна програма на Фонд „Научни изследвания“ за 2020 г.;
- Утвърдени насоки и методика за оценка по процедури: Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания; Конкурс „Българска научна периодика“; Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти; Конкурс по НПП „Петър Берон и НИЕ“; Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания по обществени предизвикателства, свързани с пандемията от COVID-19 – 2020 г.;
- Участие в заседанията на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“;
- Осигурени с ПМС № 89 от 08.05.2020 г. допълнителни средства в размер на 2,4 млн. лв. за разработване на тематични конкурси, свързани с пандемията от COVID-19;
- Осигурени с ПМС № 148 от 03.07.2020 г. допълнителни средства в размер на 4 млн. лв. за обезпечаване финансирането на конкурс за фундаментални научни изследвания;
- Реализирани 2 национални програми - за върхови изследвания и хора за развитие на европейска наука (Вихрен) и Петър Берон и наука и иновации в Европа (Петър Берон и НИЕ), чрез които се финансират на национално ниво проекти, получили висока оценка за научно качество в конкурси на Европейския научен съвет и на програмата Мария-Склодовска Кюри на Рамковата програма за научни изследвания и иновации на ЕК „Хоризонт 2020“. С РМС № 340 от 21.05.2020 г. са направени промени в НПП „Петър Берон“, а с ПМС № 149 от 03.07.2020 г. са предоставени допълнителни 1,3 млн. лв. средства по двете програми;

- Разработване на процедура за определяне на състава и за дейността на комисия по възраженията във връзка с новата процедура, включена в Правилника на ФНИ.

Продукт/услуга № 3 - Повишаване на общественото значение на науката

- Организиран и проведен е Националният конкурс „Млади таланти” 2020 г., целта на който е разработване и представяне на научни проекти във всички области на научното познание;
- Организирана и проведена е официална церемония по връчване на ежегодните награди за наука „Питагор” за съществен принос в развитието на науката, която е излъчена по БНТ;
- Проведени са специализирани форуми с участие на млади учени. МОН е основен партньор на Британски съвет в конкурса за комуникация на науката „Лаборатория за слава– Famelab” и „Софийския фестивал на науката”;
- Периодична поддръжка и актуализация на информацията, публикувана в изградения през 2019 г. Портал за наука;
- Представен е краен отчет по сключеното през 2019 г. споразумение с БАН за разработване и изпълнение на програма за модернизирване на образованието чрез науката. Финансирани са 23 проекта в СТЕМ области, проведена е една лятна школа и обучения в музеите на БАН. В процес на подписване е споразумение за удължаване срока по Програмата с цел довършване на заложените дейности;
- Предприети са действия за популяризиране на дейността по изпълнение на Полярната програма за 2018, както и действия по финансиране дейността в Антарктика за периода 2019-2020 г. - предстаняне на изложба от Антарктида пред Европейското състезание за млади учени, организиране на изложби в страната, срещи с ученици и др.;
- С ПМС № 3 от 10 януари 2020 година е приет Механизъм за възлагането и изпълнението на научни консултации от Българската академия на науките. Въз основа на това са постъпили 4 заявки от МЕ, МОСВ и МРРБ, по които БАН изготвя анализи, оценки и стратегии;
- По програмата „Професията на метеоролога и хидролога“ между МОН и НИМХ е представен и разгледан междинния отчет и е финансиран втори етап от изпълнението на програмата;
- НИМХ е взел участие в научнообразователен фестивал „Намереното поколение“ – в практическия модул на фестивала, чрез организирани иновативни работилници, демонстрации, експерименти и др., както и участие в лекционния модул.

Продукт/услуга № 4 – Предоставяне на крайни продукти за управление и решения за действие на органите на държавната администрация в областта на метеорологията и хидрологията

- Подготвени са 183 прогнози за времето, 183 хидрологични прогнози и 183 специализирани морски прогнози;
- Извършени са 17 предупреждения за опасни хидрометеорологични процеси и 54 168 синоптични измервания и наблюдения;
- Предоставени са 183 прогнози и информация за времето чрез интернет страницата на НИМХ и медиите;

- Изготвени са 3000 експертизи за министерства и ведомства;
- По инициатива на МОСВ, НИМХ е определил области от интерес и потенциално участие по програма Хоризонт 2020 във връзка с изпълнение на целите, заложи в Европейския Зелен пакт - „Повишаване на амбициите по отношение на климата“, подтема „Предотвратяване и борба с горските пожари“.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука-бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“		Стойност	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2020 г.	Отчетна стойност към 30.06.2020 г.
1. Оценка и анализ на резултатите от научноизследователската дейност, осъществявана от научните организации и на дейността на фонд „Научни изследвания“	Брой	1	0
2. Абонамент за достъп до наукометрични бази данни Web of Science и SCOPUS	Брой	1	2
3. Отчети по изпълнението на Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност	брой	33	33
4. Подкрепа за национални научни инфраструктури	брой	20	10
5. Участие в европейските научни инфраструктури	брой	14	12
6. Проведени състезания за млади таланти	Брой	2	1
7. Участие на български учени в национални, регионални и европейски конкурси за награди за научни постижения	Времева	x	x
8. Разработване и прилагане на национални научни програми в приоритетни области – изградени сътрудничества между НО и ВУ	Брой	15	12
9. Повишаване на общественото значение на науката чрез финансиране на проекти за научни изследвания на конкурсен принцип	Брой	140	0
10. Подпомагане на кариерното развитие на млади учени чрез финансиране на проекти на млади учени и постдокторанти на конкурсен принцип	Брой	40	0
11. Подпомагане издаването на български периодични научни издания на конкурсен принцип	Брой	55	0
12. Развитие на научния потенциал и научните организации чрез подкрепа за създаване на научни групи, водещи в световен мащаб чрез изпълнение на Национална научна програма ВИХРЕН	Брой	6	0
13. Развитие на научния потенциал и научните организации чрез привличане на висококвалифицирани		20	0

учени чрез изпълнение на Национална научна програма Петър Берон и НИЕ	Брой		
14. Приложение на механизъм за контрол върху качеството на изпълнението на финансираните проекти и гарантиране постигането на планираните научни цели и резултати	Брой	250	45
15. Популяризиране и информиране научната общност и обществото за постиженията в науката и резултатите от проектите, финансирани от ФНИ	Брой	8	2
16. Задълбочаване на двустранното научно сътрудничество чрез финансиране на проекти на конкурсен принцип	Брой	50	0
17. Участие в европейски и международни научни програми и проекти – ЕРА-Нет и други	Брой	10	4
18. Финансиране на проекти за участие в международни научни инфраструктури	Брой	2	0
19. Съфинансиране на участието на български научни колективи в КОСТ акции	Брой	30	0
20. Разширяване на международното научно сътрудничество и популяризиране на постиженията на български учени чрез съфинансиране организирането на международни научни форуми в България	Брой	45	0
21. Отчет, оценка и анализ на резултатите от дейностите	Брой	1	1
22. Прогнози за времето	Брой	365	183
23. Хидрологични прогнози	Брой	365	183
24. Специализирани морски прогнози	Брой	365	183
25. Предупреждения за опасни хидрометеорологични процеси (броят е средностатистически, зависи от атмосферните процеси)	Брой	35	17
26. Синоптични измервания и наблюдения	Брой	108 336	54 168
27. Експертизи	Брой	9000	3000

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Показателите се изпълняват и измерват стратегическата цел на политиката за превръщането на науката в България в основен фактор за развитието на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности, изграждане на конкурентоспособна национална научна инфраструктура като елемент от Европейското изследователско пространство, засилване на интеграцията между трите елемента – образование, научни изследвания и иновации, както и модернизация на научните организации и повишаване статута на учения в обществото.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*
 Информация за данните по показателите за полза/ефект са предоставяни от БАН, ВУ, ССА, научни организации, министерства и ведомства, европейски и международни програми и организации

д) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

- Липса на устойчивост и прогнозируемост на инвестициите в научноизследователската и развойна дейност;
- Необходимост от време за прилагане и анализ на резултатите от въведени изменения в нормативната база - приет Оперативен план към Националната стратегия за развитие на научните изследвания, приети Национални научни програми, реформи в резултат на препоръки от партньорската проверка на ЕК по отношение системата за оценяване на научната дейност и др.
- Недостатъчно добре развита институционалната рамка за научни изследвания;

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи*

1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. Ведомствени разходи по бюджета	311 464 600	316 200 951	105 446 545
от тях за:			
Персонал	206 376 600	206 525 973	78 368 368
Издръжка	97 786 200	101 802 178	22 554 410
Капиталови разходи	7 301 800	7 872 800	4 523 767
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	37 030 400	41 766 751	7 919 025
от тях за:			
Персонал	14 987 000	15 136 373	6 640 617
Издръжка	21 380 200	25 396 178	1 063 197
Капиталови разходи	663 200	1 234 200	215 211
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	274 434 200	274 434 200	97 527 520
от тях за:			
Персонал	191 389 600	191 389 600	71 727 751
Издръжка	76 406 000	76 406 000	21 491 213
Капиталови разходи	6 638 600	6 638 600	4 308 556
<i>От тях за:</i>			
<i>Българска академия на науките и Селскостопанска академия</i>	<i>186 429 900</i>	<i>186 429 899</i>	<i>79 020 581</i>
<i>Държавните висши училища и други институции</i>	<i>88 004 300</i>	<i>88 004 301</i>	<i>18 506 939</i>
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	3 648 900	3 653 997	2 306 816
от тях за:			
<i>Награди научни конкурси</i>	<i>58 000</i>	<i>58 000</i>	<i>82 100</i>
<i>Стипендии за докторанти</i>	<i>29 800</i>	<i>34 897</i>	<i>9 000</i>

<i>Членски внос по Споразумение между правителството на Република България и EUMETSAT, Споразумение за сътрудничество между Република България и Европейския център за средносрочни прогнози на времето (ECMWF) и други</i>	3 561 100	3 561 100	2 215 716
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	189 112 000	185 212 000	29 895 783
от тях за:			
<i>Членски внос</i>	1 559 400	1 559 400	110 583
<i>Стипендии на докторанти</i>	28 592 700	32 277 103	11 791 495
<i>Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030, вкл. Националната пътна карта за научна инфраструктура и национални научни програми</i>	64 700 000	57 115 597	
<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	94 259 900	94 259 900	17 993 705
Общо администрирани разходи (II.+III.):	192 760 900	188 865 997	32 202 599
Общо разходи по бюджета (I.+II)	40 679 300	45 420 748	10 225 841
Общо разходи (I.+II.+III.)	504 225 500	505 066 948	137 649 144
Численост на щатния персонал	745	745	703

Общият размер на отчетените разходи за отчетния период по програмата е 137 649,1 хил. лв. Разходите по бюджета на МОН са в размер на 10 225,8 хил. лв. От тях ведомствените разходи са 7 919,0 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 2 306,8 хил. лв. и включват разходите за награди за класирани участници в Националния конкурс „Млади таланти“ и Наградите за наука „Питагор“, за стипендии на докторанти на НИМХ – 9,0 хил. лв., платен членски внос към Европейския център за средносрочни прогнози (ECMWF); към Европейската организация за използване на метеорологични спътници EUMETSAT; към Европейска мрежа за метеорологично обслужване EUMETNET;ALADIN към METEO FRANCE и към Европейската организация за нуклеарни изследвания (CERN).

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 127 423,3 хил. лв. От тях 97 527, 5 хил. лв. са ведомствени разходи по бюджета на Българската академия на науките (БАН), държавните висши училища (ДВУ) и Селскостопанска академия. Администрираните разходи по други бюджети са в размер на 29 895,8 хил. лв. и включват разходите за членски внос и за стипендии за докторанти по бюджетите на БАН, ДВУ и ССА, както и отчетените към 30.06.2020 г. разходи по сметки за средствата от Европейския съюз.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекция „Наука“ в МОН, Фонд „Научни изследвания“ и Националният институт по хидрология и метеорология (НИМХ). В изпълнението на програмата участват и БАН и ДВУ.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.05 „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Изпълнението на целите, заложи в бюджетната програма през отчетния период е било насочено към:

- Активно участие в европейските и международни научни организации, за подпомагане обмена на учени и на знания и с възможност за достъп до най-съвременните научни съоръжения;
- Координация на програма Хоризонт 2020, поддържане на национална контактна мрежа, участие в специалните програми и инструменти на Хоризонт 2020;
- Участие в регионални научни инициативи и изпълнение на дейности, свързани с европейски макростратегии, в т.ч. Дунавската стратегия;
- Поддържане на двустранното научно-техническо сътрудничество и разширяване обхвата на държавите, с които България поддържа научни връзки;
- Членство в престижни международни организации, като един от способите за достъп до световно знание и работа с най-прецизни съоръжения от последно поколение.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.05 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Интернационализация на българската наука и интегрирането ѝ в европейското изследователско пространство

- Координиране подписването и изпълнението на Споразумение за предоставяне на консултантски услуги между Министерството на образованието и науката и Изпълнителна агенция „Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (Република България), от една страна, и Международната банка за възстановяване и развитие, от друга страна, подписано на 12.02.2020 г.;
- Участие в Националната платформа на партньорите за добро демократично управление на местно ниво;
- Осъществена кореспонденция във връзка с участие на представители на България в разработване на годишния сравнителен доклад за иновациите в Европейския съюз (ЕС);
- Осъществена кореспонденция, подготвена информация за комисаря на ЕС по научни изследвания и младеж, писма, доклади, относно организацията на национална междуинституционална и междусекторна координация, във връзка с предстоящо заседание на УС на SEEPIST относно подбор на заинтересовани национални представители за бъдещо участие в същия проект; координация с МВНР относно участие в работни групи и др.;
- Осъществена кореспонденция със заявителите на интерес за международно партньорство за бъдещи изследвания и сътрудничество за борба с CoVid-19, във връзка с координацията на действията на ЕС. Редактиране и доработване и форматиране за публикуване на 22 постъпили въпросника на Платформа за наука и

за изпращане в ЕК. Подготвено таблично резюме с информация за заявените предложения и изпратено в ЕК;

- Комуникация с ръководството на инициативата на JPI Oceans и кандидатите за включване в проект, във връзка със запитване, свързано с изразеното желание за включване на екип от Варненски университет за участие в консорциум по обявен grant agreement No 869178-AquaticPollutants;
- Изготвяне на справки и кореспонденция относно възможности за отсрочка на членски внос и пренасочване на средствата за изследвания за борба с Ковид-19; запознаване с решения за изменения на крайни срокове и условия по конкурсите на международна програма „Хоризонт 2020“; инициативи и актуализирани политики по пренасочване на средства по EATRIS; бюлетини на ЕС относно финансиране на НИ за борба с Ковид-19 и др.;
- Подготовка на доклад и писмо относно осигуряване на финансиране за членство и участие в асоциация NUGENIA;
- Координация на участието на българските представители в заседания на Постоянни комитети и работни групи на РП „Хоризонт 2020“;
- Изготвяне на Доклад и писмо относно работна група за управленски въпроси към Съвета на ЦЕРН; Доклад и писма относно изплащане на членския внос на Република България в ЦЕРН; Писма относно позиция на Република България за 197, 198 и 199 сесия на Съвета на ЦЕРН;
- Координация относно изплащане на членския внос на Република България в ОИЯИ; Изготвяне на писмо относно заседание на ФК и сесия на КПП на страните членки на ОИЯИ. Доклад и писмо относно постъпили средства в бюджета на ОИЯИ;
- Подготовка на становища по проекти на Програми и Споразумения за двустранно сътрудничество и справки за предстоящи срещи;
- През първото полугодие на 2020 г. НИМХ изпълнява 25 проекта, финансирани от различни европейски и национални програми и участва в 4 акции по програма КОСТ.

Продукт/услуга № 2 - Интегриране в глобалната информационна научна мрежа

- Разработени са справки и анализи за ползваемостта на базите данни с научна информация;
- Дейности по присъединяване на МОН към Декларации /рамка за сътрудничество/ в различни области на европейско сътрудничество;
- Подготовка на информация за ядрен енергиен профил на Република България;
- Координиране работата с онлайн платформата за сътрудничество GO-SPIN на ЮНЕСКО;
- Подготовка на участието към органи към Съвета на ЕС по конкурентоспособност (позиции, изказвания, становища, мнения). Подготовка на материали и логистика за неформално заседание на Съвета по конкурентоспособност, част „Научни изследвания“. Подготовка на РМС и опорни точки за одобряване на позицията на Република България за участие в неформално заседание на Съвета по конкурентоспособност, част „Научни изследвания“;
- Координиране участието в комитети, работни групи и др. към ЕК (комитета за изпълнение на Х 2020 в различни конфигурации);
- Участие в работна група (действаща като комитет в сянка) към ЕК (комитета за изпълнение на Хоризонт Европа в различни конфигурации, по подобие на този за Х 2020);

- Подготовка на НП „Европейски научни мрежи“;
- Участия в над 20 междуведомствени работни групи (вкл. за създаване на стратегически документи);
- Анализ на напредъка на EuroHPC JU;
- Координация във връзка с подписването на ново Споразумение между правителството на Република България и правителството на САЩ за научно и технологично сътрудничество.
- Фулбрайт България – популяризиране на инициативи и проекти на програмата, публикуване на информация за конкурсите за стипендии “Фулбрайт” за академичната 2021-22 г.;
- Организиране на съвместна конференция на България и Румъния във връзка с „Хоризонт Европа“ и среща на националните контактни лица на „Хоризонт 2020“ в гр. Русе;
- Преглед на документи на 15 кандидати за участие в програма COST и дадени над 30 консултации;
- Кореспонденция с институции по повод набиране на номинации за български участници в тазгодишното издание на Международната награда на Словашката академия на науките (САН);
- Подготовка на срещата на Управляващата платформа за научни изследвания и иновации на страните от Западните Балкани (WBC-RTI), 18 и 19 март 2020 г. в София, която бе отменена от ЕК на последна фаза на готовност поради Ковид-19 – координация с ЕК;
- Осъществена кореспонденция и обобщаване на информация от компетенцията на МОН в становище и писмо до МОСВ относно: партньорски преглед на проект на документ за обхвата на възловата оценка за взаимовръзките между биоразнообразието, климата, водата, храните, енергията и здравето, подготвяна от междуправителствената платформа за биологично разнообразие и екосистемни услуги /IPBES/ (преписка 0209-58/11.06.2020)
- Изготвени доклади относно подписване на меморандум за разбирателство между Министерството на образованието и науката (МОН) и Европейския институт за иновации и технологии (EIT) и осъществена кореспонденция по темата, както и участие в няколко работни срещи;
- Изготвен план за действие за 2020 г. по меморандума между Министерството на образованието и науката (МОН) и Европейския институт за иновации и технологии (EIT) и подготвен проект на новина относно организиран от EIT уебинар за популяризиране на регионалната схема за иновации;
- Участие в заседания на Специализираната комисия за координация и контрол на изпълнението на процедурата за присъждане на Европейския етикет за иновации и добро управление на местно ниво, организирани от Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ);
- Участие на представители на МОН в управителни групи и осъществено участие в работна среща по Стратегията на Европейския съюз за Дунавския регион (Дунавската стратегия).

Продукт/услуга № 3 - Създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация на учените

Подкрепа на български учени за участие в:

- Антарктическата програма – прието ПМС за изпълнението на дейностите по програмата;
- ОИЯИ – Дубна - Решение на МС от 2016 г. за определяне министъра на образованието и науката за национален координатор на участието на Република България в Обединения институт за ядрени изследвания в Дубна, Русия, и за създаване на междуведомствена работна група по въпросите на участието на Република България в ОИЯИ – Дубна;
- ЦЕРН - Решение на МС от 1999 г. за изплащане на ежегодните вноски на Република България за членство в ЦЕРН и допълнително 30 на сто от тези вноски, необходими за развитие на инфраструктурата и за участие на български специалисти в програмата на ЦЕРН, както и за създаване на Комисия за сътрудничество с организацията;
- ФУЛБРАЙТ
- ИТЕР
- КЛАРИН ЕРИК
- Euro-BioImaging
- Грид инициативата
- Euro-Argo
- BVMRI
- ESS
- EURO Argo ERIC
- SHARE
- ACTRIS
- DARIAN
- EPOS
- EATRIS

Продукт/услуга № 4 - Осигуряване на информация и документация за постиженията в науката, технологиите и иновациите и подготовка на продукти в печатна и/или електронна форма (дейностите се изпълняват от Националния център за информация и документация (НАЦИД))

- НАЦИД осигурява възможност за използване на информационните ресурси, създавани и съхранявани в центъра, както на място, така и чрез уеб – сайта на центъра. Предоставян е и Интернет достъп до европейски и световни информационни и библиотечни центрове;
- Поредоставяне и обслужване на потребителите чрез Системата от европейски библиотеки /SUBITO/ за доставка на документи и копия от първоизточници, липсващи в страната;
- Като потребител на софтуера и услугата, и като пълноправен член в системата COBISS.BG, НАЦИД изгражда локална база данни в кооперираната онлайн библиографска система COBISS.BG в сътрудничество с Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий”;

- И през отчетния период НАЦИД продължава поддържането на Регистър на академичния състав и защитените дисертационни трудове съгласно чл. 2а от Закона за развитието на академичния състав в Република България;
- Предоставяне от НАЦИД на аналитична и библиографска информация на МОН, Народното събрание, администрацията на президента, Министерския съвет и други институции, юридически лица и граждани;
- През отчетния период функционира информационен портал „Национална педагогическа мрежа“ в изпълнение на Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри 2014 – 2020 г., който ще се поддържа и актуализира през следващите години;
- През отчетния период НАЦИД изпълнява проекти по Оперативна програма „Добро управление“ - „Подобряване на специализираните знания и умения на служителите в Национален център за информация и документация“ и „Създаване, надграждане и интеграция на информационни системи и регистри на НАЦИД, за подобряване на процеса по предоставяне на административни и справочни услуги”.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.05 Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“		Стойност	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Бюджет 2020 г.	Отчетна стойност към 30.06.2020 г.
1. Подкрепа за участие на български учени в конкурсите на „Хоризонт 2020“	Времева	x	x
2. Брой проекти, финансирани от различни европейски и национални програми	Брой	60	40
3. Брой Европейски и международни научни организации в които България участва	Брой	12	16
4. Разширяване на двустранното сътрудничество – изпълнени споразумения	Брой	4	2
5. Брой акции по програма COST (Програма за европейско сътрудничество в науката и технологиите), в които България се присъединява годишно	Брой	8	35
6. Подкрепа за стипендии и академичен обмен за млади български учени между България и Конфедерация Швейцария	Брой	7	7
7. Интеграция и реинтеграция на българската научна диаспора – брой сътрудничества	Брой	50	0
8. Повишаване видимостта на научните резултати, публикувани във високо реномирани научни списания, посредством осигуряване на свободен читателски достъп	Брой	1200	500
9. Разработване и осъществяване на дейности за популяризиране на науката и научните изследвания сред обществото с участие на водещи учени от различните области на науката.	Брой	2	1

10. Поддържане на абонамент за достъп до световни пълнотекстови бази данни с научна информация SCOPUS и SciVal	Брой	1	3
11. Изготвени аналитични продукти	Брой	6	1
12. Предоставяне на документи от библиотечния фонд и бази данни	Брой	3700	1148
13. Изготвяне на библиотечно-информационни справки в бази данни	Брой	170	132
14. Предоставяне на документи по МЗ	Брой	700	292
15. Предоставяне на копия от оригинални документи	Брой	20 500	8277

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Координация на регионалните, европейските и трансевропейските научни иновационни програми;
- Подкрепа за участие на българските учени в европейски и международни програми;
- Участие в международни програми и инициативи на учени;
- Включване в международни научни мрежи и осигуряване на достъп до световни бази данни и обмен на информация на научни знания

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информация за данните по показателите за полза/ефект са предоставяни от МОН, НАЦИД, европейски и международни програми и организации

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Окончателните стойности на показателите за изпълнението на програмата ще се отчетат в края на годината. Към 30.06.2020 г. по-голяма част от дейностите са в процес на изпълнение и не може да се посочи степента на изпълнение на заложените в програмата цели.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи*

1700.02.05 Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. Ведомствени разходи по бюджета	13 049 500	13 049 500	9 826 915
от тях за:			
Персонал	1 352 100	1 352 100	418 803
Издръжка	11 697 400	11 697 400	9 396 112
Капиталови разходи	0	0	12 000

1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	13 049 500	13 049 500	9 826 915
от тях за:			
Персонал	1 352 100	1 352 100	418 803
Издръжка	11 697 400	11 697 400	9 396 112
Капиталови разходи			12 000
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	9 926 700	9 926 700	8 123 162
от тях за:			
<i>Награди научни конкурси</i>	<i>5 000</i>	<i>5 000</i>	
<i>Програма за стипендии и академичен обмен за млади български учени и дейности на българската диаспора в областта на хуманитарните и социалните науки - РМС № 738/15.10.2018 г.</i>			<i>10 953</i>
<i>Средства по чл. 8 от Споразумение между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати относно Българо-американската комисия за образователен обмен, ратифицирано със закон, приет от 39-то НС на 12.05.2004 г.</i>	<i>350 000</i>	<i>350 000</i>	<i>317 454</i>
<i>Средства за Македонския научен институт</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>
<i>Членски внос в Европейската организация за ядрени изследвания (ЦЕРН), Обединения институт за ядрени изследвания в Дубна, Програма Евратом и за европейските научни инфраструктури</i>	<i>9 471 700</i>	<i>9 471 700</i>	<i>7 694 755</i>
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	32 261 400	32 261 400	0
от тях за:			
Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори	32 261 400	32 261 400	
Общо администрирани разходи (II.+III.):	42 188 100	42 188 100	8 123 162
Общо разходи по бюджета (I.+II)	22 976 200	22 976 200	17 950 077
Общо разходи (I.+II.+III.)	55 237 600	55 237 600	17 950 077
Численост на щатния персонал	37	41	38

Общият размер на разходите по програмата за отчетния период е 17 950,1 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 9 826, 9 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи по бюджета на МОН са в размер на 8 123, 2 хил. лв. Същите включват: плащания по Споразумението между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати относно Българо-американската комисия за образователен обмен „Фулбрайт“ (317,5 хил.лв.), плащания за членски внос в Европейската организация за ядрени изследвания ЦЕРН, в Обединения институт за ядрени изследвания в Дубна, Русия, членски внос за участие на България в CLARIN ERIC, в Euro - Argo Eric; в EGI Европейска грид инициатива; в SHARE ERIC 2019 г. и др. – 7 694,8 хил.лв. В администрираните разходи са включени и разходи за стипендии по програмата за стипендии и академичен обмен за млади български учени и дейности на българската диаспора в областта на хуманитарните и социалните науки изпълняван от ЦАИ (РМС №738/15.10.2018 г.) – 11, 0 хил.лв. и предоставеното финансиране в размер на 100,0 хил. лв. на Македонския научен институт за дейности по събиране, систематизиране, съхраняване, проучване и публикуване на материали, свързани с историята, културата и живота на българите от Македония и в Македония; издаване на

продукти, разпространявани непазарно; финансиране и съфинансиране на научноизследователски проекти и организиране и участие в провеждането на научни симпозиуми, конференции, сесии и научни семинари.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Дейностите по програмата се извършват от дирекция „Наука” на МОН и НАЦИД.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.03.00 „Администрация“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Програмата цели да подпомага предоставянето на продуктите/услугите за постигането на заложените цели във всички области на политиките на Министерството на образованието и науката, респективно да създава условия за изпълнението на всички бюджетни програми, включени в структурата на програмния бюджет на Министерството на образованието и науката.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

През отчетния период са реализирани дейности по изпълнението на следните продукти/услуги:

- **Провеждането на информационната политика на Министерството на образованието и науката**

През първото полугодие на 2020 г. са осъществени дейности по планиране и провеждане на информационната и комуникационната политика на МОН, в т.ч. връзки с медиите и други външни потребители с цел осигуряване на прозрачност и публичност в работата на Министерството и повишаване на обществената подкрепа относно политиките и осъществяваните от МОН програми, стратегии и дейности. Организиран са пресконференции и брифинги. Оказано е съдействие на медиите в подготовка на радиопредавания и тв репортажи.

Осъществен е контакт с министерства, агенции и посолствата на чужди държави в България и с представителствата на водещи сдружения, организации и финансови институции във връзка с уреждане на протоколни и делови срещи с ръководството на МОН.

- **Анализ на потребностите, планиране и осъществяване на обучението на персонала**

Реализирани са всички необходими дейности, свързани с изпълнението на Годишния план за обучение на служителите от МОН за 2020 г. Осъществява се координиране, организиране и осъществяване на планираните за 2020 г. обучения на служителите (в ИПА) при съобразяване и спазване с противоепидемичните мерки, свързани с COVID-19.

- **Организиране и провеждане на конкурси за назначаване на държавни служители**

Организиран и проведен е конкурс за заемане на свободни длъжности по реда на Закона за държавния служител и Наредбата за провеждане на конкурси за държавни служители в МОН и РУО. Извършена е организация и координация, в това число и методическа подкрепа на РУО, за реализиране на дейностите във връзка с провеждане на конкурсни процедури и процедури за конкурентен подбор за заемане на свободни длъжности в МОН и в РУО.

Изготвени са индивидуалните административни актове и документи, свързани със служебните и трудовите правоотношения – своевременно и законосъобразно са изготвени и връчени заповеди, трудови договори и допълнителни споразумения, свързани с възникването, изменението и прекратяването на служебните и трудовите правоотношения.

- **Деловодно обслужване и архивиране на приключените преписки**

Своевременно се обучават новопостъпилите служители в МОН и се оказва необходимата методическа подкрепа за работа със Системата за управление на документооборота и работния поток в МОН.

Организирана и осъществена е деловодната обработка в МОН. Всички получени документи на хартиен и на електронен носител са регистрирани в Системата за управление на документооборота и работния поток Eventis R7, насочени са по компетентност и са изпратени до адресатите/получателите по електронен път и/или на хартиен носител. Своевременно са извършени външни и вътрешни куриерски дейности. Осъществени са всички дейности по класиране и архивиране на документите на Министерството. Извършени са справки по искане на ръководството и дирекциите на МОН. Своевременно са изпълнени всички постъпили заявки за предоставяне на копия на документи и са изготвени заверени копия на документи, съхранявани в учрежденския архив.

В процес на обработване са документите на закритата Висша атестационна комисия, които се подготвят и комплектоват за предаване в Централния държавен архив. През отчетния период е извършена експертиза, комплектоване и предаване за съхранение в ЦДА документи на ВАК за 2000 г., 2003 г. и 2005 г.

- **Административно обслужване на юридически и физически лица**

Актуализирани са Вътрешните правила за организация на административното обслужване в МОН и Хартата на клиента на МОН в изпълнение на мерки за подобряване на работните процеси по предоставяне на вътрешни административни услуги.

Осигурен е служебен достъп на висшите училища до документи (Удостоверение за присъдено звание „ЛАУРЕАТ“ на национална олимпиада и Служебна бележка на зрелостници за постигнати отлични резултати от национален кръг на олимпиадите по общообразователните предмети), като се преустановява искането им от потребителите.

Осигурена е публичност и прозрачност на работата на администрацията и предоставяните услуги от МОН, като е актуализирана и публикувана подробна информация за потребителите на интернет страницата на Министерството.

Актуализирани са стандартите за качество на административното обслужване и методите за обратна връзка от потребителите на административни услуги.

Осъществени са дейности за повишаване информираността на потребителите чрез поддържане на актуална информация в Регистъра на услугите, за предоставяните от МОН административни услуги.

- **Счетоводно обслужване и отчетност на Министерство и на системата на образованието, изготвяне на периодични оборотни ведомости, подготовка на годишен баланс, счетоводно и касово обслужване на структурните звена**

Периодично се изготвят и представят в МФ отчети за касовото изпълнение на бюджета, на сметките за средства от Европейския съюз и на сметките за чужди средства, оборотните ведомости и друга отчетна информация на бюджетните организации.

Изготвен е и е представен в Сметна палата и в МФ Годишен финансов отчет за 2019 г. на Министерството и системата, на ДВУ и на БАН.

Разработена е бюджетна прогноза за периода 2021 - 2023 година на Министерството на образованието и науката, на държавните висши училища и БАН; финансово се осигуряване на системата и контрол на извършените плащания чрез СЕБРА.

Осигуряване на материално-техническото снабдяване, организиране и осъществяване на дейностите по отбранително-мобилизационната подготовка и защита при бедствия и мерки с протиепидемичен характер във връзка с превенция и предотвратяване на разпространението на COVID 19;

Контролни функции при осъществяването на дейността на административните структури;

Вътрешен одит на структурите, програмите, дейностите и процесите в Министерството на образованието и науката;

Мониторинг, контрол и оценка на проекти, финансирани със средства от Структурните фондове на Европейския съюз, Световната банка и други международни донори;

Текущо се изпълняват дейности, свързани с процесуално представителство на Министерството пред съдилищата; изготвяне проекти на договори и становища по законосъобразността на договори; поддържат се регистри на имотите; на обществените поръчки на МОН; програмно и техническо осигуряване на компютърната техника; осигурена е ведомствена охрана и пропускателен режим.

д) Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности

В качествено и количествено отношение заложените цели са изпълнени на 100%. Планираните количествени параметри са прогнозни и тяхното изпълнение зависи от броя на постъпилит документи и заявления от потребителите.

е) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи

1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация“			
Разходи по бюджетната програма	Закон 2020 г.	Уточнен план 2020 г.	Отчет 30 юни 2020 г.
(в лева)			
I. Ведомствени разходи по бюджета	6 690 900	6 690 900	3 025 988
от тях за:			
Персонал	4 986 900	4 986 900	2 122 226
Издръжка	1 604 000	1 604 000	870 051
Капиталови разходи	100 000	100 000	33 711
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	6 690 900	6 690 900	3 025 988
от тях за:			
Персонал	4 986 900	4 986 900	2 122 226
Издръжка	1 604 000	1 604 000	870 051
Капиталови разходи	100 000	100 000	33 711
2. Ведомствени разходи по по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ	0	266	266
от тях за:			
<i>разходи за лихви по заем IBRD №45760 BG по проект "Модернизация на образованието"</i>		266	266
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	0	266	266
Общо разходи по бюджета (I.+II)	6 690 900	6 691 166	3 026 254
Общо разходи (I.+II.+III.)	6 690 900	6 691 166	3 026 254
Численост на щатния персонал	274	272	257

Общият размер на разходите по програмата за отчетния период е 3 026, 3 хил. лв. Ведомствените разходи са в размер на 3 026,0 хил. лв. и включват разходите на МОН и на ВРБ, свързани с предоставянето на продуктите/услугите по всички програми. Администрираните разходи са в размер на 0, 3 хил. лв. и включват платените лихви за периода 15.12.2019 г. - 15.06.2020 г. по Заемно споразумение „Модернизация на образованието” със Световната банка.

ж) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекции, „Стопански и счетоводни дейности“, „Държавна собственост и инвестиционна политика“, „Човешки ресурси и административно обслужване“, „Връзки с обществеността и протокол“ „Правна“, „Финанси“ в МОН, Звеното за финансово осигуряване на организационните структури на МОН, ИА ОПНОИР.

V. СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ ПО ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ, УТВЪРДЕНИ СЪС ЗДБРБ ЗА 2020 Г. КЪМ 30.06.2020 Г. ПО БЮДЖЕТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

№	Наименование на политиките и програмите	Разходи (в хил. лв.)		
		Закон	Уточнен план	Отчет
1	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	650 177,9	611 272,5	192 044,3
2	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	93 408,6	105 433,5	36 229,5
3	Бюджетна програма „Администрация“	6 690,9	6 691,2	3 026,2
	ОБЩО:	750 277,4	723 397,2	231 300,0